

ΤΟΚΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

κατάλογος έκθεσης **απρίλιος 2009**

ΤΟ ΚΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ
ΒΟΥΛΗΣ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΩΝ

Επιστημονική Επιτροπή

Μάρω Καρδαμίτση-Αδάμη, πρόεδρος

Αρχιτέκτων – Καθηγήτρια της Σχολής Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π.

Μάνος Μπίρης, μέλος

Αρχιτέκτων – Καθηγητής της Σχολής Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π.

Ελένη Γαρδίκια-Κατσιαδάκη, μέλος

Ιστορικός, Διευθύντρια του Κέντρου Ερεύνες της Ιστορίας του Νεωτέρου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών

Γιώργος Πανέτσος, μέλος

Αρχιτέκτων – Αναπληρωτής Καθηγητής της Σχολής Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου Πατρών

Ευάνθης Χατζηβασιλείου, μέλος

Επίκουρος Καθηγητής Σύγχρονης Ιστορίας στο Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών

Αριάδνη Βοζάνη, μέλος

Αρχιτέκτων – Λέκτωρ της Σχολής Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π.

Δήμητρα Κατσώτα, μέλος

Αρχιτέκτων – Λέκτωρ της Σχολής Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου Πατρών

Κώστας Σταματόπουλος, μέλος

Διδάκτωρ Ιστορίας – Ιστορικός

Οργανωτική Επιτροπή

Νικόλαος Στεφάνου, πρόεδρος

Γενικός Γραμματέας της Βουλής των Ελλήνων

Ευρυδίκη Αμπατζή, μέλος

Φιλολόγος, Διευθύντρια της Βιβλιοθήκης της Βουλής

Μαρία Γεροκωστοπούλου, μέλος

Σύμβουλος του Γενικού Γραμματέα της Βουλής

Αικατερίνη Φλεριανού, μέλος

Ιστορικός, Προϊσταμένη της Μπενακειού Βιβλιοθήκης

Ελένη Αντωνάρακου, μέλος

Ιστορικός, Βιβλιοθήκη της Βουλής

Έλλη Δρούλια, μέλος

Ιστορικός, Βιβλιοθήκη της Βουλής

Ευάγγελος Δρακόπουλος, μέλος

Φιλολόγος, Βιβλιοθήκη της Βουλής

Μαρία Βλασσοπούλου, μέλος

Ιστορικός, Βιβλιοθήκη της Βουλής

Αγγελική Καραπάνου, μέλος

Ιστορικός, Βιβλιοθήκη της Βουλής

Ελένη Κορομηλά, μέλος

Παλαιογράφος

Βασίλης Δούβλης

Σκηνοθέτης, Τηλεοπτικός σταθμός της Βουλής

Συνεργάστηκαν

Κωνσταντίνα Ε. Μπότσιου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Σύγχρονης Ιστορίας, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Μάρια Κούλη

Ιστορικός, Βιβλιοθήκη της Βουλής

Πηνελόπη Λεβαντάκη

Νομικός, Βιβλιοθήκη της Βουλής

Ελένη Μουζουράκη

Ιστορικός, Βιβλιοθήκη της Βουλής

Αλίκη Ελευθερίου

Φωτογράφος, Βουλή των Ελλήνων

Φρόσω Κανελλίδου

Φωτογράφος, Βουλή των Ελλήνων

Ειρήνη Μανουσάκη

Φωτογράφος

Συντήρηση

Αγγελική Σαμαρτζή

Συντηρήτρια, Βιβλιοθήκη της Βουλής

Χαρά Ζαχιώτη

Συντηρήτρια, Βιβλιοθήκη της Βουλής

Χρυσουγή Καλαφάτη

Συντηρήτρια, Βιβλιοθήκη της Βουλής

Φιλολογική Επιμέλεια

Παντελής Μάσσος

Σχεδιασμός της Έκθεσης

Λιλή Πεζανού

Αρχιτέκτων - Σκηνογράφος

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΤΟΚΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ
ΒΟΥΛΗΣ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑ 2009

Κατάλογος της Έκθεσης «Το κτήριο της Βουλής των Ελλήνων»
την οποία διοργάνωσε η Βουλή των Ελλήνων τον Απρίλιο του 2009.

ISBN: 978-960- 560-107-2

Πρόλογος του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων	σελ. 9
Εισαγωγικό σημείωμα - Το κτήριο της Βουλής των Ελλήνων <i>Μάρω Καρδαμίτση-Αδάμη</i>	σελ. 11
Το Κτήριο της Βουλής και τα ιστορικά γεγονότα Χρονολόγιο <i>Αικατερίνη Φλεριανού</i>	σελ. 14
Τα Παλαιά Ανάκτορα Αθηνών στην οθωνική περίοδο. Παλάτι ή φρούριο; Μνημείο συγκεντρωτισμού ή λίκνο του Συντάγματος; Καθρέφτης της Δύσης ή υπόσχεση Ανατολής; <i>Κωνσταντίνα Ε. Μπότσιου</i>	σελ. 61
Τα Παλαιά Ανάκτορα στην περίοδο του Γεωργίου Α΄ <i>Κώστας Μ. Σταματόπουλος</i>	σελ. 63
Από τα Παλαιά Ανάκτορα των Αθηνών στο Κτήριο της Βουλής των Ελλήνων (1909-2008) <i>Δήμητρα Κατσώτα</i>	σελ. 65
Έδρα της Βουλής των Ελλήνων: Το κτήριο του Κοινοβουλίου και οι πολιτικές εξελίξεις από το 1922 έως τις ημέρες μας <i>Ευάνθης Χατζηβασιλείου</i>	σελ. 69
Ο Βασιλικός (Εθνικός) Κήπος <i>Μάρω Καρδαμίτση-Αδάμη</i>	σελ. 73
Η διαμόρφωση του μνημείου του Άγνωστου Στρατιώτη: μια «τομή» στη σχέση του κτηρίου των Παλαιών Ανακτόρων με την πόλη <i>Αριάδνη Βοζάνη</i>	σελ. 75
Εκθέματα	σελ. 76

Δημήτριος Γ. Σιούφας
 Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων
 Πρόεδρος του Ιδρύματος της Βουλής
 για τον Κοινοβουλευτισμό
 και τη Δημοκρατία

Το άρθρο Ι του Συντάγματος, όπως αυτό αναθεωρήθηκε το 2008, καθορίζει ότι το θεμέλιο του πολιτεύματός μας είναι η λαϊκή κυριαρχία. «Όλες οι εξουσίες πηγάζουν από το Λαό, υπάρχουν υπέρ αυτού και του Έθνους και ασκούνται όπως ορίζει το Σύνταγμα».

Το λαό αντιπροσωπεύει στη διοίκηση του Έθνους το βουλευτικό σώμα, οι βουλευτές, η Βουλή. Το κοινοβουλευτικό πολίτευμα είναι αυτό που εξασφαλίζει τη σταθερότητα του πολιτεύματος που επιτρέπει στους Έλληνες να ζουν, να δημιουργούν, να πολιτεύονται με ασφάλεια. Είναι, λοιπόν, απαραίτητο το κτήριο της Βουλής, το βουλευτικό όπως το αποκαλούσαν στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος, ή το Βουλευτήριο να είναι ένα κτήριο που με την εικόνα του και μόνον να εμπνέει τους πολίτες, να πείθει με την στιβαρότητα και τη σοβαρότητά του, το μέγεθος, τη ρυθμολογία, τη μορφή του.

Το Κτήριο της Βουλής των Ελλήνων τοποθετημένο στο πιο κεντρικό σημείο της πόλης, στην πλατεία Συντάγματος –άλλος ένας ιδιαίτερα σημαντικός θεσμός που είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με το Κοινοβούλιο- είναι ένα κτήριο που διαθέτει όλες τις προηγούμενες αρετές και αξίες.

Αν και κτίστηκε για να χρησιμεύσει αρχικά ως Ανάκτορα του πρώτου βασιλιά της Ελλάδας, Όθωνα και είναι ένα αυστηρό και λιτό κτήριο που υπακούει στους κανόνες του νεοκλασικισμού, του ρυθμού που αναπτύχθηκε στον 18ο αιώνα και συνεχίστηκε τον 19ο αιώνα, μέσα στο γενικότερο ρεύμα του Διαφωτισμού που επικρατούσε τότε στην Ευρώπη, η αρχιτεκτονική του υπακούει στις αρχές μιας οικουμενικής αισθητικής αντίληψης, που αναβαπτίσθηκε στη ρυθμολογία των αρχαίων ελληνικών προτάσεων.

Για το λόγο αυτό ακριβώς το 1929, όταν το κτήριο της Παλαιάς Βουλής στην πλατεία Κολοκοτρώνη, δεν επαρκούσε για τη στέγαση των νομοθετικών σωμάτων, της Βουλής και της Γερουσίας, αποφασίστηκε η μετατροπή των Παλαιών Ανακτόρων σε Βουλή. Έτσι, με απόφαση του Ελευθερίου Βενιζέλου «το κτίριον το οποίον αποτελούσε και αποτελεί κόσμημα της πόλης», μετατράπηκε σε Βουλή με το σκεπτικό ότι είναι ένα κτήριο οργανικά συνδεδεμένο με τη μορφή της πόλης, απαραίτητο στοιχείο της εικόνας της, που οφείλει να διατηρηθεί.

Την ιστορία αυτού του κτηρίου λοιπόν, του ιδιαίτερα σημαντικού για την Αθήνα, τόσο από πλευράς αρχιτεκτονικής όσο, και κυρίως, από πλευράς συμβολικής, παρουσιάζει σήμερα η Βουλή των Ελλήνων, προσφορά στη συλλογική μνήμη του έθνους.

Ευχαριστώ εκ μέρους όλων των συναδέλφων βουλευτών όλους τους συντελεστές της έκδοσης αυτής που με συναίσθηση της ευθύνης τους και περισσή φροντίδα έφεραν σε πέρας το έργο.

Το κτήριο της Βουλής των Ελλήνων

Μάρω Καρδαμίτση-Αδάμη

Αρχιτέκτων – Καθηγήτρια της Σχολής Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π.

Αν σε οποιαδήποτε δημοκρατική χώρα του κόσμου το κτήριο της Βουλής, το Κοινοβούλιο, αποτελεί κτήριο-σύμβολο των δημοκρατικών θεσμών της, στην Ελλάδα, την κοιτίδα της δημοκρατίας, τη χώρα που χρησιμοποίησε ήδη από την αρχαιότητα τους όρους «Βουλή», «Βουλευτήριο» ή «Κοινοβούλιο» για να δηλώσει τον χώρο συναντήσεων και συσκέψεων για τα κοινά, αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα. Και όταν μπροστά από το κτήριο της Βουλής βρίσκεται το μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη, του στρατιώτη που πολέμησε και έπεσε για την πατρίδα έχοντας ως ιδανικό και ελπίδα του αυτή να είναι ελεύθερη και να «συλλογάζεται ελεύθερα», αυτό αποκτά ακόμη μεγαλύτερη βαρύτητα.

Υπάρχουν κάποια οικοδομήματα που πέρα από την αρχιτεκτονική τους ποιότητα αυτή καθαυτή, είναι φορτισμένα με ιδέες και αξίες που υπερβαίνουν τον χρόνο και καταγράφονται στη συλλογική μνήμη ως ισχυρά τοπόσημα και σύμβολα.

Ένα τέτοιο οικοδόμημα, ένα τέτοιο κτήριο, είναι και αυτό που στεγάζει σήμερα τη Βουλή των Ελλήνων.

Κτίστηκε στα πρώτα μετά την ίδρυση του ελληνικού κράτους χρόνια, λίγο μετά την κήρυξη της Αθήνας ως βασιλικής καθέδρας και πρωτεύουσας, για να χρησιμοποιηθεί ως Ανάκτορο, κατοικία, δηλαδή, του νεαρού βασιλιά Όθωνα, από τον γερμανό αρχιτέκτονα Φρίντριχ φον Γκάρτνερ (Friedrich von Gaertner). Ο Όθων και η Αμαλία εγκαθίστανται στο

κτήριο το καλοκαίρι του 1843. Λίγους μήνες αργότερα, την 3η Σεπτεμβρίου του ίδιου χρόνου, κάτω από την πίεση του επαναστατικού κινήματος του Δ. Καλλέργη, ο Όθων αναγκάζεται να παραχωρήσει στον ελληνικό λαό Σύνταγμα. Από τον εξώστη της δυτικής πλευράς των Ανακτόρων αναγγέλλει το γεγονός στον λαό, που ξεσπά σε ζητωκραυγές. Η 3η Σεπτεμβρίου καθιερώνεται ως ημέρα Εθνικής Εορτής. Η πλατεία μπροστά από τα Ανάκτορα μετονομάζεται σε πλατεία Συντάγματος.

Ο Όθων και η Αμαλία θα κατοικήσουν στα Ανάκτορα μέχρι το 1862, οπότε θα εγκαταλείψουν οριστικά την Ελλάδα. Στο κτήριο θα εγκατασταθεί ο νέος βασιλιάς, ο Γεώργιος Α΄ και η οικογένειά του, ένας αγαπητός βασιλιάς, που γρήγορα κερδίζει την εμπιστοσύνη του λαού του.

Μια πυρκαγιά που ξεσπά στο κτήριο το 1909, θα αναγκάσει τη βασιλική οικογένεια να εγκαταλείψει τα βασιλικά Ανάκτορα, όπως ονομάζονταν τότε τα Ανάκτορα της Αθήνας, για να εγκατασταθεί προσωρινά στα θερινά ανάκτορα, στο Τατόι.

Λίγα χρόνια αργότερα κι ενώ το κτήριο δεν έχει αποκατασταθεί στο σύνολό του, ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄ δολοφονείται στη Θεσσαλονίκη. Ο νέος βασιλιάς, Κωνσταντίνος Α΄, κατοικεί στα πολύ μικρότερα Ανάκτορα του Διαδόχου, επί της οδού Ηρώδου του Αττικού (σημερινό Προεδρικό Μέγαρο), το οποίο μετονομάζεται πια επίσημα σε Βασιλικά Ανάκτορα.

Πρόταση του Leo von Klenze για βασιλική κατοικία στον Κεραμεικό: προοπτική άποψη.

Στο διάστημα των Βαλκανικών Πολέμων και κατά την Μικρασιατική Καταστροφή, το κτήριο θα φιλοξενήσει διάφορες χρήσεις (υπηρεσίες στέγασης και περίθαλψης προσφύγων, υπηρεσίες των υπουργείων Γεωργίας, Στρατιωτικών, Υγείας, της Αστυνομίας Πόλεων, της Χ.Ε.Ν., της Near East Relief, του Ε.Ε.Σ. κ.λπ.). Στα προσωπικά της διαμερίσματα, στη μεσημβρινή πτέρυγα, θα εξακολουθεί να ζει η βασιλομήτωρ Όλγα μέχρι το 1922. Τότε, για λόγους υγείας, εγκαταλείπει την Ελλάδα και εγκαθίσταται στη Ρώμη, όπου πεθαίνει το 1926. Η σορός της θα ταφεί στο οικογενειακό κοιμητήριο του Τατοΐου.

Το κτήριο συνεχίζει να στεγάζει διάφορες χρήσεις, ενώ καθώς δεν γίνονται σ' αυτό παρά οι απαραίτητες για την άμεση συντήρησή του επισκευές, καταστρέφεται σταδιακά. Στην πραγματικότητα μετά την πυρκαγιά του 1909 δεν ανέκτησε ποτέ την προτεραιά του μορφή και αίγλη. Οι επισκευές που έγιναν στο κτήριο δεν φαίνεται να έχουν στόχο την αποκατάστασή του στην αρχική του μορφή. Σε περίοδο πολέμων και καταστροφών κάτι τέτοιο ίσως να φάνταζε άτοπο. Ο κύκλος του κτηρίου ως Ανακτόρων είχε κλείσει.

Αμέσως μετά τον θάνατο της Όλγας άρχισαν οι συζητήσεις για το τι θα μπορούσε να φιλοξενηθεί μέσα στο οικοδόμημα. Η ευελιξία ενός κτηρίου, η δυνατότητά του, δηλαδή, να στεγάζει ποικίλες χρήσεις διαδοχικά, εξαρτάται, φυσικά, από την εσωτερική του κάτοψη και τον φέροντα οργανισμό του,

ακόμη και από τη μορφολογία του. Εκείνο, όμως, που παίζει καθοριστικό ρόλο στην αλλαγή χρήσης του, είναι η ιστορία του «κελύφους» και η θέση του στον ιστό της πόλης. Οι νέες χρήσεις δεν αρκεί να χωράνε σ' αυτό· πρέπει να είναι συμβατές με την εικόνα του, τόσο την πραγματική όσο και την ιδεατή. Έτσι στα τέλη της δεκαετίας του 1920 αποφασίζεται να μετατραπεί σε Μέγαρο της Βουλής και της Γερουσίας.

Το νομοθετικό διάταγμα σύμφωνα με το οποίο η κυβέρνηση Βενιζέλου διαθέτει πίστωση 40.000.000 δραχμών για τη μεταρρύθμισή του εκδίδεται τον Ιανουάριο του 1930 και επικυρώνεται τον Μάιο του ίδιου χρόνου.

Εν τω μεταξύ, ήδη από το καλοκαίρι του προηγούμενου έτους, έχουν αρχίσει οι εργασίες για τη διαμόρφωση του χώρου της πλατείας των Ανακτόρων σε Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη, πάνω σε σχέδια του αρχιτέκτονα Εμμανουήλ Λαζαρίδη, ενώ ο αρχιτέκτονας Ανδρέας Κριεζής αναλαμβάνει τη μελέτη της μετατροπής των Παλαιών Ανακτόρων σε Μέγαρο της Βουλής και της Γερουσίας. Θα τα υποβάλει τον Φεβρουάριο του 1930 για να εγκριθούν τον Νοέμβριο του ίδιου χρόνου.

Έναν μήνα αργότερα γίνεται η τελετή έναρξης των εργασιών. Σύμφωνα με τα σχέδια Κριεζή ολοκληρω σχεδόν το εσωτερικό του κτηρίου κατεδαφίζεται και ξανακτίζεται, ώστε να εξυπηρετήσει τις νέες λειτουργίες. Παραμένουν μόνο

οι όψεις του κτηρίου με κάποιες μετατροπές –όχι σημαντικές– το Μεγάλο Κλιμακοστάσιο και οι αίθουσες Τροπαίων και Υπασπιστών.

Από το 1934, οπότε εγκαινιάζεται η αίθουσα της Γερουσίας με πανηγυρική συνεδρίαση των μελών της (η αίθουσα του Κοινοβουλίου εγκαινιάζεται επίσης πανηγυρικά το 1935) και μέχρι σήμερα στο κτήριο στεγάζεται η Βουλή των Ελλήνων. Στο διάστημα αυτό, όπως είναι φυσικό, πραγματοποιήθηκαν αρκετές εργασίες μικρών και μεγαλύτερων μετατροπών στο κτήριο, προκειμένου αυτό να μπορέσει ν' ανταποκριθεί στις σύγχρονες ανάγκες και απαιτήσεις. Από το 1995 και ύστερα υπηρεσίες του Κοινοβουλίου άρχισαν να μεταστεγάζονται και σε άλλα, εκτός του Μεγάρου, κτήρια ενώ δημιουργείται πεντάωροφος υπόγειος σταθμός αυτοκινήτων.

Στο κτήριο στεγάζονται σήμερα μόνο λειτουργίες και υπηρεσίες της Βουλής. Εκτός από τα δύο μεγάλα αμφιθέατρα, του Κοινοβουλίου και της Γερουσίας, υπάρχουν το γραφείο του πρωθυπουργού και των πρώην πρωθυπουργών και αντιπροέδρων κυβερνήσεων, τα γραφεία του Προέδρου και των πρώην Προέδρων της Βουλής, του Γενικού Γραμματέα, των κομμάτων, η αίθουσα του Υπουργικού Συμβουλίου, τμήμα της Βιβλιοθήκης με αναγνωστήριο (η υπόλοιπη Βιβλιοθήκη έχει μεταφερθεί σε νέο κτήριο επί της οδού Λένορμαν), αίθουσες για τους δημοσιογράφους και διάφορες άλλες βοηθητικές υπηρεσίες.

Το κτήριο της Βουλής των Ελλήνων, τα Παλαιά Ανάκτορα, στέκει πάντα στη θέση του, στο ιστορικό κέντρο της πρωτεύουσας, λιτό και αυστηρό σύμβολο της κρατικής Αρχής και εξουσίας.

Όσο αυτό παραμένει όρθιο, με το μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη στη βάση του, θα ενσαρκώνει για τον έλληνα πολίτη την ιδέα της δημοκρατίας, η οποία εκφράστηκε από τον Περικλή στον «Επιτάφιο», όπως μας τον παρέδωσε ο Θουκυδίδης: *«χρώμεθα γαρ πολιτεία ου ζηλούση τους των πέλας νόμους παράδειγμα δε μάλλον αυτοί όντες τισίν ή μιμούμενοι ετέρους. Και όνομα μεν διά τό μη ες ολίγους αλλ' ες πλείονας οικείν δημοκρατία κέκληται».*

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

Το Κτήριο της Βουλής και τα ιστορικά γεγονότα

Χρονολόγιο

Αικατερίνη Φλεριανού

Ιστορικός, Προϊσταμένη της Μπενακείου Βιβλιοθήκης

A. Ανάκτορα Αθηνών (1836-1913)

I. Βασιλεία του Όθωνα (1833-1862)

1827 4 Μαΐου

Με ψήφισμα της Γ' Εθνοσυνέλευσης ορίζεται πρωτεύουσα του κράτους το Ναύπλιο.

1830 22 Ιανουαρίου/3 Φεβρουαρίου

Με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου, που υπογράφεται από τους πληρεξουσίους της Αγγλίας, της Γαλλίας και της Ρωσίας, ιδρύεται ανεξάρτητο ελληνικό κράτος, του οποίου τα σύνορα ορίζονται δυτικά από τις εκβολές του Αχελώου ποταμού και ανατολικά έως τις εκβολές του Σπερχειού ποταμού. Παρακωρούνται επίσης στην Ελλάδα η Εύβοια, οι Βόρειες Σποράδες και οι Κυκλάδες. Το ελληνικό Στέμμα προσφέρεται στον Λεοπόλδο του Σαξ-Κομβούργου, ο οποίος τελικά το αρνείται.

1831 27 Σεπτεμβρίου

Δολοφονία του κυβερνήτη Ιωάννου Καποδίστρια στο Ναύπλιο.

1832 25 Απριλίου/7 Μαΐου

Υπογράφεται η Συνθήκη του Λονδίνου από τις προστάτιδες δυνάμεις (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία) και τη Βαυαρία, με την οποία αναγνωρίζεται ότι η ελληνική επικράτεια αποτελεί ανεξάρτητη μοναρχία με πρώτο μονάρχη τον Όθωνα, τον δευτερότοκο γιο του βασιλιά της Βαυαρίας, Λουδοβίκου Α', ο οποίος θα φέρει τον τίτλο «Βασιλεύς της Ελλάδος».

1832 9/21 Ιουλίου

Με τη Συνθήκη της Κωνσταντινουπόλεως, μεταξύ Πύλης και Αγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας, ορίζονται τα σύνορα της Ελλάδας από τον Παγασητικό έως τον Αμβρακικό Κόλπο.

Ιωάννης Καποδίστριας,
κυβερνήτης της Ελλάδας
(1828-1831)

1832 27 Ιουλίου

Η «Δ' κατά συνέχειαν Εθνική Συνέλευσις», που συνέρχεται στην Πρόνοια του Ναυπλίου, με ψήφισμά της αναγνωρίζει και επικυρώνει την εκλογή του Όθωνα.

1832 3/15 Οκτωβρίου

Αντιπροσωπεία της Εθνοσυνέλευσης, αποτελούμενη από τους Ανδρέα Μιαούλη, Δημήτριο Πλαπούτα και Κώστα Μπότσαρη, μεταβαίνει στο Μόναχο και προσφέρει το Στέμμα στον Όθωνα.

1833 25 Ιανουαρίου

Ο Όθων φθάνει στο Ναύπλιο, πρωτεύουσα, τότε, του κράτους, συνοδευόμενος από τα μέλη της Αντιβασιλείας, τον κόμη Γιόζεφ Λούντβιχ φον Άρμανσπεργκ (Joseph Ludwig von Armanberg), τον καθηγητή Γκέοργκ Λούντβιχ φον Μάουερ (Georg Ludwig von Maurer) και τον υποστράτηγο Καρλ Βίλχελμ Φράιχερ φον Χάιντεκ (Karl Wilhelm Freiherr von Heideck).

1833 31 Μαρτίου

Η Αθήνα αποδίδεται στις ελληνικές Αρχές. Ο τελευταίος τούρκος φρούραρχος, Οσμάν, παραδίδει την Ακρόπολη στον επικεφαλής βουαρικού λόχου, αξιωματικό Χριστόφορο Νέζερ. Ο πληθυσμός της πόλης ανέρχεται σε 10.000, περίπου, κατοίκους.

1833 11 Απριλίου

Πρώτη επίσκεψη του Όθωνα στην Αθήνα. Τον συνοδεύουν ο αδελφός του και διάδοχος της Βαυαρίας, Μαξιμιλιανός, και τα μέλη της Αντιβασιλείας.

1833 Ιούνιος

Εγκρίνεται το πολεοδομικό σχέδιο των Αθηνών, των αρχιτεκτόνων Σταματίου Κλεάνθους και Έντουαρντ Σάουμπερτ (Edward Schaubert). Βάσει του σχεδίου αυτού τα Ανάκτορα τοποθετούνται στη θέση όπου βρίσκεται σήμερα η πλατεία Ομονοίας.

1834

Ο γερμανός αρχιτέκτονας Καρλ Φρίντριχ φον Σίνκελ (Karl Friedrich von Schinkel), με εντολή του αδελφού του Όθωνα, Μαξιμιλιανού, και του διαδόχου της Πρωσίας, Φρειδερίκου Γουλιέλμου, φιλοτεχνεί σχέδια ανέγερσης των Ανακτόρων στην Ακρόπολη. Ο βασιλιάς της Βαυαρίας και πατέρας του Όθωνα, Λουδοβίκος Α', απορρίπτει την πρόταση, επισημαίνοντας σε επιστολή του στον Όθωνα ότι δεν επιτρέπονται νέες οικοδομές στην Ακρόπολη.

1834 10 Μαρτίου

Ο Όθων επισκέπτεται για δεύτερη φορά την Αθήνα. Σε επίσημη τελετή θέτει τον θεμέλιο λίθο των Ανακτόρων στη θέση όπου προβλεπόταν η ανέγερσή τους από το σχέδιο Κλεάνθη-Σάουμπερτ.

Ο βασιλιάς Όθων
(1815-1867)

Η βασίλισσα Αμαλία
(1818-1875)

1834 20 Ιουλίου

Φθάνει στην Αθήνα, με εντολή του Λουδοβίκου Α΄, ο γερμανός αρχιτέκτονας Λέο φον Κλέντσε (Leo von Klenze), έφορος των κτηρίων της βασιλικής Αυλής, προκειμένου να ελέγξει το πολεοδομικό σχέδιο των Κλεάνθη-Σάουμπερτ και να μεριμνήσει για τη συντήρηση των αρχαίων μνημείων. Ο Κλέντσε τροποποιεί το αρχικό σχέδιο και τοποθετεί τα Ανάκτορα στον λόφο του Αγίου Αθανασίου, περιλαμβάνοντας και το Θησείο στους ανακτορικούς κήπους. Φιλοτεχνεί, επίσης, και σχέδια των Ανακτόρων. Η πρότασή του, αν και εγκρίνεται από τον Όθωνα τον Σεπτέμβριο, τελικά δεν εφαρμόζεται.

1834 18 Σεπτεμβρίου

Υπογράφεται διάταγμα για τη μεταφορά της πρωτεύουσας την 1η Δεκεμβρίου, από το Ναύπλιο στην Αθήνα.

1834 1 Δεκεμβρίου

Η Αθήνα γίνεται και επίσημα «πρωτεύουσα και καθέδρα» του νεοσύστατου κράτους. Οργανώνεται υποδοχή του Όθωνα, ο οποίος εγκαθίσταται στην οικία του χιώτη τραπεζίτη Αλέξανδρου Κοντόσταυλου (στη θέση που είναι σήμερα το κτήριο της Παλαιάς Βουλής), την οποία το Δημόσιο είχε φροντίσει να αγοράσει και να διαρρυθμίσει για αυτό τον σκοπό.

1835 20 Μαΐου

Ενηλικίωση του Όθωνα. Αναλαμβάνει ο ίδιος τη διακυβέρνηση της χώρας.

1835 Οκτώβριος

Ο αρχιτέκτονας Λούντβιχ Λάνγκε (Ludwig Lange) συνθέτει νέα πρόταση για τα Ανάκτορα, στους πρόποδες του Λυκαβηττού.

1835 25 Νοεμβρίου

Επισκέπτεται την Αθήνα ο βασιλιάς της Βαυαρίας, Λουδοβίκος Α΄, συνοδευόμενος από τον βαυαρό αρχιτέκτονα Φρίντριχ φον Γκαίρτνερ (Friedrich von Gaertner), Διευθυντή της Ακαδημίας Καλών Τεχνών του Μονάχου και επίσημο αρχιτέκτονα του κράτους, για να επιλέξουν την τελική τοποθεσία για τα Ανάκτορα.

1835 τέλη Δεκεμβρίου

Αποφασίζεται τελικά να κατασκευαστούν τα Ανάκτορα στα ανατολικά όρια της πόλης, στον λόφο της Μπουμπουνίστρας. Μέσα σε τρεις μήνες ετοιμάζονται τα νέα σχέδια. Η δαπάνη ανέγερσης του κτηρίου υπολογίζεται στο ποσό των 5.240.000 δραχμών.

1836 25 Ιανουαρίου

Σε πανηγυρική τελετή τίθεται ο θεμέλιος λίθος των Ανακτόρων, παρουσία του Λουδοβίκου Α΄.

Φρίντριχ φον Γκαίρτνερ, αρχιτέκτων (1791-1847)

1836 Μάρτιος

Ο Γκαίρτνερ οριοθετεί έκταση 500 περίπου στρεμμάτων για την ανέγερση του κτηρίου των Ανακτόρων και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.

1836 15 Μαρτίου

Ο Λουδοβίκος Α΄ και ο Γκαίρτνερ αναχωρούν για το Μόναχο. Την επίβλεψη της ανέγερσης του κτηρίου αναλαμβάνουν οι ανθυπολοχαγοί Σλότερ (Schloter) και Χοχ (Hoch). Στο Μόναχο ο Γκαίρτνερ επεξεργάζεται και ολοκληρώνει τα σχέδια των Ανακτόρων.

1836 10/22 Δεκεμβρίου

Γάμοι του Όθωνα με την Δούκισσα Αμαλία Μαρία Φρειδερίκη στο Ανάκτορο του Ολδεμβούργου.

1836

Ο Λουδοβίκος Α΄ δίνει εντολή στον γλύπτη Λούντβικ Μίχελ φον Σβαντάλερ (Ludwig Michael von Schwanthaler) να ετοιμάσει σχέδια για τη ζωφόρο της Αίθουσας Τροπαίων (σημερινή Αίθουσα Ελευθερίου Βενιζέλου) εμπνευσμένα από τον Απελευθερωτικό Αγώνα των Ελλήνων.

1837 2 Φεβρουαρίου

Ο Όθων και η Αμαλία φθάνουν στην Αθήνα και εγκαθίστανται με ενοίκιο στο διαμορφωμένο για Ανάκτορο συγκρότημα των οικιών Σταματίου Βούρου (σημερινό κτήριο του Μουσείου της Πόλεως των Αθηνών) και Γεωργίου Αφθονίδου στην Πλατεία του Νομισματοκοπείου (σημερινή πλατεία Κλαυθμώνος).

1837 18 Φεβρουαρίου

Το βαυαρικό κράτος δανειοδοτεί την Ελλάδα με 4.640.000 δραχμές για την ανέγερση των Ανακτόρων.

1839 14 Σεπτεμβρίου

Αρχίζει η δενδροφύτευση του Κήπου των Ανακτόρων, υπό την επίβλεψη του βαυαρού γεωπόνου Σμάρατ (Smarat) και του βοηθού του, πρώσου γεωπόνου, Φρίντριχ Σμιντ (Friedrich Schmidt).

1839 31 Δεκεμβρίου

Αρχίζει η κατασκευή της στέγης των Ανακτόρων με πανηγυρική εκδήλωση.

1840 23 Νοεμβρίου

Ο Γκαίρτνερ έρχεται για δεύτερη φορά στην Αθήνα, για να επιθεωρήσει την οικοδομή. Συνοδεύεται από 22 καλλιτέχνες (αρχιτέκτονες, ζωγράφους ιστορικών παραστάσεων και διακοσμητές), οι οποίοι αναλαμβάνουν τη διακόσμηση των εσωτερικών χώρων των Ανακτόρων.

Πανόραμα του Κήπου των Ανακτόρων

1840 τέλη Νοεμβρίου

Αρχίζουν οι ζωγραφικές εργασίες στην Αίθουσα Τροπαίων και την Αίθουσα των Υπασπιστών στον πρώτο όροφο. Το έργο εκτελείται από τους γερμανούς ζωγράφους Κλαούντιους φον Σράουντολφ (Claudius von Schraudolph), Ούλριχ Χάλμπράιτερ (Ulrich Halbreiter), Γιόζεφ Κράντσπεργκερ (Joseph Krantzberger), Τόμας Γκούγκενμπέργκερ (Thomas Guggenberger), Φραντς Γιόζεφ Βουρμ (Franz Joseph Wurm) και Γιόζεφ Σέρερ (Joseph Scherer). Συνεργάζονται και οι αδελφοί Φίλιππος και Γεώργιος Μαργαρίτης.

1841 24 Μαρτίου

Ο Γκαίρτνερ αναχωρεί για το Μόναχο και την επιστασία των εργασιών στο κτήριο των Ανακτόρων αναλαμβάνει ο αρχιτέκτονας Έντουαρντ φον Ρίντελ (Edward von Riedel), ο οποίος και ολοκληρώνει το έργο.

1843 25 Ιουλίου

Οι βασιλείς εγκαθίστανται στα βασιλικά διαμερίσματα, στον πρώτο όροφο του κτηρίου των Ανακτόρων, και οι υπηρεσίες της Αυλής σε χώρους του ισογείου που έχουν ολοκληρωθεί, ενώ στο υπόλοιπο συγκρότημα συνεχίζονται οι εργασίες.

1843 3 Σεπτεμβρίου

Στρατός και λαός, με επικεφαλής τον Δημήτριο Καλλέργη και τον Ιωάννη Μακρυγιάννη, πολιορκούν τα Ανάκτορα και απαιτούν από τον Όθωνα Σύνταγμα. Σχηματίζεται κυβέρνηση υπό τον Ανδρέα Μεταξά, η οποία συγκαλεί συντακτική συνέλευση.

1843 τέλη Δεκεμβρίου

Ολοκληρώνονται οι ζωγραφικές εργασίες στην Αίθουσα Τροπαίων και την Αίθουσα Υπασπιστών.

1844 18 Μαρτίου

Η Α΄ Εθνοσυνέλευση ψηφίζει το Σύνταγμα, το οποίο ο Όθων υπογράφει στα Ανάκτορα και δίνει τον σχετικό όρκο. Με το Σύνταγμα του 1844 εγκαθιδρύεται καθεστώς συνταγματικής μοναρχίας.

1845 Δεκέμβριος

Αρχικηπουρός του Κήπου των Ανακτόρων διορίζεται ο γάλλος κηποτέχνης Φρανσουά Λουί Μπαρώ (Francois Louis Bareaud) με βοηθό τον Φρίντριχ Σμιντ.

1853

Ολοκληρώνεται το έργο της διακόσμησης των εσωτερικών χώρων των Ανακτόρων.

Πορταίτο του Αλ. Υψηλάντη στην Αίθουσα των Υπασπιστών

Ο Λουδοβίκος Α΄ παρουσιάζει τον Όθωνα στους Έλληνες απεσταλμένους στο Μόναχο, τοιχογραφία στην Αίθουσα των Τροπαίων

1854

Ο κηποτέχνης Μπαρώ εγκαταλείπει την Ελλάδα και τη διεύθυνση του Κήπου των Ανακτόρων αναλαμβάνει ο Σμιντ.

1858 15 Αυγούστου

Τίθεται ο θεμέλιος λίθος του Βουλευτηρίου (Παλαιά Βουλή) που ανεγείρεται με σχέδια του γάλλου αρχιτέκτονα Φρανσουά Λουί Φλοριμόν Μπουλανζέ (François Louis Florimond Boulanger). Η Βουλή συνεδριάζει προσωρινά σε αίθουσα του Πανεπιστημίου.

1862 αρχές

Η Βουλή μεταφέρεται στην «παράγκα», πρόχειρη πλινθόκτιστη κατασκευή δεξιά του σκάμματος ανέγερσης του Βουλευτηρίου, όπου και συνεδριάζει έως το 1875, οπότε εγκαινιάζεται το κτήριό της.

1862 4 Οκτωβρίου

Εκδηλώνεται στην Ακαρνανία επαναστατικό κίνημα με επικεφαλής τον Θεοδωράκη Γρίβα. Ακολουθούν η Πάτρα, το Αίγιο, η Κόρινθος και η Τρίπολη ενώ οι βασιλείς, επιδιώκοντας λαϊκή υποστήριξη, περιοδεύουν στην Πελοπόννησο.

1862 10 Οκτωβρίου

Ξεσπά στάση στον στρατώνα του Πυροβολικού, στο Μεταξουργείο, υπό την αρχηγία του ταγματάρχη Δημητρίου Παπαδιαμαντοπούλου. Στρατός και λαός καταλαμβάνουν τα Ανάκτορα και τα βασιλικά διαμερίσματα σφραγίζονται από την Επαναστατική Επιτροπή παρουσία του γραμματέα του Όθωνα. Με «Ψήφισμα του Έθνους» η προσωρινή κυβέρνηση (Δημήτριος Βούλγαρης, πρόεδρος, Κωνσταντίνος Κανάρης και Μπενιζέλος Ρούφος) κηρύσσει έκπτωση τη δυναστεία του Όθωνα και συγκαλεί Εθνοσυνέλευση για την ψήφιση Συντάγματος και την εκλογή νέου ηγεμόνα.

1862 12 Οκτωβρίου

Ο Όθων και η Αμαλία εγκαταλείπουν την Ελλάδα και εγκαθίστανται στη βαυαρική πόλη Βαμβέργη. Στις 14/26 Ιουνίου του 1867 πεθαίνει ο Όθων και στις 8/20 Μαΐου 1875 πεθαίνει η Αμαλία.

Η έξωση του Όθωνα και της Αμαλίας, 1862

2. Βασιλεία Γεωργίου του Α΄ (1863-1913)

1863 18 Μαρτίου

Η Β΄ Εθνοσυνέλευση, που συγκροτήθηκε σε σώμα στις 10 Δεκεμβρίου 1862, με το ΚΕ΄ ψήφισμά της αναγορεύει τον πρίγκιπα της Δανίας, Χριστιανό Γουλιέλμο Φερδινάνδο Αδόλφο Γεώργιο, δευτερότοκο γιο του πρίγκιπα της Δανίας, Χριστιανού, Συνταγματικό Βασιλιά των Ελλήνων. Με ψήφισμά της στις 15 Ιουνίου κηρύσσει τον Γεώργιο ενήλικο.

1863 25 Μαΐου /6 Ιουνίου

Επιτροπή εκλεγμένη από την Εθνοσυνέλευση και αποτελούμενη από τους Κωνσταντίνο Κανάρη, Θρασύβουλο Ζαΐμη και Δημήτριο Γρίβα μεταβαίνει στην Κοπεγχάγη και προσφέρει το Στέμμα στον Γεώργιο τον Α΄.

1863 17 Οκτωβρίου

Ο Γεώργιος Α΄ φθάνει στον Πειραιά με τον ατμοδρόμωνα *Ελλάς*.

1864 17/29 Μαρτίου

Με τη Συνθήκη του Λονδίνου, που υπογράφεται από τους εκπροσώπους της Αγγλίας, της Γαλλίας, της Ρωσίας και της Ελλάδας, παραχωρούνται τα Ιόνια Νησιά από την Αγγλία στην Ελλάδα.

1864 17 Οκτωβρίου

Η Β΄ Εθνοσυνέλευση ψηφίζει Σύνταγμα, που καθιερώνει ως πολίτευμα της Ελλάδας τη βασιλευόμενη δημοκρατία.

1864 16 Νοεμβρίου

Σε επίσημη τελετή στη Β΄ Εθνοσυνέλευση ο Γεώργιος Α΄ ορκίζεται πίστη στο Σύνταγμα.

1867 15/27 Οκτωβρίου

Ο Γεώργιος Α΄ νυμφεύεται στην Πετρούπολη την ανιψιά του τσάρου Αλεξάνδρου Β΄, Μεγάλη Δούκισσα της Ρωσίας, Όλγα.

1867 11 Νοεμβρίου

Το βασιλικό ζεύγος έρχεται στην Αθήνα και εγκαθίσταται στα Ανάκτορα. Πραγματοποιούνται εργασίες ανακαίνισης και αναδιάταξης του κτηρίου, κυρίως στους χώρους της ενδιαίτησης των βασιλέων.

Ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄
(1845-1913)

Η βασίλισσα Όλγα (1851-1926)

1868 11 Νοεμβρίου

Η Βουλή ψηφίζει τον Νόμο Σ [κόππα] (Εφημερίς της Κυβερνήσεως/16.11.1868) που κυρώνει τη σύμβαση που υπογράφηκε στις 8 Ιουλίου 1868 μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και των κληρονόμων του βασιλιά Όθωνα, με την οποία αναγνωρίστηκε χρέος της χώρας 4.500.000 δραχμών για την ανέγερση των Ανακτόρων στην Αθήνα, την αποκατάσταση των ανακτορικών κήπων και την οικοδόμηση άλλων κτηρίων. Το χρέος θα εξοφληθεί σε 8 χρόνια με τόκο 4%. Το ποσό θα καταβάλλεται στη βασίλισσα Αμαλία και μετά τον θάνατο αυτής στους κληρονόμους του βασιλιά Όθωνα.

1875 11 Αυγούστου

Εγκαινιάζεται το κτήριο του Νέου Βουλευτηρίου (Παλαιά Βουλή) με πανηγυρική συνεδρίαση της Βουλής, παρουσία του Γεωργίου Α΄.

1880 23 Δεκεμβρίου

Η Βουλή ψηφίζει τον Νόμο ΩΠΓ΄ (Εφημερίς της Κυβερνήσεως/5.1.1880), που κυρώνει τη σύμβαση που υπογράφηκε στις 29 Νοεμβρίου/11 Δεκεμβρίου 1880 μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης, του αυτοκράτορα της Γερμανίας και του πρίγκιπα της Βαυαρίας, Λουδοβίκου Φερδινάνδου, με την οποία αναγνωρίστηκε ότι η Ελλάδα οφείλει στον πρίγκιπα το ποσό των 2.600.000 φράγκων με βάση τα δάνεια που έλαβε από τη Βαυαρία κατά τα έτη 1835, 1836 και 1837.

1881 10/22 Φεβρουαρίου

Η Διάσκεψη των Μεγάλων Δυνάμεων στην Κωνσταντινούπολη παραχωρεί στην Ελλάδα τη Θεσσαλία (εκτός της περιοχής Ελασσόνας) και από την Ήπειρο την περιοχή της Άρτας.

1884 24 Ιουλίου

Μεγάλη πυρκαγιά αποτεφρώνει τη στέγη και τον δεύτερο όροφο της βόρειας πτέρυγας των Ανακτόρων μέχρι και τη βόρεια πλευρά του ανατολικού αετώματος. Η ζημιά υπολογίζεται σε 400.000 δραχμές.

1884 31 Ιουλίου

Αρχίζουν οι επισκευές στα Ανάκτορα.

1889 18 Οκτωβρίου

Ο διάδοχος Κωνσταντίνος νυμφεύεται στην Αθήνα την αδελφή του αυτοκράτορα της Γερμανίας, Γουλιέλμου, Σοφία.

1891

Τίθεται ο θεμέλιος λίθος των Ανακτόρων του διαδόχου Κωνσταντίνου (σημερινό Προεδρικό Μέγαρο) στη σημερινή οδό Ηρώδου του Αττικού. Το κτήριο ανεγείρεται σε σχέδια του γερμανού αρχιτέκτονα Ερνστ Τσίλλερ (Ernst Ziller).

Το κτήριο της Παλαιάς Βουλής

1893 1 Δεκεμβρίου

Ο Χαρίλαος Τρικούπης δηλώνει στη Βουλή ότι το κράτος αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του ως προς τα εξωτερικά δάνεια. Ουσιαστικά με τη δήλωση αυτή κηρύσσει την πτώχευση της χώρας.

1896 25 Μαρτίου-3 Απριλίου

Τελούνται στην Αθήνα, στο Παναθηναϊκό Στάδιο, οι Α΄ Διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες.

1896 30 Μαρτίου

Πεθαίνει ο Χαρίλαος Τρικούπης στις Κάννες.

1897 5 Απριλίου

Η Τουρκία κηρύσσει τον πόλεμο στην Ελλάδα.

1897 4 Δεκεμβρίου

Μετά την ήττα της Ελλάδας υπογράφεται οριστική Συνθήκη Ειρήνης μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, η οποία προβλέπει τροποποίηση υπέρ της Τουρκίας των συνόρων στη Θεσσαλία και υποχρεώνει την Ελλάδα να καταβάλει στην Τουρκία πολεμική αποζημίωση. Η Ελλάδα τίθεται υπό Διεθνή Οικονομικό Έλεγχο.

1898

Περατώνεται η κατασκευή των Ανακτόρων του Διαδόχου και η οικογένειά του εγκαθίσταται σ' αυτά.

1904-1908

Μακεδονικός Αγώνας.

1909 15 Αυγούστου

Επανάσταση στο Γουδί.

1909 14 Σεπτεμβρίου

Οργανώνεται συλλαλητήριο στο Πεδίον του Άρεως για την υποστήριξη της Επανάστασης στο Γουδί. Οι διαδηλωτές κάνουν πορεία προς τα Ανάκτορα, όπου επιδίδουν ψήφισμα.

1909 24 Δεκεμβρίου

Νέα πυρκαγιά στα Ανάκτορα αποτεφρώνει ολοσχερώς την κεντρική πτέρυγα, όπου βρίσκονται οι αίθουσες χορού-παιγνίων-τραπεζαρίας, με όλη τη ζωγραφική και τη γλυπτική της διακόσμηση, τα αντίστοιχα σε αυτήν τμήματα της δυτικής και ανατολικής πτέρυγας και το παρεκκλήσιο του Αγίου Γεωργίου.

Χαρίλαος Τρικούπης,
Πρωθυπουργός
(1875, 1878, 1880, 1882-1885,
1886-1890, 1892, 1893-1895)

1909 **τέλη Δεκεμβρίου**

Η βασιλική οικογένεια εγκαθίσταται προσωρινά στα θερινά ανάκτορα του Τατοΐου.

1910 **31 Μαρτίου**

Η Βουλή ψηφίζει τον Νόμο ΓΨΕ΄ (Εφημερίς της Κυβερνήσεως/10.4.1910), με τον οποίο εγκρίνεται δαπάνη 1.200.000 δραχμών για την επισκευή και την ανακαίνιση του τμήματος των Ανακτόρων που καταστράφηκε τη νύκτα της 24ης προς την 25η Δεκεμβρίου 1909.

1910 **8 Αυγούστου**

Διενεργούνται εκλογές για την Α΄ Διπλή Αναθεωρητική Βουλή.

1910 **6 Οκτωβρίου**

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος σχηματίζει την πρώτη κυβέρνησή του.

1910 **28 Νοεμβρίου**

Διενεργούνται εκλογές για τη Β΄ Διπλή Αναθεωρητική Βουλή.

1911 **1 Ιουνίου**

Η Β΄ Διπλή Αναθεωρητική Βουλή, που συνήλθε στις 8 Ιανουαρίου, ψηφίζει το νέο Σύνταγμα.

1912 **άνοιξη**

Η βασιλική οικογένεια επιστρέφει στα Ανάκτορα, ενώ συνεχίζονται οι επισκευές στο κτήριο.

1912 **4 Οκτωβρίου**

Κηρύσσεται ο Α΄ Βαλκανικός Πόλεμος με αντιμέτωπους τους Βαλκανικούς Συμμάχους (Ελλάδα, Σερβία, Βουλγαρία και Μαυροβούνιο) και την Οθωμανική Αυτοκρατορία.

1912 **26 Οκτωβρίου**

Ο ελληνικός στρατός απελευθερώνει τη Θεσσαλονίκη.

1912 **τέλη Δεκεμβρίου**

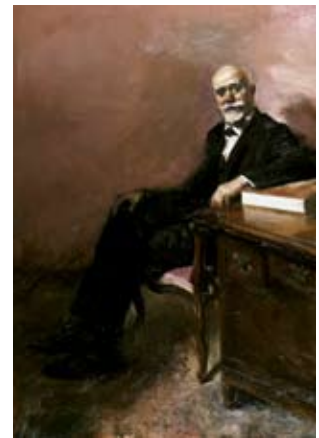
Διακόπτονται οι επισκευές στα Ανάκτορα λόγω των πολεμικών γεγονότων.

1913 **21 Φεβρουαρίου**

Απελευθερώνονται τα Ιωάννινα.

1913 **5 Μαρτίου**

Δολοφονείται ο Γεώργιος Α΄ κατά την επίσκεψή του στη Θεσσαλονίκη.

Ελευθέριος Βενιζέλος,
Πρωθυπουργός
(1910-1915, 1917-1920, 1924,
1928-1932, 1933)

B. Παλαιά Ανάκτορα (1913-1934)

1913 8 Μαρτίου

Ο διάδοχος Κωνσταντίνος ορκίζεται βασιλιάς. Το ανάκτορο της οδού Ηρώδου του Αττικού, στο οποίο διέμενε έως τότε ως Διάδοχος του Θρόνου, ορίζεται ως Βασιλικό Ανάκτορο. Η βασιλομήτωρ Όλγα εξακολουθεί να κατοικεί σε τμήμα των Παλαιών Ανακτόρων.

1913 17/30 Μαΐου

Υπογράφεται η Συνθήκη του Λονδίνου μεταξύ Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και των Συμμάχων της Βαλκανικής, με την οποία τερματίζεται ο Α΄ Βαλκανικός Πόλεμος.

1913 16 Ιουνίου

Αρχίζει ο Β΄ Βαλκανικός Πόλεμος από την Βουλγαρία, εναντίον της Ελλάδας και της Σερβίας.

1913 28 Ιουλίου/10 Αυγούστου

Υπογράφεται η Συνθήκη του Βουκουρεστίου με την οποία τερματίζεται ο Β΄ Βαλκανικός Πόλεμος. Στην Ελλάδα κατακυρώνονται τα εδάφη της σημερινής Μακεδονίας και της σημερινής Ηπείρου, τα νησιά του Αιγαίου (πλην Δωδεκανήσου, Ίμβρου και Τενέδου) και η Κρήτη.

1914 15/28 Ιουλίου

Κηρύσσεται ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος.

1915 21 Φεβρουαρίου

Η κυβέρνηση παραιτείται μετά από διαφωνία του πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου με τον βασιλιά Κωνσταντίνο Α΄ για την έξοδο της Ελλάδας στον πόλεμο.

1915 31 Μαΐου

Διενεργούνται εκλογές τις οποίες κερδίζει το Κόμμα των Φιλελευθέρων.

1915 22 Σεπτεμβρίου

Η κυβέρνηση Βενιζέλου εξωθείται εκ νέου σε παραίτηση. Έναρξη του Εθνικού Διχασμού.

1915 6 Δεκεμβρίου

Διενεργούνται εκλογές από τις οποίες το Κόμμα των Φιλελευθέρων απέχει. Τις εκλογές κερδίζει το κόμμα των Εθνικοφρόνων (Γούναρης, Θεοτόκης, Ράλλης).

1916 26 Σεπτεμβρίου

Ξεσπά το κίνημα της Εθνικής Αμύνης. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος σχηματίζει κυβέρνηση στη Θεσσαλονίκη με σκοπό την έξοδο της Ελλάδας στον πόλεμο στο πλευρό της Αντάντ.

Το ανάκτορο της οδού Ηρώδου Αττικού

1917 30 Μαΐου

Ο Κωνσταντίνος Α΄ υποχρεώνεται από τις δυνάμεις της Αντάντ σε παραίτηση. Ο πρίγκιπας Αλέξανδρος ορκίζεται βασιλιάς και παραμένει στο ανάκτορο της οδού Ηρώδου του Αττικού.

1917 2 Ιουνίου

Ο βασιλιάς Κωνσταντίνος αναχωρεί από την Ελλάδα μαζί με τη βασιλική οικογένεια.

1917 14 Ιουνίου

Ορκίζεται κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου.

1917 12 Ιουλίου

Αναβιώνει η Βουλή των εκλογών της 31ης Μαΐου 1915 («Βουλή των Λαζάρων»).

1918 αρχές Ιανουαρίου

Το μεγαλύτερο μέρος των Παλαιών Ανακτόρων, εκτός των βασιλικών διαμερισμάτων, μετατρέπεται σε νοσοκομείο τραυματιών πολέμου.

1919 18 Ιανουαρίου

Αρχίζει η Διάσκεψη των Παρισίων για την υπογραφή της Συνθήκης Ειρήνης.

1919 Μάιος

Ο ελληνικός στρατός αποβιβάζεται στη Σμύρνη.

1920 28 Ιουλίου/10 Αυγούστου

Υπογράφεται η Συνθήκη των Σεβρών, με την οποία εκχωρούνται στην Ελλάδα η Ανατολική Θράκη (εκτός από την Κωνσταντινούπολη) και τα νησιά Ίμβρος και Τένεδος. Επικυρώνεται, επίσης, η κυριαρχία της και στα άλλα νησιά του Αιγαίου και της παραχωρείται η διοίκηση της περιοχής της Σμύρνης.

1920 12 Οκτωβρίου

Θάνατος του βασιλιά Αλέξανδρου. Μέχρι την ορκωμοσία αντιβασίλεά τη συνταγματική βασιλική εξουσία ασκεί το υπουργικό συμβούλιο.

1920 1 Νοεμβρίου

Διενεργούνται εκλογές στις οποίες ηττάται το Κόμμα των Φιλελευθέρων. Η αντιπολίτευση ισχυρίζεται ότι το αποτέλεσμα των εκλογών λύνει και το ζήτημα του αρχηγού του κράτους.

1920 4 Νοεμβρίου

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος εγκαταλείπει την Ελλάδα. Η βασιλομήτωρ Όλγα, που βρίσκεται στην Αθήνα, αναλαμβάνει την αντιβασίλεια.

Κορίτσια που φωτογραφίζονται μπροστά από τα Παλαιά Ανάκτορα

1920 22 Νοεμβρίου

Με δημοψήφισμα αποφασίζεται η επάνοδος του Κωνσταντίνου Α΄.

1920 6 Δεκεμβρίου

Ο βασιλιάς Κωνσταντίνος Α΄ επανέρχεται και εγκαθίσταται στο ανάκτορο της οδού Ηρώδου του Αττικού.

1921 28 Ιουνίου/10 Ιουλίου

Μεγάλη επίθεση του ελληνικού στρατού στο Μικρασιατικό Μέτωπο.

1922 2 Ιουλίου

Η βασιλομήτωρ Όλγα εγκαταλείπει την Ελλάδα για λόγους υγείας. Πεθαίνει στην Ρώμη στις 19 Ιουνίου 1926.

1922 13 Αυγούστου

Επίθεση των δυνάμεων του Κεμάλ εναντίον του ελληνικού στρατού. Κατάρρευση του Μικρασιατικού Μετώπου και υποχώρηση του ελληνικού στρατού.

1922 27 Αυγούστου

Η Σμύρνη καταλαμβάνεται από τους Τούρκους και πυρπολείται.

1922 11 Σεπτεμβρίου

Επανάσταση του ελληνικού στρατού, με επικεφαλής τους συνταγματάρχες Νικόλαο Πλαστήρα και Στυλιανό Γονατά, στη Χίο και τη Μυτιλήνη.

1922 14 Σεπτεμβρίου

Ο Κωνσταντίνος Α΄ παραιτείται και αναχωρεί από την Ελλάδα. Τον διαδέχεται στον θρόνο ο πρωτότοκος γιος του, Γεώργιος Β΄. Ο Κωνσταντίνος Α΄ πεθαίνει στο Παλέρμο, στις 29 Δεκεμβρίου 1922.

1922 Σεπτέμβριος

Μικρασιατική Καταστροφή. Πλήθη προσφύγων έρχονται στην Ελλάδα. Στο κτήριο των Παλαιών Ανακτόρων εγκαθίστανται διάφορες υπηρεσίες περίθαλψης και απασχόλησης των προσφύγων (νοσοκομείο, ορφανοτροφείο, εργαστήρια κ.ά.), ενώ στα βασιλικά διαμερίσματα εξακολουθούν να φυλάσσονται έπιπλα και αντικείμενα της οικογένειας του Γεωργίου Α΄.

1923 30 Ιανουαρίου

Υπογράφεται στη Λωζάννη η «Σύμβασις περί της ανταλλαγής των ελληνικών και τουρκικών πληθυσμών».

1923 άνοιξη

Μέρος της κινητής βασιλικής περιουσίας αποστέλλεται στη βασιλομήτορα Όλγα στη Ρώμη.

Τα Παλαιά Ανάκτορα φιλοξενούν πρόσφυγες του '22

1923 24 Ιουλίου

Υπογράφεται η Συνθήκη της Λωζάννης, με την οποία μεταξύ άλλων καθορίζονται τα σύνορα μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Η Ελλάδα περιορίζεται στον Έβρο και επιβεβαιώνεται η κυριαρχία της σε όλα τα νησιά του Αιγαίου, εκτός από την Ίμβρο, την Τένεδο και τις Λαγούσες.

1923 9 Δεκεμβρίου

Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφασίζει να μεταφερθούν τα δικαστήρια στα Παλαιά Ανάκτορα. Τελικά η μεταφορά δεν πραγματοποιείται, διότι οι χώροι κρίνονται ακατάλληλοι και ανεπαρκείς.

1923 12 Δεκεμβρίου

Με νομοθετικό διάταγμα η κυβέρνηση Γονατά αυξάνει την πίστωση των 75.276 δραχμών, που παρασχέθηκε στις 16 Ιουνίου 1923, σε 250.000 δραχμές για την αποπληρωμή των εργασιών επισκευής του κτηρίου των Παλαιών Ανακτόρων.

1923 16 Δεκεμβρίου

Διενεργούνται εκλογές για την Δ΄ Συντακτική Συνέλευση, τις οποίες κερδίζουν τα βενιζελικά κόμματα, ενώ τα κόμματα της αντιπολίτευσης απέχουν.

1923 18 Δεκεμβρίου

Ο Γεώργιος Β΄, με υπόδειξη της κυβέρνησης Γονατά, αναγκάζεται «να ταξιδεύσει εις το εξωτερικόν υπό μορφήν αδείας».

1923 19 Δεκεμβρίου

Η αντιβασίλεια ανατίθεται στον ναύαρχο Παύλο Κουντουριώτη.

1923

Ο Κήπος των Ανακτόρων χαρακτηρίζεται «κρατικός δημόσιος κήπος» και από τότε παραμένει ανοικτός στο κοινό από την ανατολή έως τη δύση του ηλίου.

1924 Ιανουάριος

Το Υπουργείο Γεωργίας, που έχει αναλάβει τη διαχείριση του κτηρίου των Παλαιών Ανακτόρων, δέχεται πολλές αιτήσεις από υπουργεία και οργανώσεις, προκειμένου να στεγάσουν υπηρεσίες τους σε αυτό.

1924 2 Ιανουαρίου

Ο Νικόλαος Πλαστήρας «καταθέτει την εξουσία της Επανάστασεως ενώπιον της κυριάρχου Εθνικής Συνελεύσεως». Ο πρωθυπουργός Στυλιανός Γονατάς ανακοινώνει την παραίτηση της επαναστατικής κυβέρνησης.

Γεώργιος Καφαντάρης,
Πρωθυπουργός (1924)

1924 11 Ιανουαρίου

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος σχηματίζει κυβέρνηση.

1924 6 Φεβρουαρίου

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος παραιτείται και αναχωρεί στο εξωτερικό. Ο Γεώργιος Καφαντάρης σχηματίζει κυβέρνηση.

1924 12 Μαρτίου

Ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου σχηματίζει κυβέρνηση.

1924 25 Μαρτίου

Με ψήφισμα της Δ΄ Συντακτικής Συνέλευσης κηρύσσεται έκπτωτη η δυναστεία του Γεωργίου Α΄ και αποφασίζεται «να συνταχθεί η Ελλάς εις Δημοκρατίαν κοινοβουλευτικής μορφής, υπό τον όρον εγκρίσεως της αποφάσεως αυτής αμέσως υπό του λαού διά δημοψηφίσματος».

1924 13 Απριλίου

Διενεργείται δημοψήφισμα, με το οποίο καταλύεται το πολίτευμα της βασιλευομένης δημοκρατίας και εγκαθιδρύεται αβασίλευτη κοινοβουλευτική δημοκρατία.

1924 1 Μαΐου

Ο αντιβασιλέας Παύλος Κουντουριώτης ορκίζεται προσωρινός Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

1924 Μάιος

Το ανάκτορο της οδού Ηρώδου του Αττικού μετατρέπεται σε έδρα της Προεδρίας της Δημοκρατίας.

1924 20 Νοεμβρίου

Σύμφωνα με έκθεση της Αστυνομίας Πόλεων το κτήριο των Παλαιών Ανακτόρων στεγάζει κρατικές και άλλες υπηρεσίες.

1924 1 Δεκεμβρίου

Η Τοπογραφική Υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας εγκαθίσταται στα διαμερίσματα της βασιλίσσας Όλγας. Τα διαμερίσματα του Γεωργίου Α΄, στο ισόγειο, εξακολουθούν να χρησιμεύουν ως χώρος αποθήκευσης της κινητής βασιλικής περιουσίας.

1924 19 Δεκεμβρίου

Το παρεκκλήσιο στη ΝΑ γωνία του ισογείου παραχωρείται προσωρινά στην Ευαγγελική Εκκλησία.

Η κυβέρνηση Αλ. Παπαναστασίου στον εορτασμό της 25ης Μαρτίου 1924, που συνέπεσε με την ανακήρυξη της δημοκρατίας.

1925 14 Ιανουαρίου

Η Αστυνομία Πόλεων εγκαθίσταται στον δεύτερο όροφο του κτηρίου των Παλαιών Ανακτόρων, στους χώρους που κατείχε η Τοπογραφική Υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας.

1925 25 Ιουνίου

Εκδηλώνεται στρατιωτικό κίνημα του στρατηγού Θεοδώρου Παγκάλου, ο οποίος σχηματίζει κυβέρνηση που παίρνει ψήφο εμπιστοσύνης από τη Βουλή.

1925 26 Αυγούστου

Η κυβέρνηση Παγκάλου με νομοθετικό διάταγμα (Εφημερίς της Κυβερνήσεως/31.8.1925) ιδρύει την «Αεροπορική Άμυνα», Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, στην οποία ανατίθεται η διαχείριση των δημοσίων κτημάτων, που ανήκε έως τότε στο Υπουργείο Γεωργίας, μεταξύ των οποίων είναι και τα Παλαιά Ανάκτορα.

1925 9 Οκτωβρίου

Τα βασιλικά διαμερίσματα με το περιεχόμενό τους παραδίδονται στην Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία για να λειτουργήσουν ως παράρτημα του Εθνικού και Ιστορικού Μουσείου.

1925 Νοέμβριος

Το Υπουργείο Στρατιωτικών συντάσσει μελέτη σχετικά με τις τροποποιήσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν στο κτήριο των Παλαιών Ανακτόρων για την εγκατάσταση σε αυτό των στρατιωτικών υπουργείων.

1925

Στο ΒΑ τμήμα του περιβόλου των Παλαιών Ανακτόρων ανεγείρεται περίπτερο –γνωστό σήμερα ως «παλατάκι»– σε σχέδια του αμερικανού αρχιτέκτονα Στιούαρτ Τόμσον (Stuart Thompson), προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως πρατήριο έκθεσης και πώλησης των Εργαστηρίων Μπενάκη, που λειτουργούν σε χώρους των Παλαιών Ανακτόρων.

1926 4 Ιανουαρίου

Εγκαθιδρύεται η δικτατορία του Θεοδώρου Παγκάλου.

1926 4 Απριλίου

Ο Θεόδωρος Πάγκαλος αναδεικνύεται Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

1926 26 Απριλίου

Με νομοθετικό διάταγμα (Εφημερίς της Κυβερνήσεως/14.5.1926) αποφασίζεται η εγκατάσταση στα Παλαιά Ανάκτορα του Υπουργείου Στρατιωτικών και διατίθεται ποσό 10.000.000 δραχμών για την επισκευή τους.

Μέλη οργανώσεων που στεγάζονταν στα Παλαιά Ανάκτορα.

1926 Ιούλιος

Αρχίζουν οι εργασίες επισκευής και διαρρύθμισης του κτηρίου Παλαιών Ανακτόρων, σε σχέδια και επίβλεψη του αρχιτέκτονα Ανδρέα Κριεζή, για την εγκατάσταση υπηρεσιών του Υπουργείου Στρατιωτικών.

1926 22 Αυγούστου

Ανατρέπεται η δικτατορία του Θεοδώρου Παγκάλου από τον στρατηγό Γεώργιο Κονδύλη. Επανέρχεται στην Προεδρία της Δημοκρατίας ο Παύλος Κουντουριώτης.

1926 7 Σεπτεμβρίου

Η κυβέρνηση Κονδύλη με νομοθετικό διάταγμα (Εφημερίς της Κυβερνήσεως/20.9.1926) αφαιρεί τη διαχείριση του κτηρίου των Παλαιών Ανακτόρων από την «Αεροπορική Άμυνα», για να χρησιμοποιηθεί αυτό ως Μέγαρο Βουλής και Γερουσίας μαζί με τις σχετικές υπηρεσίες, και προκηρύσσει διαγωνισμό για την εκπόνηση σχετικής μελέτης.

1926 7 Οκτωβρίου

Διακόπτονται οι εργασίες επισκευής. Το κτήριο παραμένει σε εγκατάλειψη έως το 1930.

1926 4 Δεκεμβρίου

Σχηματίζεται οικουμενική κυβέρνηση υπό τον Αλέξανδρο Ζαΐμη.

1927 27 Φεβρουαρίου

Ο πληρεξούσιος του Γεωργίου Β΄, Άγγελος Μεταξάς, παραδίδει στην Εθνολογική Εταιρεία όλη την οικοσκευή που βρισκόταν στο ισόγειο διαμέρισμα του Γεωργίου Α΄, στη μεσημβρινή πλευρά των Παλαιών Ανακτόρων, ώστε να εκτεθεί σε μουσείο που θα στεγαστεί στον ίδιο χώρο.

1927 3 Ιουνίου

Ψηφίζεται το Σύνταγμα της Ελληνικής Δημοκρατίας.

1927 24 Νοεμβρίου

Εγκαινιάζεται το Μουσείο Ενθυμίων του Γεωργίου Α΄ ως παράρτημα του Εθνικού Ιστορικού Μουσείου. Το μουσείο λειτουργεί στο κτήριο των Παλαιών Ανακτόρων έως τον Αύγουστο του 1930, οπότε αποφασίζεται η εκκένωση του κτηρίου προκειμένου να εγκατασταθεί σ' αυτό η Βουλή. Τα αντικείμενα του μουσείου θα μεταφερθούν σε διάφορες αποθήκες έως την επιστροφή του Γεωργίου Β΄, το 1935, οπότε επαναλειτουργεί το μουσείο στους ίδιους χώρους του ισογείου.

1928 28 Ιουνίου

Η κυβέρνηση Ζαΐμη με νομοθετικό διάταγμα (Εφημερίς της Κυβερνήσεως/30.6.1928) αποδέχεται πρόταση Επιτροπής να τοποθετηθεί το Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτου στην Πλατεία των Παλαιών Ανακτόρων, σε σχέδια του αρχιτέκτονα Εμμανουήλ Λαζαρίδη, ο οποίος είχε βραβευθεί σε σχετικό διαγωνισμό. Η κυβέρνηση διαθέτει το ποσό του 1.000.000 δραχμών για την κατασκευή του μνημείου και το ποσό του 1.200.000 δραχμών για τη διαμόρφωση του χώρου της πλατείας μπροστά στα Παλαιά Ανάκτορα.

1928 4 Ιουλίου

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος ορκίζεται πρωθυπουργός.

1929 Μάρτιος

Ύστερα από πολλές συζητήσεις στην Βουλή για τη χρήση του κτηρίου των Παλαιών Ανακτόρων, η κυβέρνηση Βενιζέλου αποφασίζει οριστικά τη στέγασση σε αυτό της Βουλής και της Γερουσίας. Δημοσιεύεται στις εφημερίδες προκήρυξη διαγωνισμού για τη σύνταξη σχετικής μελέτης.

1929 καλοκαίρι

Αρχίζουν οι εργασίες για τη διαμόρφωση της πλατείας μπροστά από τα Παλαιά Ανάκτορα, όπου θα τοποθετηθεί το Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτου.

1929 9 Δεκεμβρίου

Ο Παύλος Κουντουριώτης παραιτείται από Πρόεδρος της Δημοκρατίας για λόγους υγείας.

1929 14 Δεκεμβρίου

Ο Αλέξανδρος Ζαΐμης εκλέγεται Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

1929 Δεκέμβριος

Το κτήριο των Παλαιών Ανακτόρων εκκενώνεται για να αρχίσουν οι απαραίτητες εργασίες για τη στέγασση της Βουλής και της Γερουσίας.

1930 10 Ιανουαρίου

Η κυβέρνηση Βενιζέλου με νομοθετικό διάταγμα διαθέτει πίστωση 40.000.000 δραχμών για τη μετασκευή του κτηρίου των Παλαιών Ανακτόρων σε Μέγαρο Βουλής και Γερουσίας.

Το διάταγμα κυρώνεται με τον Νόμο 4747 της 13ης Μαΐου 1930 (Εφημερίς της Κυβερνήσεως/15.5.1930).

Πρόπλασμα της ανάγλυφης πλάκας του Μνημείου του Αγνώστου Στρατιώτη

Εργασίες κατασκευής του Μνημείου του Αγνώστου Στρατιώτη

1930 Φεβρουάριος

Ο αρχιτέκτονας Ανδρέας Κριεζής υποβάλλει τα τελικά σχέδια για έγκριση στη Διεύθυνση Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Οικονομικών.

1930 24 Μαΐου

Με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου (Εφημερίς της Κυβερνήσεως/21.6.1930) εγκρίνεται η ανάθεση της επίβλεψης των έργων της μετασκευής των Παλαιών Ανακτόρων σε Μέγαρο Βουλής και Γερουσίας, στον Ανδρέα Κριεζή.

1930 10 Νοεμβρίου

Εγκρίνονται τα σχέδια του Ανδρέα Κριεζή.

1930 3 Δεκεμβρίου

Τελετή έναρξης των εργασιών για τη μετασκευή των Παλαιών Ανακτόρων σε Μέγαρο της Βουλής και της Γερουσίας. Η μελέτη του Κριεζή έχει προϋπολογισμό 100.000.000 δραχμών, αλλά η τελική δαπάνη θα ξεπεράσει το ποσό των 123.000.000 δραχμών.

1932 25 Μαρτίου

Αποκαλυπτήρια του Μνημείου του Αγνώστου Στρατιώτη, στο πλαίσιο των εορταστικών εκδηλώσεων για την επέτειο της Ανεξαρτησίας. Το μνημείο ανεγέρθηκε σε αρχιτεκτονικά σχέδια του Εμμανουήλ Λαζαρίδη και η σύνθεση της ανάγλυφης πλάκας έγινε από τον γλύπτη Φωκίωνα Ρωκ.

1933 5 Μαρτίου

Διενεργούνται εκλογές, τις οποίες κερδίζει ο συνασπισμός των κομμάτων υπό τον Παναγή Τσαλδάρη.

1933 6 Μαρτίου

Κίνημα του στρατηγού Νικολάου Πλαστήρα, το οποίο αποτυγχάνει. Σχηματίζεται μεταβατική κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον στρατηγό Αλέξανδρο Οθωναίο.

1933 10 Μαρτίου

Σχηματίζει κυβέρνηση ο Παναγής Τσαλδάρης.

Ανδρέας Κριεζής, αρχιτέκτων
(1887-1962)

Γ. Κτήριο της Βουλής των Ελλήνων (1934-2008)

Ι. Από τη μεταφορά της Βουλής έως τη Μεταπολίτευση (1934-1974)

1934 2 Αυγούστου

Εγκαινιάζεται η Αίθουσα της Γερουσίας με την πρώτη πανηγυρική συνεδρίαση των μελών της.

1934 17 Σεπτεμβρίου

Επίσημη εγκατάσταση του Συμβουλίου της Επικρατείας στο Μέγαρο της Βουλής.

1935 1 Μαρτίου

Εκδηλώνεται κίνημα βενιζελικών αξιωματικών, το οποίο καταστέλλει ο Γεώργιος Κονδύλης.

1935 11 Μαρτίου

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος εγκαταλείπει την Ελλάδα.

1935 1 Απριλίου

Με Συντακτική Πράξη καταργείται η Γερουσία που συγκροτήθηκε στις 14 Ιανουαρίου 1929. Η αίθουσα των συνεδριάσεων της, όμως, εξακολουθεί έως σήμερα να φέρει το όνομά της.

1935 Ιούνιος

Μεταφέρεται το μεγαλύτερο μέρος της Βιβλιοθήκης της Βουλής, από το κτήριο της Ανθίμου Γαζή στον δεύτερο όροφο της βορειοανατολικής πτέρυγας του Μεγάρου της Βουλής.

1935 1 Ιουλίου

Η Ε΄ Εθνοσυνέλευση αρχίζει πανηγυρικά της εργασίες της στη νέα της αίθουσα.

1935 Ιούλιος

Στην Παλαιά Βουλή στεγάζεται το υπουργείο Δικαιοσύνης, το οποίο παραμένει εκεί έως το 1962.

1935 10 Οκτωβρίου

Παραίτηση του πρωθυπουργού Παναγή Τσαλδάρη μετά από στρατιωτικό πραξικόπημα υπό την ηγεσία του Γεωργίου Κονδύλη. Την ίδια μέρα η Ε΄ Εθνοσυνέλευση ψηφίζει την κατάργηση της πολιτείας της αβασίλευτης δημοκρατίας.

Ο Γεώργιος Κονδύλης σχηματίζει κυβέρνηση και αναλαμβάνει και την αντιβασιλεία.

1935 3 Νοεμβρίου

Διενέργεια δημοψηφίσματος με αποχή των βενιζελικών κομμάτων. Το αποτέλεσμα είναι υπέρ της βασιλευσμένης δημοκρατίας.

Τα εγκαίνια της αίθουσας της Ολομέλειας της Βουλής

1935 19 Νοεμβρίου

Συγκροτείται υπηρεσία εποπτείας και συντήρησης του Μεγάρου της Βουλής.

1935 25 Νοεμβρίου

Επιστρέφει ο Γεώργιος Β΄, ύστερα από 12 χρόνια εξορίας, και εγκαθίσταται στο ανάκτορο της οδού Ηρώδου του Αττικού.

1936 18 Μαρτίου

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος πεθαίνει στο Παρίσι.

1936 6 Μαΐου

Η Γ΄ Αναθεωρητική Βουλή ψηφίζει τον Νόμο υπ' αριθ. 3 (Εφημερίς της Κυβερνήσεως/12.5.1936), με τον οποίο δύνανται να στεγαστούν προσωρινά σε διαμερίσματα του κτηρίου της Βουλής το Συμβούλιο της Επικρατείας και το Ανώτατο Οικονομικό Συμβούλιο.

1936 17 Μαΐου

Πεθαίνει ο Παναγής Τσαλδάρης.

1936 4 Αυγούστου

Ο Γεώργιος Β΄ εκδίδει διάταγμα με το οποίο διαλύεται η Γ΄ Αναθεωρητική Βουλή και επιβάλλεται το δικτατορικό καθεστώς του Ιωάννου Μεταξά.

1936 24 Αυγούστου

Η δικτατορία Μεταξά, με τον αναγκαστικό νόμο υπ' αριθ. 36, μεταβιβάζει όλες τις δικαιοδοσίες και τις αρμοδιότητες του Προέδρου της Βουλής για τη χρήση του κτηρίου της Βουλής, στον υφυπουργό παρά τω πρωθυπουργώ.

1936 Νοέμβριος

Με εντολή του Γεωργίου Β΄ μέρος των εκθεμάτων του Μουσείου Ενθυμίων του Γεωργίου Α΄, που βρίσκονταν σε διάφορες αποθήκες από το 1930, μεταφέρεται στο Μέγαρο της Βουλής, σε τρεις αίθουσες του ΝΔ τμήματος του ισογείου.

1937 23 Μαρτίου

Με τον αναγκαστικό νόμο υπ' αριθ. 585 της δικτατορικής κυβέρνησης Μεταξά (Εφημερίς της Κυβερνήσεως/10.4.1937) επιτρέπεται να στεγάζονται και άλλες δημόσιες υπηρεσίες στο κτήριο της Βουλής. Έτσι εγκαθίστανται στο κτήριο το Υπουργείο Ασφαλείας και για μικρό διάστημα η Αερολέσχη της Ελλάδος.

1940 28 Οκτωβρίου

Η Ιταλία κηρύσσει τον πόλεμο κατά της Ελλάδας. Ο ελληνικός στρατός αποκρούει την εισβολή και απωθεί τον ιταλικό στρατό στο έδαφος της Αλβανίας.

Κήρυξη του ελληνο-ιταλικού πολέμου

1941 29 Ιανουαρίου

Πεθαίνει ο Ιωάννης Μεταξάς.

1941 6 Απριλίου

Η Γερμανία εισβάλλει ταυτόχρονα στη Γιουγκοσλαβία και την Ελλάδα.

1941 22 Απριλίου

Μετά την κατάρρευση του μετώπου ο βασιλιάς Γεώργιος Β΄ με διάγγελμα του δηλώνει ότι απομακρύνεται από την Αθήνα μαζί με τη νόμιμη κυβέρνηση της χώρας και μεταφέρει την πρωτεύουσα του κράτους στην Κρήτη.

1941 27 Απριλίου

Οι Γερμανοί εισέρχονται στην Αθήνα. Η Ελλάδα υπό κατοχή γερμανικών, ιταλικών και βουλγαρικών στρατευμάτων.

1941 Απρίλιος

Στο Μέγαρο της Βουλής εγκαθίσταται η διορισμένη από τους Γερμανούς κυβέρνηση και υπηρεσίες της γερμανικής Διοίκησης. Μέρος των χώρων του Μουσείου Ενθυμίων του Γεωργίου Α΄ παραχωρείται στον Ελληνοϊταλικό Σύνδεσμο. Τα πολυτιμότερα αντικείμενα του μουσείου μεταφέρονται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και τα υπόλοιπα παραμένουν στο κτήριο της Βουλής. Το Υπουργείο Ασφαλείας παραμένει, επίσης, στο κτήριο.

1944 12 Οκτωβρίου

Αποχωρούν τα γερμανικά στρατεύματα από την Αθήνα. Η ξένη κατοχή τερματίζεται.

1944 18 Οκτωβρίου

Άφιξη στην Αθήνα της εξόριστης κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, με πρωθυπουργό τον Γεώργιο Παπανδρέου.

1944 3 Δεκεμβρίου

Ξεσπούν τα Δεκεμβριανά, η μάχη για την Αθήνα, στην οποία συγκρούονται οι ένοπλες δυνάμεις της κυβέρνησης και το βρετανικό εκστρατευτικό σώμα με τις δυνάμεις του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου (Ε.Α.Μ.).

Ο Γεώργιος Παπανδρέου υψώνει την ελληνική σημαία στην Ακρόπολη σηματοδοτώντας τη λήξη της γερμανικής Κατοχής

1944 31 Δεκεμβρίου

Ο αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός ορίζεται αντιβασιλέας.

1946 31 Μαρτίου

Η κυβέρνηση Θεμιστοκλή Σοφούλη διενεργεί εκλογές για την Δ΄ Αναθεωρητική Βουλή, από τις οποίες απέχουν τα κόμματα της αριστεράς και της κεντροαριστεράς. Τα συντηρητικά κόμματα κερδίζουν τις εκλογές.

1946 18 Απριλίου

Ο Κωνσταντίνος Τσαλδάρης σχηματίζει κυβέρνηση.

1946 13 Μαΐου

Συνέρχεται σε πρώτη συνεδρίαση η Δ΄ Αναθεωρητική Βουλή.

1946 Μάιος

Στο Μέγαρο της Βουλής στεγάζονται, εκτός των υπηρεσιών της Βουλής, υπηρεσίες του Υπουργείου Ασφαλείας και του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

1946 14 Μαΐου

Ο Ιωάννης Θεοτόκης εκλέγεται Πρόεδρος Βουλής. Αρχίζουν οι εργασίες συντήρησης του κτηρίου και γίνονται αλλαγές στη χρήση των χώρων του, καθώς και επεμβάσεις διαρρύθμισης.

1946 1 Σεπτεμβρίου

Διενεργείται δημοψήφισμα και το αποτέλεσμα είναι υπέρ της βασιλευομένης δημοκρατίας.

1946 28 Δεκεμβρίου

Ο Γεώργιος Β΄ επανέρχεται στον θρόνο.

1947 10 Φεβρουαρίου

Υπογράφεται στο Παρίσι η Συνθήκη Ειρήνης μεταξύ των νικητών Συμμάχων και της Ιταλίας, με την οποία τα Δωδεκάνησα περιέρχονται στην Ελλάδα.

1947 1 Απριλίου

Πεθαίνει ο Γεώργιος Β΄ και στον θρόνο τον διαδέχεται ο αδελφός του, Παύλος.

1947 7 Σεπτεμβρίου

Ο Θεμιστοκλής Σοφούλης σχηματίζει κυβέρνηση εθνικής ενότητας με αντιπρόεδρο τον Κωνσταντίνο Τσαλδάρη. Ο Σοφούλης παραμένει πρωθυπουργός έως τον θάνατό του, στις 24 Ιουνίου 1949.

Θεμιστοκλής Σοφούλης,
Πρωθυπουργός
(1924, 1945-1946, 1947-1949)

1950 5 Μαρτίου

Διενεργούνται εκλογές στις οποίες πλειοψηφούν τα κόμματα του Κέντρου: η Ε.Π.Ε.Κ. του Νικολάου Πλαστήρα, το Κόμμα των Φιλελευθέρων υπό τον Σοφοκλή Βενιζέλο και το Δημοκρατικό Σοσιαλιστικό Κόμμα του Γεωργίου Παπανδρέου. Στις 23 Μαρτίου ο Σοφοκλής Βενιζέλος σχηματίζει κυβέρνηση με τη στήριξη του Λαϊκού Κόμματος του Κωνσταντίνου Τσαλδάρη, αλλά παραιτείται στις 15 Απριλίου.

1950 15 Απριλίου

Τα κόμματα του Κέντρου σχηματίζουν κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Νικόλαο Πλαστήρα, ο οποίος προβάλλει την πολιτική της λήθης για τα πάθη του εμφυλίου πολέμου.

1950 21 Αυγούστου

Ο Σοφοκλής Βενιζέλος σχηματίζει κυβέρνηση. Ο ίδιος θα σχηματίσει εν συνεχεία άλλες δύο κυβερνήσεις (13 Σεπτεμβρίου και 3 Νοεμβρίου 1950).

1951 27 Οκτωβρίου

Ο Νικόλαος Πλαστήρας σχηματίζει κυβέρνηση με αντιπρόεδρο τον Σοφοκλή Βενιζέλο μετά τις εκλογές της 9ης Σεπτεμβρίου 1951.

1951 21 Δεκεμβρίου

Η Βουλή ψηφίζει το Σύνταγμα, το οποίο υπογράφει ο βασιλιάς στις 31 Δεκεμβρίου.

1952 27 Φεβρουαρίου

Με υπουργική απόφαση (Εφημερίς της Κυβερνήσεως/5.3.1952) το Μέγαρο της Βουλής κατατάσσεται μαζί με άλλα έντεκα κτήρια στην ειδική κατηγορία των οικοδομημάτων ειδικής προστασίας.

1952 19 Νοεμβρίου

Ο Αλέξανδρος Παπάγος, πρόεδρος του Ελληνικού Συναγερμού, που κέρδισε τις εκλογές της 16ης Νοεμβρίου 1952, σχηματίζει κυβέρνηση.

1953 26 Ιουλίου

Πεθαίνει ο Νικόλαος Πλαστήρας.

1955 4 Οκτωβρίου

Πεθαίνει ο Αλέξανδρος Παπάγος.

1955 6 Οκτωβρίου

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής σχηματίζει κυβέρνηση. Ως πρόεδρος της Εθνικής Ριζοσπαστικής Ενώσεως (Ε.Ρ.Ε.) κερδίζει τις εκλογές της 19ης Φεβρουαρίου 1956, της 11ης Μαΐου 1958 και της 29ης Οκτωβρίου 1961, και παραμένει πρωθυπουργός έως το 1963.

Νικόλαος Πλαστήρας,
Πρωθυπουργός
(1945, 1950, 1951-1952)

Αλέξανδρος Παπάγος,
Πρωθυπουργός
(1952-1955)

1961 9 Ιουλίου

Υπογράφεται στην Αίθουσα Τροπαίων του Μεγάρου της Βουλής η συμφωνία σύνδεσης της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.).

1963 19 Ιουνίου

Ο Παναγιώτης Πιπινέλης σχηματίζει κυβέρνηση.

1963 28 Σεπτεμβρίου

Σχηματίζεται υπηρεσιακή κυβέρνηση υπό τον Στυλιανό Μαυρομιχάλη, για να διενεργήσει εκλογές.

1963 8 Νοεμβρίου

Ο Γεώργιος Παπανδρέου, πρόεδρος της Ενώσεως Κέντρου, σχηματίζει κυβέρνηση μετά τις εκλογές της 3ης Νοεμβρίου 1963. Κερδίζει και τις εκλογές της 16ης Φεβρουαρίου 1964.

1964 7 Ιανουαρίου

Πεθαίνει ο Σοφοκλής Βενιζέλος.

1964 6 Μαρτίου

Πεθαίνει ο βασιλιάς Παύλος και τον διαδέχεται στον θρόνο ο πρωτότοκος γιος του, Κωνσταντίνος Β΄.

1965 15 Ιουλίου

Ανατρέπεται η κυβέρνηση Παπανδρέου. Έως τον Απρίλιο του 1967 σχηματίζονται διαδοχικά κυβερνήσεις των Γεωργίου Αθανασιάδη-Νόβα, Ηλία Τσιριμώκου, Στέφανου Στεφανόπουλου και η υπηρεσιακή του Ιωάννη Παρασκευόπουλου. Τελικά σχηματίζει κυβέρνηση ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος για να οδηγήσει την χώρα σε εκλογές τον Μάιο του 1967, αλλά ανατρέπεται στις 21 Απριλίου 1967 με το πραξικόπημα των συνταγματαρχών.

1965 27 Σεπτεμβρίου

Δημόσιος διαγωνισμός για την επισκευή και συντήρηση του κτηρίου.

1966 Ιούλιος

Ο πρόεδρος της Βουλής, Δημήτριος Παπασπύρου, αναθέτει στον αρχιτέκτονα Εμμανουηλίδη την εξωτερική επισκευή του κτηρίου. Την ίδια εποχή η αίθουσα εστιατορίου της Βουλής και της Γερουσίας, στο ισόγειο της μεσημβρινής πλευράς του κτηρίου, διαρρυθμίζεται σε Εντευκτήριο Βουλευτών.

Η κυβέρνηση Κωνσταντίνου Καραμανλή, 1956

Η κυβέρνηση Γεωργίου Παπανδρέου, 1964

1967 21 Απριλίου

Με το στρατιωτικό πραξικόπημα των συνταγματαρχών επιβάλλεται δικτατορία και η Βουλή παύει να λειτουργεί. Το Μέγαρο της Βουλής χρησιμοποιείται από τη δικτατορική κυβέρνηση, η οποία κάνει μετατροπές στους εσωτερικούς χώρους και τους διαδρόμους, κυρίως, για λόγους ασφαλείας. Οι αίθουσες συνεδριάσεων της Βουλής και της Γερουσίας χρησιμοποιούνται μόνο για συνεντεύξεις των δικτατόρων.

1967 13 Δεκεμβρίου

Βασιλικό αντιπραξικόπημα αποτυγχάνει και ο βασιλιάς Κωνσταντίνος Β΄ εγκαταλείπει την Ελλάδα. Αντιβασιλέας ορίζεται ο αντιστράτηγος Γεώργιος Ζωιτάκης.

1968 1 Νοεμβρίου

Πεθαίνει ο Γεώργιος Παπανδρέου.

1970 Δεκέμβριος

Το Μέγαρο της Βουλής χρησιμοποιείται για τις συνεδριάσεις της διορισμένης Συμβουλευτικής Επιτροπής.

1970 16 Μαρτίου

Πεθαίνει ο Κωνσταντίνος Τσαλδάρης.

1971 25 Μαρτίου

Με την ευκαιρία του εορτασμού των 150 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης διαρρυθμίζεται μία αίθουσα της Βιβλιοθήκης της Βουλής με σκοπό τη διασφάλιση και την έκθεση των Εθνικών Κειμηλίων, γνωστή σήμερα ως *Αίθουσα Πολυτίμων*.

1972 12 Αυγούστου

Με απόφαση του πρωθυπουργού της δικτατορίας διαμορφώνονται δύο συνεχόμενες αίθουσες της Βιβλιοθήκης της Βουλής σε αίθουσα Πινακοθήκης, για να αναρτηθούν οι προσωπογραφίες όσων διετέλεσαν πρωθυπουργοί της χώρας.

1973 28 Φεβρουαρίου

Συγκροτείται Επιτροπή για την παραλαβή των φιλοτεχνημένων προσωπογραφιών όσων διετέλεσαν πρωθυπουργοί της χώρας και την ανάρτησή τους στον χώρο της Βιβλιοθήκης, που διαμορφώθηκε ειδικά για τον σκοπό αυτό.

1973 29 Ιουλίου

Διενεργείται νόθο δημοψήφισμα με το οποίο καταργείται η μοναρχία και εγκαθιδρύεται «Προεδρική Δημοκρατία», με Πρόεδρο τον δικτάτορα, Γεώργιο Παπαδόπουλο.

Το κτήριο της Βουλής περικυκλωμένο από τα τανκς

1973 17 Νοεμβρίου

Αντιδικτατορική εξέγερση των φοιτητών στο Πολυτεχνείο με αιτήματα «Ψωμί-Παιδεία-Ελευθερία». Η εξέγερση επεκτείνεται με τη συμμετοχή και πολιτών και καταστέλλεται με την κήρυξη στρατιωτικού νόμου και την επέμβαση των τανκς.

1973 25 Νοεμβρίου

Ο ταξίαρχος Δημήτριος Ιωαννίδης ανατρέπει τον Γ. Παπαδόπουλο. «Πρόεδρος Δημοκρατίας» ο αντιστράτηγος Φαίδων Γκιζίκης.

1974 15 Ιουλίου

Με στρατιωτικό πραξικόπημα στην Κύπρο ανατρέπεται ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, Αρχιεπίσκοπος Μακάριος.

1974 20 Ιουλίου

Τουρκικές δυνάμεις καταλαμβάνουν το βόρειο τμήμα της Κύπρου.

1974 23 Ιουλίου

Κατάρρευση της δικτατορίας. Ο Φαίδων Γκιζίκης καλεί τους πολιτικούς αρχηγούς στο Μέγαρο της Βουλής και τους ζητεί να αναλάβουν τη διακυβέρνηση της χώρας.

2. Από τη Μεταπολίτευση έως τις ημέρες μας (1974-2008)

1974 24 Ιουλίου

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής φθάνει από το Παρίσι και ορκίζεται πρωθυπουργός. Σχηματίζεται κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας.

1974 21 Νοεμβρίου

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, που κέρδισε τις εκλογές της 17ης Νοεμβρίου, σχηματίζει κυβέρνηση.

1974 8 Δεκεμβρίου

Διενεργείται δημοψήφισμα για το πολιτειακό. Καταργείται η βασιλεία και ορίζεται ως πολίτευμα της Ελλάδας η Προεδρευομένη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία.

1974 9 Δεκεμβρίου

Αρχίζει τις εργασίες της η Ε΄ Αναθεωρητική Βουλή. Ο Κωνσταντίνος Παπακωνσταντίνου εκλέγεται Πρόεδρος της Βουλής.

1974 18 Δεκεμβρίου

Ο Μιχαήλ Στασινόπουλος εκλέγεται προσωρινός Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

1974 Δεκέμβριος

Το ανάκτορο της οδού Ηρώδου του Αττικού μετατρέπεται σε Προεδρικό Μέγαρο.

1975 1 Απριλίου

Με απόφαση του Προέδρου της Βουλής συγκροτείται Επιτροπή, με σκοπό να αναθέσει σε ζωγράφους τη φιλοτέχνηση των προσωπογραφιών όσων διετέλεσαν Πρόεδροι των Εθνοσυνελεύσεων, της Βουλής και της Γερουσίας από το 1821 και να εγκρίνει την καλή εκτέλεση των έργων. Οι προσωπογραφίες των Προέδρων της Βουλής αναρτώνται το 1978 στο Έντευκτήριο των Βουλευτών.

1975 7 Ιουνίου

Ψηφίζεται στην Βουλή το Σύνταγμα.

1975 9 Ιουνίου

Πανηγυρική συνεδρίαση της Βουλής. Το Σύνταγμα υπογράφεται στην Αίθουσα Τροπαίων από τον προσωρινό Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Μιχαήλ Στασινόπουλο, τον πρωθυπουργό, Κωνσταντίνο Καραμανλή, και τον Πρόεδρο της Βουλής, Κωνσταντίνο Παπακωνσταντίνου.

1975 19 Ιουνίου

Ο Κωνσταντίνος Τσάτσος εκλέγεται Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Ορκωμοσία του Κωνσταντίνου Καραμανλή, 1974

Κωνσταντίνος Παπακωνσταντίνου, Πρόεδρος της Βουλής (1974-1977)

1975 Ιούλιος

Αρχίζουν εργασίες για τον εκσυγχρονισμό του Μεγάρου της Βουλής. Αποξηλώνονται τα ξύλινα διαχωριστικά που είχαν τοποθετηθεί κατά τη δικτατορία των συνταγματαρχών στους χώρους του ισογείου και του πρώτου ορόφου.

1976 Δεκέμβριος

Φιλοτεχνούνται από τον γλύπτη Θεόδωρο Βασιλείου οι προτομές των Αριστείδη και Περικλή, που τοποθετούνται στον προθάλαμο της δυτικής εισόδου του Μεγάρου της Βουλής.

1977 28 Νοεμβρίου

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής σχηματίζει νέα κυβέρνηση μετά τις εκλογές της 20ής Νοεμβρίου.

1977 12 Δεκεμβρίου

Ο Δημήτριος Παπασπύρου εκλέγεται Πρόεδρος της Βουλής.

1977 Ιούνιος

Πραγματοποιούνται έργα συντήρησης και εκσυγχρονισμού του Μεγάρου της Βουλής.

1979 28 Μαΐου

Υπογράφεται στο Ζάππειο Μέγαρο από τον πρωθυπουργό Κωνσταντίνο Καραμανλή και τους ηγέτες των χωρών-μελών της Ε.Ο.Κ. η συνθήκη προσχώρησης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα.

1980 5 Μαΐου

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής εκλέγεται Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

1980 8 Μαΐου

Ο Γεώργιος Ράλλης εκλέγεται πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας και στις 10 Μαΐου ορκίζεται πρωθυπουργός.

1981 21 Οκτωβρίου

Ο Ανδρέας Παπανδρέου, πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος, που κέρδισε τις εκλογές της 18ης Οκτωβρίου, σχηματίζει κυβέρνηση.

1981 17 Νοεμβρίου

Ο Ιωάννης Αλευράς εκλέγεται Πρόεδρος της Βουλής. Επανεκλέγεται στις 18 Ιουνίου 1985.

Δημήτριος Παπασπύρου,
Πρόεδρος της Βουλής
(1965-1967, 1977-1981)

1982 Ιανουάριος

Συνεχίζονται τα έργα συντήρησης και εκσυγχρονισμού του Μεγάρου της Βουλής.

1984 Αύγουστος

Διαμορφώνεται εστιατόριο με σχέδια του αρχιτέκτονα Φίλιππου Βώκου στον ημιώροφο του πρώτου ορόφου της μεσημβρινής πτέρυγας. Το εστιατόριο λειτουργεί τον Οκτώβριο του 1985.

1985 Ιανουάριος

Επισκευάζονται τα επικρίσματα των εξωτερικών όψεων του κτηρίου. Η εργασία ολοκληρώνεται τον Οκτώβριο του 1986.

1985 29 Μαρτίου

Ο Χρήστος Σαρτζετάκης εκλέγεται Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

1985 5 Ιουνίου

Ο Ανδρέας Παπανδρέου σχηματίζει νέα κυβέρνηση, μετά τις εκλογές της 2ας Ιουνίου 1985.

1986 11 Σεπτεμβρίου

Πεθαίνει ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος.

1986 9 Οκτωβρίου

Η Βουλή αγοράζει σε δημοπρασία του οίκου Sotheby's, στο Λονδίνο, το χρυσό στεφάνι αγριελιάς, που πρόσφεραν οι δημοτικοί άρχοντες της χώρας στον Ελευθέριο Βενιζέλο στις 15 Σεπτεμβρίου 1920, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης για την επιτυχία της υπογραφής της Συνθήκης των Σεβρών. Το στεφάνι που «είχε χαθεί» μετά την αυτοεξορία του Βενιζέλου το 1935 τοποθετείται σε ειδική προθήκη στην *Αίθουσα Τροπαίων* (σημερινή *Αίθουσα Ελευθερίου Βενιζέλου*).

1987 3 Απριλίου

Ανατίθεται στον γλύπτη Πάννη Παππά η φιλοτέχνηση ανδριάντα του Ελευθερίου Βενιζέλου.

1989 άνοιξη

Αποκαθίστανται χρωματικά οι *Αίθουσες Τροπαίων και Αγωνιστών*, που μετονομάζονται σε *Αίθουσα Ελευθερίου Βενιζέλου*.

1989 16 Απριλίου

Αποκαλυπτήρια του ανδριάντα του Ελευθερίου Βενιζέλου στον δυτικό περίβολο του Μεγάρου της Βουλής, απέναντι από την οδό Όθωνος.

Ο Πρωθυπουργός Ανδρέας Παπανδρέου συγχαίρει τον Ιωάννη Αλευρά, Πρόεδρο της Βουλής (1981-1989)

1989 2 Ιουλίου

Σχηματίζεται κυβέρνηση συνεργασίας Νέας Δημοκρατίας-Συνασπισμού με πρωθυπουργό τον Τζαννή Τζανετάκη.

1989 4 Ιουλίου

Ο Αθανάσιος Τσαλδάρης εκλέγεται Πρόεδρος της Βουλής. Επανεκλέγεται στις 21 Νοεμβρίου 1989 και στις 22 Απριλίου 1990.

1989 23 Νοεμβρίου

Σχηματίζεται Οικουμενική Κυβέρνηση, με πρωθυπουργό τον Ξενοφώντα Ζολώτα.

1990 11 Απριλίου

Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης, πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, που κέρδισε τις εκλογές της 8ης Απριλίου, σχηματίζει κυβέρνηση.

1990 4 Μαΐου

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής εκλέγεται για νέα θητεία Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

1992 αρχές Σεπτεμβρίου

Μεταστεγάζεται το Συμβούλιο της Επικρατείας στο ανακαινισμένο κτήριο του Αρσακείου, επί της οδού Πανεπιστημίου, ενώ διαρρυθμίζονται οι χώροι που κατείχε στο Μέγαρο της Βουλής.

1993 13 Οκτωβρίου

Ο Ανδρέας Παπανδρέου σχηματίζει την τρίτη κυβέρνησή του, μετά τις εκλογές της 10ης Οκτωβρίου.

1993 22 Οκτωβρίου

Ο Απόστολος Κακλαμάνης εκλέγεται Πρόεδρος της Βουλής. Επανεκλέγεται στις 8 Οκτωβρίου 1996 και στις 21 Απριλίου 2000.

1994 άνοιξη

Το Μέγαρο της Βουλής φωτίζεται εξωτερικά στο πλαίσιο προγράμματος του ΥΠΕΧΩΔΕ για τον καθημερινό φωτισμό των σημαντικότερων κτηρίων της πόλης. Ολοκληρώνεται η εγκατάσταση συστήματος κλιματισμού στο κτήριο της Βουλής.

1994 17 Μαΐου

Εγκαινιάζεται η *Αίθουσα Ελευθερίου Βενιζέλου* με την έκθεση *150 Χρόνια Κοινοβουλευτικού Βίου*.

Αθανάσιος Τσαλδάρης, Πρόεδρος της Βουλής (1989-1993)

1995 8 Μαρτίου

Ο Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος εκλέγεται Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Επανεκλέγεται στις 8 Φεβρουαρίου 2000.

1995 28 Νοεμβρίου

Συγκροτείται Επιτροπή Τέχνης και Πολιτισμού της Βουλής, με πρόεδρο τον ακαδημαϊκό Παναγιώτη Τέτση, για να γνωμοδοτεί σε αντίστοιχα θέματα. Με εισηγήσεις της αγοράζονται έργα κυρίως ελλήνων καλλιτεχνών, για τη διακόσμηση αιθουσών του Μεγάρου της Βουλής και τη δημιουργία Πινακοθήκης.

1996 18 Ιανουαρίου

Ο Κωνσταντίνος Σημίτης εκλέγεται από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος νέος πρωθυπουργός, μετά την παραίτηση του Ανδρέα Παπανδρέου (15 Ιανουαρίου). Ο Κωνσταντίνος Σημίτης σχηματίζει κυβέρνηση στις 22 Ιανουαρίου.

1996 23 Ιουνίου

Πεθαίνει ο Ανδρέας Παπανδρέου.

1996 25 Σεπτεμβρίου

Ο Κωνσταντίνος Σημίτης, ο οποίος εξελέγη στις 30 Ιουνίου και πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος, σχηματίζει νέα κυβέρνηση μετά τη νίκη του στις εκλογές της 22ας Σεπτεμβρίου.

1996 23 Οκτωβρίου

Υπογράφεται σύμβαση για την κατασκευή πενταώροφου υπόγειου σταθμού αυτοκινήτων κάτω από τον περίβολο του κτηρίου της Βουλής.

1996 Δεκέμβριος

Διενεργούνται ανασκαφές στον περίβολο του κτηρίου από την Γ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων.

1996 31 Δεκεμβρίου

Ανατίθεται στον γλύπτη Γιάννη Παππά η φιλοτέχνηση του ανδριάντα του Χαριλάου Τρικούπη, στο πλαίσιο των τιμητικών εκδηλώσεων που διοργανώνει η Βουλή για το Έτος Τρικούπη.

1997 Ιανουάριος

Αρχίζουν οι εργασίες για την κατασκευή του υπόγειου σταθμού αυτοκινήτων. Παράλληλα γίνονται εργασίες διαμόρφωσης του περιβόλου του κτηρίου, ο οποίος επιστρώνεται με πλάκες μαρμάρου.

1998 23 Απριλίου

Πεθαίνει ο Κωνσταντίνος Καραμανλής.

Απόστολος Κακλαμάνης,
Πρόεδρος της Βουλής
(1993-2004)

1998 Ιούνιος

Ολοκληρώνονται οι ανασκαφές στον περίβολο του Μεγάρου της Βουλής, φέρνοντας στο φως σημαντικά αρχαιολογικά ευρήματα.

1999 Σεπτέμβριος

Εγκαθίσταται σε χώρο του υπογείου του κτηρίου ο τηλεοπτικός σταθμός της Βουλής, για να μεταδίδει απ' ευθείας συνεδριάσεις του Κοινοβουλίου. Η τηλεόραση της Βουλής θα χρησιμοποιεί ως αίθουσα παραγωγής και το «παλατάκι», το μικρό κτήριο που βρίσκεται κοντά στην κεντρική είσοδο, στο ΒΑ τμήμα του περιβόλου του Μεγάρου της Βουλής.

2000 24 Φεβρουαρίου

Αποκαλυπτήρια του ανδριάντα του Χαριλάου Τρικούπη. Το γλυπτό τοποθετείται στον νοτιοδυτικό άκρο του περιβόλου του Μεγάρου της Βουλής, ενώ ο ανδριάντας του Ελευθερίου Βενιζέλου (επίσης έργο του Γιάννη Παππά του 1987) τοποθετείται στο βορειοδυτικό άκρο του περιβόλου. Εγκαινιάζεται, επίσης, ο πενταώροφος υπόγειος σταθμός αυτοκινήτων.

2000 13 Απριλίου

Ο Κωνσταντίνος Σημίτης σχηματίζει την τρίτη κυβέρνησή του μετά τις εκλογές της 9ης Απριλίου.

2000 Σεπτέμβριος

Αρχίζει να λειτουργεί στο μεσημβρινό τμήμα του πρώτου υπογείου ο Βρεφονηπιακός Σταθμός, που φιλοξενεί παιδιά βουλευτών και εργαζομένων στο Μέγαρο της Βουλής.

2001 1 Ιανουαρίου

Η Ελλάδα εντάσσεται στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (Ο.Ν.Ε.).

2002 2 Ιανουαρίου

Το νέο νόμισμα, το ευρώ, κυκλοφορεί σε όλες της χώρες της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

2002 4 Νοεμβρίου

Το *Μνημείο της Μάχης της Πίνδου*, του Χρήστου Καπράλου, τοποθετείται στη ζωφόρο του ανατολικού και δυτικού τοίχου του περιστυλίου της Αίθουσας Συνεδριάσεων της Βουλής σύμφωνα με μελέτη του καθηγητή, αρχιτέκτονα Παναγιώτη Τζώνου και των συνεργατών του, του καθηγητή Γιώργου Παρμενίδη και της Κριστίν Λονγκεπέ (Christine Longuerée). Πρόκειται για ανάγλυφο από πωρόλιθο, μήκους 40 μέτρων και ύψους 1,10 μέτρου, στο οποίο απεικονίζονται σκηνές από τον πόλεμο του '40, την Κατοχή, την Αντίσταση, την απελευθέρωση και την αποκατάσταση της ειρήνης.

Ο ανδριάντας του Ελευθερίου Βενιζέλου, έργο του Γιάννη Παππά

Το άγαλμα της Μάνας του Χρήστου Καπράλου

Μέρος του Μνημείου της Μάχης της Πίνδου του Χρήστου Καπράλου

2003 Ιανουάριος

Αρχίζουν οι εργασίες αποκατάστασης των τοιχογραφιών της Αίθουσας Ελευθερίου Βενιζέλου, από τον συντηρητή-ζωγράφο Σταύρο Μπαλτογιάννη και τους συνεργάτες του, Μάνθο Μποζώρη, Ηλία Τζήμα και Γιώργο Παπουτσή, με βάση τα αρχικά σχέδια του Σβάνταλερ, του 1836. Αρχίζει η αναδιάταξη των χώρων γύρω από το γραφείο του Προέδρου της Βουλής. Δημιουργείται και διακοσμείται κατάλληλα αίθουσα υποδοχής ξένων και ελλήνων επισκεπτών του Προέδρου της Βουλής.

2003 Απρίλιος

Διακοσμούνται τα γραφεία του Προέδρου της Βουλής, των Αντιπροέδρων και των αρχηγών των κομμάτων καθώς και οι μεγάλοι διάδρομοι του ισογείου, με έργα από τη Συλλογή Έργων Τέχνης της Βουλής.

2003 14 Μαΐου

Αποκαλυπτήρια του ορειχάλκινου γλυπτού *Μάνα*, του Χρήστου Καπράλου, στον ανατολικό περίβολο του κτηρίου της Βουλής.

2004 Φεβρουάριος

Ολοκληρώνεται το έργο της αποκατάστασης των τοιχογραφιών της *Αίθουσας Ελευθερίου Βενιζέλου* από την ομάδα Μπαλτογιάννη.

2004 10 Μαρτίου

Ο Κώστας Καραμανλής, πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, που κέρδισε τις εκλογές της 7ης Μαρτίου, σχηματίζει κυβέρνηση.

2004 19 Μαρτίου

Η Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα εκλέγεται Πρόεδρος της Βουλής.

2004 Μάρτιος

Συνεχίζονται οι εργασίες συντήρησης και εκσυγχρονισμού του Μεγάρου της Βουλής.

2004 Ιούνιος

Μετά από διαπραγματεύσεις με την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου περιέρχονται στη Βουλή οι χώροι των ανθοπωλείων της οδού Βασιλίσσης Σοφίας και εκτελούνται οι πρώτες εργασίες συντήρησης και διαμόρφωσής τους.

2004 Ιούλιος

Αντικαθίσταται ο εξωτερικός φωτισμός του κτηρίου.

2004 Σεπτέμβριος

Ανακαινίζονται εξ ολοκλήρου οι χώροι του εστιατορίου και των κυλικείων της Βουλής.

Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα,
Πρόεδρος της Βουλής
(2004-2007)

2005 8 Μαρτίου

Ο Κάρολος Παπούλιας εκλέγεται Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

2005 Ιούνιος

Αρχίζει η αποκατάσταση του ζωγραφικού διακόσμου των τοίχων της Αίθουσας Ελευθερίου Βενιζέλου και του Μεγάλου Κλιμακοστασίου, με βάση τα αρχικά σχέδια του αρχιτέκτονα των Παλαιών Ανακτόρων, Φρίντριχ φον Γκαίρτνερ, από την ομάδα του συντηρητή Σταύρου Μπαλτογιάννη.

2005 Ιούλιος

Εξασφαλίζεται αύλειος χώρος μέσα στον Εθνικό Κήπο, για τον παιδικό σταθμό της Βουλής.

2005 1 Νοεμβρίου

Αρχίζει η διαμόρφωση χώρου με καθίσματα και οπτικοακουστικά μέσα στο Μέγαρο της Βουλής, για την υποδοχή και ενημέρωση των μαθητών που το επισκέπτονται.

2006 Μάρτιος

Ολοκληρώνεται η αποκατάσταση του ζωγραφικού διακόσμου των τοίχων της Αίθουσας Ελευθερίου Βενιζέλου και του Μεγάλου Κλιμακοστασίου.

2006 Απρίλιος

Επισκευάζεται και ανακαινίζεται το γραφείο Προέδρου της Βουλής, με ανάδειξη των ιστορικών του δομικών στοιχείων.

2006 Μάιος

Ανακατασκευάζονται όλα τα καθίσματα στα θεωρεία της Αίθουσας της Ολομέλειας καθώς και το δάπεδο της αίθουσας.

2006 Αύγουστος

Εγκαθίσταται νέο συγκρότημα ηλεκτρογεννήτριας στο υπόγειο του Μεγάρου της Βουλής.

2007 Ιανουάριος

Επεκτείνονται οι χώροι φύλαξης και έκθεσης της Συλλογής Πολυτίμων της Βιβλιοθήκης της Βουλής.

2007 Μάιος

Εγκαθίσταται ολοκληρωμένο ηλεκτρονικό σύστημα περιμετρικής εποπτείας του Μεγάρου της Βουλής.

2007 Ιούνιος

Ανακαινίζονται ζωγραφικά, με βάση την παλαιά διακόσμηση, τα κιονόκρανα, η οροφή και οι τοίχοι της δυτικής εισόδου του κτηρίου, από την ομάδα Μπαλτογιάννη.

Η Αίθουσα Ελευθερίου Βενιζέλου

Η δυτική είσοδος του κτηρίου

2007 Αύγουστος

Εγκαθίσταται σε κάθε έδρανο βουλευτή ηλεκτρονικό σύστημα δήλωσης αιτήματος λόγου και ενημέρωσης επί της ατομικής οθόνης για τη σειρά των ομιλητών.

2007 19 Σεπτεμβρίου

Ο Κώστας Καραμανλής, πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, που κέρδισε τις εκλογές της 16ης Σεπτεμβρίου, σχηματίζει νέα κυβέρνηση.

2007 27 Σεπτεμβρίου

Ο Δημήτριος Σιούφας εκλέγεται Πρόεδρος της Βουλής.

2007 Οκτώβριος

Αρχίζουν νέες διαρρυθμίσεις στο Μέγαρο της Βουλής, ενώ συνεχίζονται οι εργασίες συντήρησης και επισκευής των κτηρίων πέραν του κεντρικού.

2007 6 Νοεμβρίου

Αρχίζουν εργασίες μετατροπής των χώρων των ανθοπωλείων επί της οδού Βασιλίσσης Σοφίας, σε γραφεία παροχής έντυπου υλικού της Βουλής και του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία στο κοινό.

2008 Ιανουάριος

Αρχίζει η αποκατάσταση της ζωγραφικής διακόσμησης της οροφής της *Αίθουσας Ελευθερίου Βενιζέλου*, από την ομάδα Μπαλτογιάννη. Γίνονται εργασίες εξωραϊσμού και συντήρησης στον περιβάλλοντα χώρο του κτηρίου.

2008 27 Φεβρουαρίου

Ανακοινώνεται από τον Πρόεδρο της Βουλής η υπογραφή προγραμματικής συμφωνίας, με την οποία ανατίθεται στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο να μελετήσει τον εξωραϊσμό του Μεγάρου της Βουλής και να εκτιμήσει τη δυνατότητα επέκτασης των χώρων εργασίας.

2008 Απρίλιος

Αρχίζει η ανακαίνιση του χώρου του Εντευκτηρίου των Βουλευτών, με τη ζωγραφική αποκατάσταση των τοίχων και της οροφής, από την ομάδα Μπαλτογιάννη.

2008 Μάιος

Τοποθετείται νέος φωτισμός και εκτελούνται εργασίες ελαιοχρωματισμού σε διάφορους χώρους του κτηρίου.

2008 Ιούνιος

Αρχίζει η ανακαίνιση της ανατολικής εισόδου και του προθαλάμου της ανατολικής εισόδου της Αίθουσας της Ολομέλειας, με τη ζωγραφική αποκατάσταση των τοίχων και των οροφών, από την ομάδα Μπαλτογιάννη.

2008 Νοέμβριος

Αρχίζουν έργα συντήρησης των ξύλινων στοιχείων και των μαρμαρίνων δαπέδων του κτηρίου.

Δημήτριος Γ. Σιούφας,
Πρόεδρος της Βουλής
(2007-)

Το Εντευκτήριο των βουλευτών

2008 Δεκέμβριος

Αρχίζει η ζωγραφική αποκατάσταση των τοίχων της Αίθουσας της Ολομέλειας.

2009 Ιανουάριος

Στο Μέγαρο της Βουλής βρίσκονται σε εξέλιξη τα εξής έργα:

- α) η αναμόρφωση της Αίθουσας της Ολομέλειας με τη βελτίωση του φωτισμού, τη συντήρηση των εδράνων και τη ζωγραφική αποκατάσταση των παλαιών παραστάσεων
- β) ο επανασχεδιασμός για την κατασκευή ενεργειακών θόλων στις Αίθουσες της Ολομέλειας και της Γερουσίας
- γ) η μελέτη βελτίωσης του φωτισμού για την ανάδειξη του κτηρίου
- δ) ο επανασχεδιασμός της βόρειας εισόδου επί της οδού Βασιλίσσης Σοφίας.
- ε) η μελέτη του εξωτερικού επιχρίσματος του κτηρίου, με σκοπό την αποκατάστασή του
- στ) η εγκατάσταση συστήματος πυρόσβεσης και πυρανίχνευσης
- ζ) ο εκσυγχρονισμός των εργασιακών χώρων
- η) η συντήρηση της ιστορικής επίπλωσης, παράλληλα με την ανανέωση της επίπλωσης των γραφείων
- θ) ο επανασχεδιασμός για την αντικατάσταση των ολισθηρών μαρμάρινων δαπέδων του περιβόλου και
- ι) η εγκατάσταση στη στέγη του κτηρίου φωτοβολταϊκού συστήματος παραγωγής ενέργειας

2009

Οι στεγασμένοι χώροι του Μεγάρου της Βουλής σήμερα καλύπτουν 27.022 τ.μ. Το πεντάωρο υπόγειο γκαράζ έχει εμβαδόν 32.578 τ.μ.

Στο κτήριο στεγάζονται: το γραφείο του Προέδρου της Βουλής, των Αντιπροέδρων, των Προέδρων των Επιτροπών, των Κοσμητόρων, Υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Κοινοβουλευτικού Έργου και η Βιβλιοθήκη της Βουλής. Επίσης γραφείο του Πρωθυπουργού, η αίθουσα του Υπουργικού Συμβουλίου, η Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης, τα γραφεία των Κομμάτων και τα γραφεία των πρώην πρωθυπουργών, τα γραφεία των πρώην Προέδρων της Βουλής και λοιπές υπηρεσίες για την καθημερινή εξυπηρέτηση των βουλευτών και των εργαζομένων.

Η Αίθουσα της Ολομέλειας, όπως διαμορφώθηκε μετά την αποκατάσταση του ζωγραφικού διάκοσμου

Δ. Εγκαταστάσεις εκτός του Μεγάρου του Κοινοβουλίου Μπενάκειος Βιβλιοθήκη (Ανθίμου Γαζή 2)

1911 25 Μαΐου

Η Βουλή ψηφίζει τον Νόμο ΓΨΠΓ΄ (Φ.Ε.Κ. 27.5.1911), με τον οποίο εγκρίνεται δαπάνη 140.000 δραχμών για την ανέγερση Βιβλιοθήκης της Βουλής, που έως τότε στεγαζόταν σε επτά αίθουσες της Παλαιάς Βουλής. Το κτήριο ανεγείρεται στον περίβολο του Βουλευτηρίου και τη διασταύρωση των οδών Κολοκοτρώνη και Ανθίμου Γαζή.

1925

Ο Εμμανουήλ Μπενάκης αγοράζει τη Βιβλιοθήκη του εγκαταστημένου στο Παρίσι λογοτέχνη και καθηγητή της Σχολής Ανατολικών Γλωσσών, Γιάννη Ψυχάρη, αποτελούμενη από 32.000 τόμους, και τη δωρίζει στη Βιβλιοθήκη της Βουλής, με τον όρο το κράτος να οικοδομήσει κατάλληλο κτήριο για τη στέγασή της.

1927 αρχές

Το κράτος καθυστερεί να ανταποκριθεί στην υποχρέωσή του και ο Εμμανουήλ Μπενάκης αναλαμβάνει ο ίδιος να καλύψει τις δαπάνες για την ανέγερση του συμπληρωματικού κτηρίου, αναθέτοντας την εκπόνηση των σχεδίων στον αρχιτέκτονα Χ. Χατζημιχάλη. Το νέο κτήριο ανεγείρεται στη συνέχεια της Βιβλιοθήκης της Βουλής, επί της οδού Ανθίμου Γαζή 2, και ονομάζεται προς τιμήν του δωρητή, *Μπενάκειος Βιβλιοθήκη*.

1928 φθινόπωρο

Αρχίζει τη λειτουργία της η Μπενάκειος Βιβλιοθήκη ως τμήμα της Βιβλιοθήκης της Βουλής, το οποίο, όμως, διατηρεί την αυτονομία του.

1936 6 Μαΐου

Η Γ΄ Αναθεωρητική Βουλή ψηφίζει τον Νόμο υπ' αριθ. 3 (Φ.Ε.Κ. τεύχ. Α΄, 12.5.1936), με τον οποίο αποφασίζεται ότι από τις Βιβλιοθήκες της Βουλής η Βιβλιοθήκη Ψυχάρη-Μπενάκη διατηρείται στο κτήριο της οδού Ανθίμου Γαζή ως φιλολογική βιβλιοθήκη και όλη η παλαιά βιβλιοθήκη μεταφέρεται στο Μέγαρο της Βουλής.

2004 8 Ιανουαρίου

Με απόφαση του υπουργού Πολιτισμού (Φ.Ε.Κ. τεύχ. Β΄ 25, 14.1.2004) το κτήριο της Μπενάκειου Βιβλιοθήκης χαρακτηρίζεται «μνημείο για χρήση ως βιβλιοθήκη».

2004 Φεβρουάριος

Η Μπενάκειος Βιβλιοθήκη μεταφέρεται σε τμήμα του πρώτου ορόφου του κτηρίου του Δημοσίου Καπνεργοστασίου, στην οδό Λένορμαν 218, όπου και λειτουργεί έως σήμερα, προκειμένου να επισκευαστεί το κτήριο της οδού Ανθίμου Γαζή.

Η είσοδος της Μπενακειού Βιβλιοθήκης

Ο Γιάννης Ψυχάρης στην βιβλιοθήκη του

2007 12 Σεπτεμβρίου

Ανατίθεται η δημιουργία φακέλου εκπόνησης μελέτης αποκατάστασης και επανάχρησης του κτηρίου.

2008 24 Σεπτεμβρίου

Κατατίθεται η προμελέτη του έργου στο ΥΠΠΟ για την ανακαίνιση του κτηρίου (συνολικής επιφάνειας, στην τελική του μορφή, 2.650 τ.μ.), που θα στεγάσει αρχειακές συλλογές και συλλογές πολιτικών προσωπικοτήτων.

2009 21 Ιανουαρίου

Εγκρίνεται η προμελέτη του έργου από το ΥΠΠΟ.

2009 5 Φεβρουαρίου

Εκρίνεται το κτηριολογικό πρόγραμμα και λοιπά στοιχεία που απαιτούνται για την προκήρυξη εκπόνησης της μελέτης.

Το κτήριο του Παλαιού Καπνεργοστασίου (Λένορμαν 218)

1928-1930

Ανεγίρεται το Δημόσιο Καπνεργοστάσιο επί της οδού Λένορμαν 218 σε σχέδια των αρχιτεκτόνων Παύλου Αθανασάκη και Αντώνιου Λιγδόπουλου και εργολαβία του πολιτικού μηχανικού Νικολάου Γαβαλά, για να στεγάσει βιοτεχνίες καπνού. Το κτήριο έχει συνολικό εμβαδό 18.500 τ.μ.

1989 4 Αυγούστου

Με απόφαση του υπουργείου Πολιτισμού χαρακτηρίζεται το κτήριο ως «ιστορικό διατηρητέο μνημείο».

1989 3 Οκτωβρίου

Η Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου παραχωρεί στη Βουλή τμήμα 4.700 τ.μ. του κτηρίου, για τη στέγαση υπηρεσιών της. Στο κτήριο στεγάζονται ελάχιστες καπνοβιομηχανίες και αποθηκευτικοί χώροι του υπουργείου Οικονομικών.

1991 άνοιξη

Μεταστεγάζονται από την οδό Θεάτρου 6 το Εφημεριδοστάσιο και τα τμήματα Ηλεκτρονικής Αποθήκευσης-Μικροφωτογράφισης και Συντήρησης σε ανακαινισμένους χώρους του πρώτου ορόφου και από το κτήριο της Βουλής το τμήμα Εκδόσεων σε ανακαινισμένους χώρους του ισογείου.

Το Καπνεργοστάσιο πριν τις εργασίες αποκατάστασης

1997

Αποχωρεί από το κτήριο και η τελευταία καπνοβιομηχανία.

2000 Ιανουάριος

Ολόκληρο το κτήριο περιέρχεται στην αποκλειστική χρήση της Βουλής.

2003 7 Νοεμβρίου

Ανατίθεται η αποτύπωση και ο στατικός έλεγχος για το στέγαστρο του αιθρίου του κτηρίου.

2004 3 Ιανουαρίου

Δημοπρατείται το έργο της αποκατάστασης των όψεων του κτηρίου.

2004 Φεβρουάριος

Μεταστεγάζεται προσωρινά σε ανακαινισμένους χώρους του πρώτου ορόφου η Μπενάκειος Βιβλιοθήκη, προκειμένου να επισκευαστεί το κτήριό της επί της οδού Ανθίμου Γαζή 2.

2005 19 Ιανουαρίου

Υπογράφεται σύμβαση για την αποκατάσταση των εξωτερικών όψεων του κτηρίου.

2006 Μάρτιος

Εξωραϊζονται οι εξωτερικές όψεις του κτηρίου, το οποίο φωτίζεται και εξωτερικά.

2006 Ιούλιος

Αποχωρούν από το κτήριο και οι τελευταίες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών.

2007 10 Ιουλίου

Εγκρίνεται η προμελέτη επισκευής του στεγάστρου του αιθρίου από το ΥΠΠΟ.

2007 20 Ιουλίου

Περατώνονται οι εργασίες αποκατάστασης των εξωτερικών όψεων του κτηρίου.

2008 27 Φεβρουαρίου

Ανακοινώνεται από τον Πρόεδρο της Βουλής η υπογραφή προγραμματικής συμφωνίας, με την οποία ανατέθηκε στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο να ερευνήσει τις δυνατότητες αποκατάστασης και ένταξης σε νέα χρήση του κτηρίου του Καπνεργοστασίου στην οδό Λένορμαν, ώστε να στεγαστεί εκεί η Βιβλιοθήκη Πόλης της Βουλής και να λειτουργήσει ο χώρος ως πολιτιστικό κέντρο.

2009 2 Φεβρουαρίου

Υποβάλλεται το σχέδιο της πρώτης φάσης του ερευνητικού προγράμματος από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Το κτήριο του Καπνεργοστασίου σήμερα

Αμυγδαλέζα, Δήμου Αχαρνών

1982 21 Δεκεμβρίου

Παραχωρείται στη Βουλή η δουλεία χρήσης έκτασης 80 στρεμμάτων στη θέση Αμυγδαλέζα, του Δήμου Αχαρνών, για την ανέγερση κτηρίου Τυπογραφείου και Βιβλιοστασίου.

1996-2000

Ολοκλήρωση και έγκριση μελετών (αρχιτεκτονική, στατική και ηλεκτρομηχανολογική) για την κατασκευή του έργου.

2007 29 Μαΐου

Ανατίθεται η επικαιροποίηση της στατικής μελέτης για την ανέγερση κτηρίου.

2008 21 Απριλίου

Διευθετείται η εκκρεμότητα μεταξύ Βουλής και Δήμου Αχαρνών για την οικοπεδική έκταση της Αμυγδαλέζας. Εκεί θα ανεγερθεί από τη Βουλή κτήριο 11.000 τ.μ. για τη στέγαση του Τυπογραφείου και του Βιβλιοστασίου της. Η Βουλή δεσμεύθηκε να παραχωρήσει στον Δήμο 500 τ.μ. (αντί των αρχικά προβλεπομένων 350 τ.μ.) στεγασμένου χώρου, για τη δημιουργία πολιτιστικού κέντρου.

2008 8 Δεκεμβρίου

Υπογράφεται η σύμβαση για την τροποποίηση της στατικής μελέτης του κτηρίου.

2008 23 Δεκεμβρίου

Υπογράφεται η σύμβαση για την τροποποίηση της αρχιτεκτονικής μελέτης.

2009 4 Μαρτίου

Ανατίθεται η εκπόνηση της ηλεκτρομηχανολογικής μελέτης.

Το κτήριο της λεωφόρου Αμαλίας 22-24

1996 30 Δεκεμβρίου

Αγοράζεται το ημιτελές κτήριο (3.038 τ.μ.) επί της λεωφόρου Αμαλίας 22-24.

2003 21 Νοεμβρίου

Δημοπρατείται η κατασκευή του κτηρίου.

2005 10 Φεβρουαρίου

Υπογράφεται σύμβαση με τον ανάδοχο για την κατασκευή του κτηρίου.

2005 Φεβρουάριος

Αρχίζει η κατασκευή του κτηρίου.

2007 11 Ιουλίου

Ολοκληρώνονται οι οικοδομικές εργασίες και εγκαινιάζεται το κτήριο.

2009

Στο κτήριο στεγάζονται: η Επιστημονική Υπηρεσία, η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, η διοίκηση της τηλεόρασης της Βουλής και η Υπηρεσία Εφαρμογής Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων.

Το κτήριο της οδού Φιλελλήνων 23

1996 30 Δεκεμβρίου

Αγοράζεται το νεοκλασικό κτήριο (1.400 τ.μ.) επί της οδού Φιλελλήνων 23, για τη στέγαση υπηρεσιών της Βουλής.

2006 4 Οκτωβρίου

Ανατίθεται η δημιουργία φακέλου εκπόνησης της μελέτης αποκατάστασης και διαρρύθμισης του κτηρίου.

2008 27 Μαρτίου

Εγκρίνεται η δημοπράτηση της εκπόνησης της μελέτης.

2008 30 Μαΐου

Ολοκληρώνεται ο διεθνής διαγωνισμός και ανατίθεται η μελέτη αποκατάστασης και διαρρύθμισης του κτηρίου.

2008 1 Αυγούστου

Ανατίθεται η αποκατάσταση του κτηρίου, το οποίο προβλέπεται να χρησιμοποιηθεί για τη μετεγκατάσταση υπηρεσιών της Βουλής και τη δημιουργία εντευκτηρίου τέως Βουλευτών και συνταξιούχων υπαλλήλων της Βουλής.

Το κτήριο της οδού Βουλής 49-49Α

2005 28 Δεκεμβρίου

Αποκτάται το νεοκλασικό κτήριο (525 τ.μ.) επί της οδού Βουλής 49-49Α, για τη στέγαση υπηρεσιών της Βουλής.

2008 29 Οκτωβρίου

Κατατίθεται η προμελέτη στο ΥΠΠΟ για την αξιοποίηση του κτηρίου (συνολικής επιφάνειας, στην τελική του μορφή, 970 τ.μ.), που θα στεγάσει υπηρεσίες της Βουλής.

Το κτήριο της οδού Μητροπόλεως Ι

1999 29 Δεκεμβρίου

Αποκτάται το οκτάωρο κτήριο (6.902 τ.μ.) επί της οδού Μητροπόλεως Ι και Φιλελλήνων, για τη στέγαση υπηρεσιών της Βουλής.

2003 Δεκέμβριος

Παραχωρείται στο Ίδρυμα της Βουλής εκθεσιακός χώρος στο ισόγειο του κτηρίου.

2004 24 Μαΐου

Ανατίθεται η διαμόρφωση πρόσθετων γραφείων για τους βουλευτές της περιφέρειας στον πέμπτο και έκτο όροφο του κτηρίου.

2004 3 Νοεμβρίου

Ο εκθεσιακός χώρος του Ίδρυματος εγκαινιάζεται με την έκθεση «Βιβλιοθήκες του Ελληνισμού: τεκμήρια από την Αδριανούπολη και την Βάρνα».

2007 20 Σεπτεμβρίου

Ανατίθεται η διαμόρφωση προσθέτων γραφείων για τους βουλευτές της περιφέρειας στον έβδομο όροφο του κτηρίου.

2009

Στο κτήριο στεγάζονται γραφεία βουλευτών της περιφέρειας, το τμήμα Επιμόρφωσης και το γυμναστήριο της Βουλής.

Το κτήριο της οδού Βουλής 4

1995 Ιανουάριος

Ενοικιάζεται το επτάωρο κτήριο (5.075 τ.μ.) επί της οδού Βουλής 4, για να στεγαστούν γραφεία βουλευτών της περιφέρειας.

2002 31 Μαΐου

Περατώνονται οι εργασίες ανακαίνισης και διαρρύθμισης του κτηρίου.

Το Μέγαρο Αρβανίτη (λεωφόρος Βασιλίσσης Σοφίας II)

1995 αρχές Ιανουαρίου

Ενοικιάζονται ο τέταρτος όροφος και τμήμα του τρίτου και του πέμπτου ορόφου του Μεγάρου Αρβανίτη επί της λεωφόρου Βασιλίσσης Σοφίας II για να στεγαστούν υπηρεσίες της Βουλής.

2003 20 Οκτωβρίου

Ενοικιάζονται ο έκτος και ο έβδομος όροφος του κτηρίου.

2003 Δεκέμβριος

Εγκαθίσταται το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία (ιδρύθηκε στις 9 Σεπτεμβρίου 1999) στον έκτο και έβδομο όροφο του Μεγάρου Αρβανίτη.

2005 Σεπτέμβριος

Ενοικιάζεται και διαμορφώνεται το υπόλοιπο του πέμπτου ορόφου του κτηρίου, για στεγαστούν υπηρεσίες της Βουλής.

2009

Στο κτήριο στεγάζονται η Γενική Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων, η Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης και το Ίδρυμα της Βουλής.

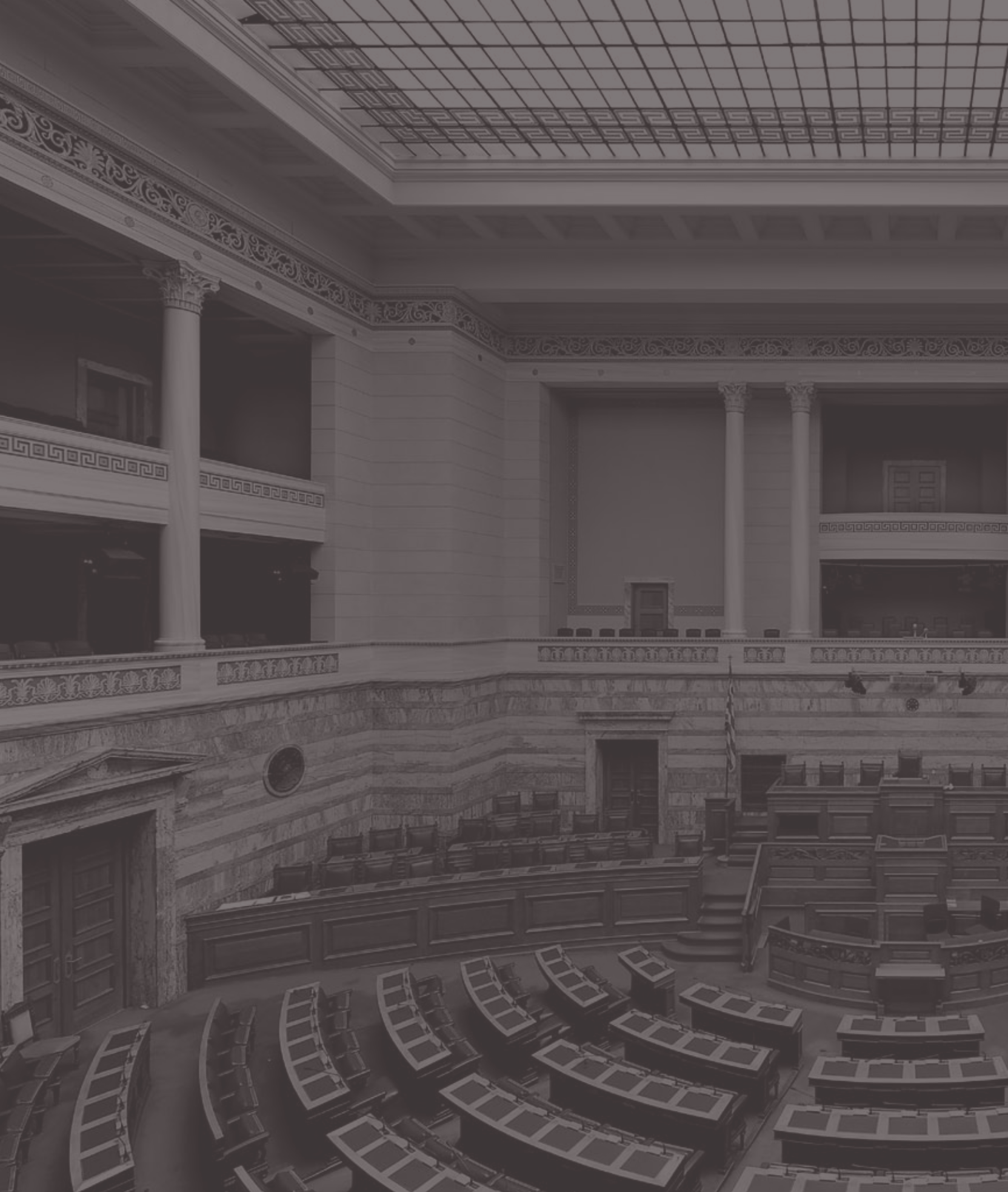
Το κτήριο της οδού Σέκερη IA

2003 1 Αυγούστου

Ενοικιάζεται πενταόροφο κτήριο (1.256 τ.μ.) επί της οδού Σέκερη IA, για να στεγαστούν υπηρεσίες της Βουλής.

2004 Ιούλιος

Αρχίζει η διαμόρφωση των χώρων του κτηρίου για να στεγαστεί η Διεύθυνση Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών.

Στιγμιότυπο από την υποδοχή του Όθωνα στην Αθήνα, 1η Δεκεμβρίου 1834.

Τα βασιλικά Ανάκτορα από τα νοτιοδυτικά.

Τα Παλαιά Ανάκτορα Αθηνών στην οθωνική περίοδο

**Παλάτι ή φρούριο;
Μνημείο συγκεντρωτισμού ή λίκνο του Συντάγματος;
Καθρέφτης της Δύσης ή υπόσχεση Ανατολής;**

Κωνσταντίνα Ε. Μπότσιου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Σύγχρονης Ιστορίας,
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Τα Παλαιά Ανάκτορα Αθηνών αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της ελληνικής ιστορίας κατά τα οθωνικά χρόνια. Όπως προσδιόρισαν τη δομή και την ταυτότητα της νέας, τότε, ελληνικής πρωτεύουσας, σφράγισαν, επίσης, την οργάνωση του κράτους, τον πολιτικό βίο, την ελληνική εξωτερική πολιτική και την εθνική ιδεολογία.

Με τη διττή του λειτουργία, ως βασιλικής κατοικίας και ως έδρας της κρατικής εξουσίας, ακόμη και στην περίοδο της Συνταγματικής Μοναρχίας, το Παλάτι υπήρξε θέατρο καθοριστικών εξελίξεων, όπως ήταν το κίνημα για το Σύνταγμα το 1843 ή η κρίση των ελληνοτουρκικών σχέσεων με τα λεγόμενα «μουσουρικά», το 1847-1848. Αποτέλεσε, ταυτόχρονα, σημείο αναφοράς για τον ανταγωνισμό των πολιτικών κομμάτων, τη σύγκρουση του μοναρχικού ιδεώδους με φιλελεύθερα πολιτικά αιτήματα και από τα τέλη της δεκαετίας του 1840 εστία της Μεγάλης Ιδέας, κατ' αρχάς ως ιδέας ιστορικής αυτεπίγνωσης και μακροπρόθεσμα ως προγράμματος εθνικής και κρατικής ολοκλήρωσης.

Στα Ανάκτορα χτυπούσε, επίσης, η καρδιά των κοινωνικών εκδηλώσεων των βασιλέων και της κρατικής Διοίκησης, μέσα από διπλωματικά γεύματα, δεξιώσεις, χοροεσπερίδες, κονσέρτα, θεατρικές παραστάσεις και επισκέψεις γνωστών και φίλων του βασιλικού ζεύγους. Οι συχνές ακροάσεις απλών ανθρώπων από τον βασιλιά και τη βασίλισσα για συγκεκριμένα αιτήματα «άνοιγαν» το περίκλειστο νεοκλασικό κτήριο στον έξω κόσμο, προσφέροντας τη γέφυρα που επεδίωκαν και οι ίδιοι οι βασιλείς για άμεση επαφή με τον λαό, αποστασιοποιημένη από τα καθιερωμένα τοπικά ή πολιτικά πε-

λατειακά δίκτυα. Ένας σύνθετος μικρόκοσμος από υπασπιστές, συμβούλους, τελετάρχες, αξιωματικούς των ενόπλων δυνάμεων, συνοδούς και κυρίες των τιμών περιέβαλλε τους βασιλείς, φροντίζοντας για το καθημερινό ή τελετουργικό πρωτόκολλο, αλλά και συμμετέχοντας ενεργά είτε στη λήψη αποφάσεων είτε στη διεκπεραίωση των «αναφορών» που απευθύνονταν στον Όθωνα και την Αμαλία.

Στο Παλάτι ξεκινούσαν και τελείωναν οι στρατιωτικές παρελάσεις, οι δημόσιες τελετές, οι μεγάλες θρησκευτικές και εθνικές εορτές. Επέτειοι φορτισμένες πολιτικά, όπως η 3η Σεπτεμβρίου ή η 25η Μαρτίου, έδιναν αφορμή να προβάλλονται επίκαιρα πολιτικά ζητήματα, ενώ με την πάροδο του χρόνου ευνοούσαν τη δημόσια αμφισβήτηση της ίδιας της οθωνικής βασιλείας.

Η τοποθεσία και το ύψος του κτηρίου των Ανακτόρων, η οργάνωση των χώρων του, οι άνθρωποι της βασιλικής Αυλής και οι κρατικοί λειτουργοί, η ζωή μέσα και γύρω από το Παλάτι ύφαναν έναν ιδιότυπο καμβά, επάνω στον οποίο σχεδιάστηκαν οι πρώτες μεγάλες αποφάσεις και κατευθύνσεις του νεοσύστατου ελληνικού Βασιλείου.

Η ιστορική πορεία του κτηρίου διέψευσε την αρχική προσδοκία του πατέρα του Όθωνα, βασιλιά Λουδοβίκου, ότι τα Ανάκτορα θα οριστικοποιούσαν τη θέση της βαυαρικής δυναστείας στον ελληνικό Θρόνο. Αντιθέτως, για τον Όθωνα και την Αμαλία, που είχαν συνδέσει την ανέγερσή τους με μεγάλα πολιτικά και προσωπικά όνειρα, τα Ανάκτορα κατέληξαν να γίνουν μνημείο της ταπεινωτικής έξωσης του 1862.

MP 17 13

ΗΜΕΙΣ ΦΡΕΔΕΡΙΚΟΣ Ζ΄.

Ἐγὼ Θεοῦ Βασιλεὺς τῆς Δανιμαρκίας, τῶν Βαυάρων καὶ τῶν Γότθων, Δοῦξ τοῦ Σλέσβιχ, Ὀλοστίν, Στόρμην, τῶν Διτμάρκων, τοῦ Λαυινενβούργου καὶ τοῦ Ὀλδενβούργου

Δηλοποιούμεν

Ἐχόντες ὡς ἔστιν τὸ ψήφισμα τῆς Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως τῆς 1830 Μαρτίου τρέχοντος ἔτους, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἡ Αὐτοῦ Βασιλικὴ Ὑψηλότης ὁ Πρίγκιψ Χριστιανὸς Γουλιέλμος Φερδινάνδος, Ἀδελφός, Γεωργίας, δευτερότοκος Υἱὸς τῆς Αὐτοῦ Βασιλικῆς Ὑψηλότητος τοῦ Πρίγκιπος Χριστιανοῦ τῆς Δανιμαρκίας, ἐξελέχθη καὶ ἀνακηρύχθη Συνταγματικὸς Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὸ ὅποιον ψήφισμα ἐπαχρήσθη ἥμιν ὡς Ἐπιτροπῆς, ἀποσταλείσης εἰς Κοπενάγηκν ὑπὸ τῆς εἰρημικῆς Συνελεύσεως.

Καὶ θεωροῦντες ὅτι αἱ Αὔλαι τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ρωσίας, ὡς προστάτιδες Δυνάμεις τῆς Ἑλλάδος, συγκρατήθησαν εἰς τὴν ἐκλογὴν ταύτην καὶ τῶν ἀντιπροσώπων Αὐτῶν, συναρμυμένων εἰς Σύνοδον ἐν Λονδίῳ

Ἐλέγχεσαν καὶ διαγέμισα διὰ τῶν παρόντων ἐγγράφων, ἐν ὀνόματι τῆς Αὐτοῦ Βασιλικῆς Ὑψηλότητος τοῦ Πρίγκιπος Χριστιανοῦ, Γουλιέλμου, Φερδινάνδου, Ἀδελφοῦ, Γεωργίου, τὴν κληρονομικὴν κυριαρχίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦτον, ὅτι αἱ Ἴσθμοὶ Νησοὶ θύλου συνενεθῆ τῷ Βασιλεῖ.

Ἐγένετο ἐν τῷ ἡμετέρῳ Ἀνακτόρῳ τοῦ Χριστιανουβούργου τῆν 10 Ἰαννου τοῦ ἔτους 1865 καὶ τῆς Βασιλείας ἡμῶν ἔτους 16.

Ἀπὸ τῆν Βασιλικῶν ἡμῶν χεῖρα καὶ σφραγίδα.

(ὁπογραφή) ΦΡΕΔΕΡΙΚΟΣ Ζ΄.

(ἀποσφραγισθῆ) K. XAAA.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗΝ ΣΥΝΕΛΕΤΣΙΝ ἢ L'ASSEMBLÉE NATIONALE.

Κύριοι!

Ἐπιποῦν εἰς τῆς καρδίας μου τὴν ζωὴν ἐπιθυμῶν, ἵνα ἴσως προσκοινεῖ ἐν συνέλευσιν διὰ προσωπικῶν μαρτυριῶν τῶν ἡμῶν αἰσθημάτων τὸ διαγέμισμα, ἡ εἰς ἡ Α. Μ. ἢ Βασιλεὺς τῆς Δανίας ἀποδέχεται ἐν ὀνόματι Μου τὴ στήριμα, ὅταν τὸ Ἑλλήνων ἔθνος καὶ προσέγγισα. Θέλω μεταδῆ εἰς τὴν νῦν Πατριὰ Μου μὴ ἀφελείσεως, ὡς ἀποδοῦν ἡμῶν, ὅτι καὶ ταῦτα μὲν καὶ τὸν ἀναγκαστικὸν τὸ καὶ τὸν οὐ καὶ ἀποδοῦν ὡς ἀγαθὸν Ἑλλῶν ὅταν τῆς ἀναγκῆς καὶ ἀναγκαστικῆς τῆς πατριδος. Ἐγὼ ἴδω τὸν παλιόντα, Κύριον, ἴδω τὴν ἡμετέραν συνέλευσιν, καὶ τῆς πατρίδος τῶν Δανίων, πρὸς πάντων ἡ καὶ ὅπως διὰ τῆς βοήθειας τοῦ Θεοῦ, τὰ συμφέροντα τῆς πατριδος, ἴσως ἴσονται καὶ καὶ παντὸς ἡμετέρας, ἡμῶν εὐδοκίᾳ πρὸς ἀρίστην αἰτίαν.

Νομίζομαι εὐτυχὴ καὶ ὑπερήφανος, Κύριον, διότι μόνος εἰ χαριστικῶν ἡμῶν διὰ τῆς φωνῆς τῶν ἀγαθῶν καὶ χρηστῶν πατριδῶν, οἵτινες κληθέντες ὡς τῆς ἡμετεροῦς ἡμῶν ἔθνος ἐσταθῆ μακρὰν τῆ πατριδος. Καὶ νὰ χαριστικῶν πρὸς τὴν ἡμετέραν Βασιλίαν. Ὅταν θύλου διαδοκίμωσι ὡς, ἴδω αἱ ἡμῶν ἡμετέραν συμπαιδείας διὰ τῆς νῦν Πατριδος Μου, καὶ ἴδω ἡμῶν ἡμετέρας νὰ μεταδῆ ταχιστα ἐν τῷ αἵμα ἡμῶν.

Ἀχθῆναι Μι. Κύριον, παρὲ τῆς ἡμετεροῦς αἰτίαν, ἴσως ἴσονται τῶν καρδίας Μου ὅταν ἴδω καὶ διὰ τῆς Μι νὰ ἐργασθῶ μὴ ἡμῶν ὡς τῆς αἰτίαν τῆς καρδίας Πατριδος Μου, τῆν ἴσως εἰς νὰ προσταθῆ εἰς παντοδύναμι!

Ἐν Κοπενάγηκν, τῆ 11 Ἰαννου 1863.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄.

Messieurs!

Obéissant à l'élan de mon cœur je voudrais accompagner de témoignage personnel de mes sentiments, le message par lequel S. M. le Roi de Danemark accepte pour moi la couronne que la nation Hellénique m'a appelé à porter. Je me rendrai dans ma nouvelle patrie avec transport, pour Vous prouver que dès à présent je ne connais plus d'autre devoir que de vivre et le mourir en bon Grec pour le bonheur et l'indépendance de la nation, et j'ai la conviction, Messieurs, que par votre aide, par l'amitié des Puissances et surtout et avant tout par les secours de Dieu, les intérêts de la patrie, qui désormais seront les miens et surtout les miens, vont prospérer à son avantage.

Je suis heureux et fier, Messieurs, de pouvoir Vous saluer par la voix de ces bons et nobles patriotes, qui nommés par votre confiance, se sont rendus ici loin de la patrie, pour me saluer les premiers comme votre Roi. Ils Vous diront qu'ils se sont trouvés pleins de sympathie pour ma nouvelle patrie, et que je déteste ardemment de pouvoir bientôt me trouver au milieu de Vous. Accordez-moi, Messieurs, avec la même confiance dont mon cœur est animé pour Vous, et enseignez-moi de travailler avec Vous pour le bonheur de ma belle patrie, que Dieu protège!

Copenhague, le 11 Juin 1863.

(S) GEORGE I.

Διάγγελμα του βασιλιά της Δανίας Φρειδερίκου Ζ' με το οποίο αποδέχεται την εκλογή του δευτερότοκου γιου του Γεωργίου ως βασιλιά των Ελλήνων.

Τα Παλαιά Ανάκτορα στην περίοδο του Γεωργίου Α΄

Κώστας Μ. Σταματόπουλος
Διδάκτωρ Ιστορίας – Ιστορικός

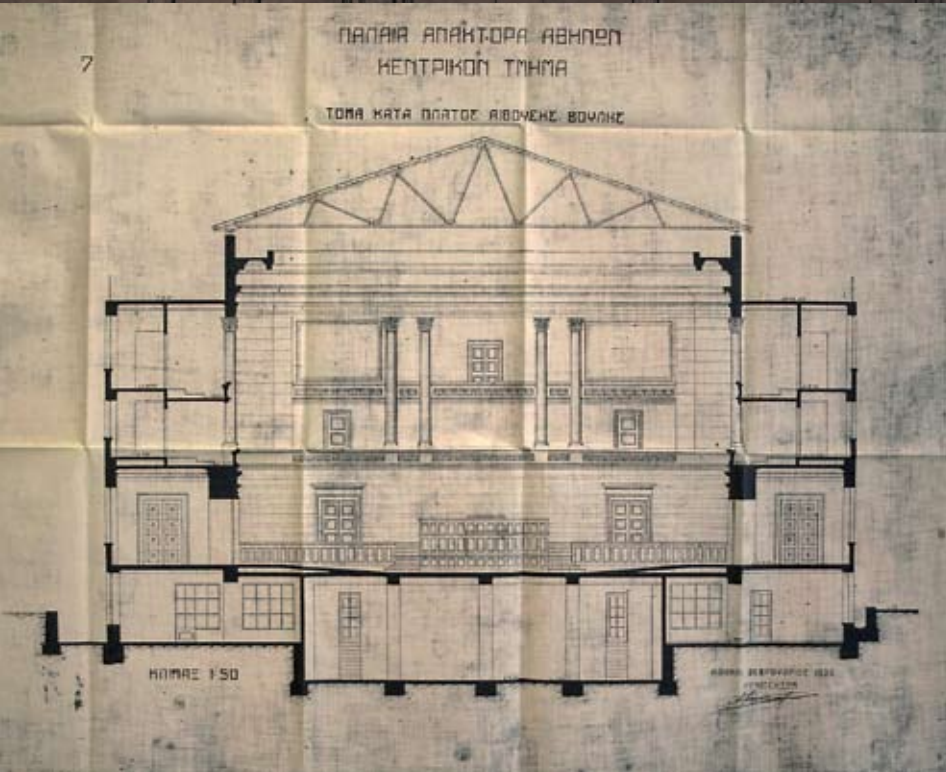
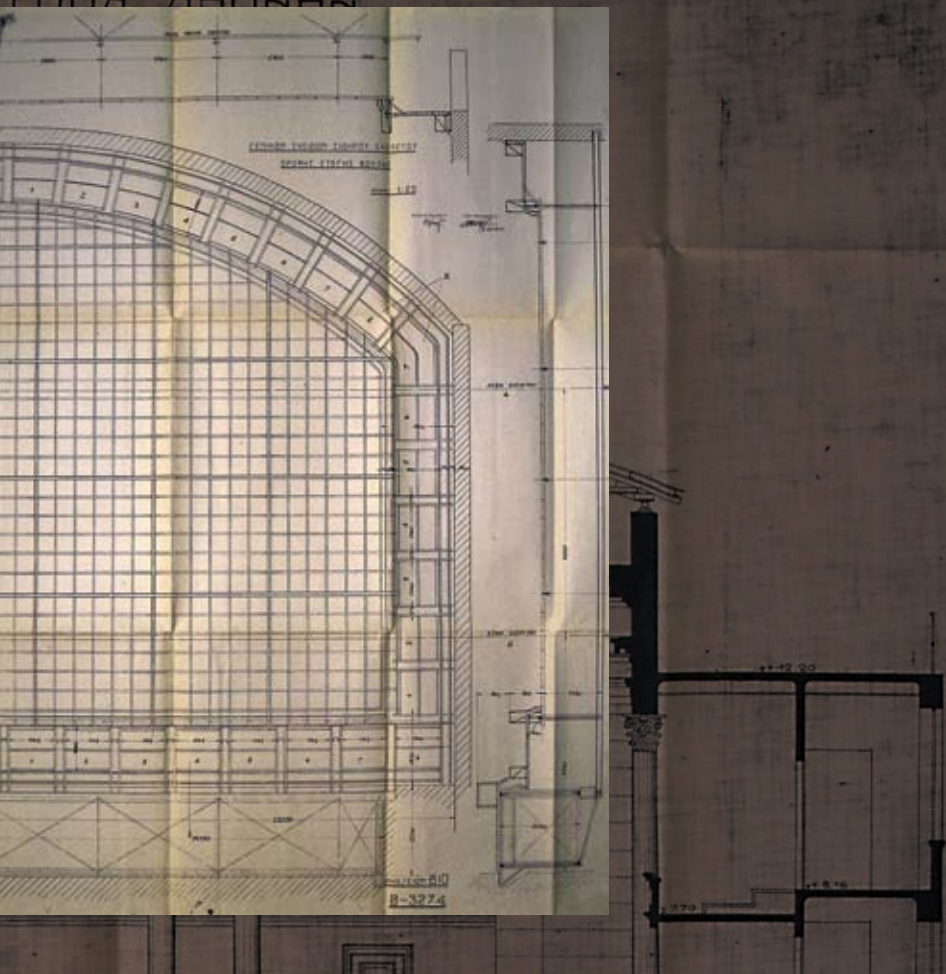
Πολλά αλλάζουν στα Ανάκτορα με την έλευση, το 1863, της νέας Δυναστείας από την Δανία, αλλαγές που οφείλονται αφ' ενός στην οικογενειακή της πατροπαράδοτη απλότητα και αφ' ετέρου στην ικανότητα προσαρμογής του Γεωργίου Α΄. Οι νέοι οικητορες έχουν τις δικές τους προτιμήσεις και ανάγκες, οι οποίες επιφέρουν στα Ανάκτορα αρχιτεκτονικές αναπλάσεις. Εισάγουν επίσης σε αυτά μία νέα –σύγχρονη, τότε– αισθητική, εκείνη της βικτωριανής περιόδου.

Εκτός από χώρο στον οποίο εκτυλίσσονται γύρω από τον Αρχηγό του Κράτους και τη βασιλική οικογένεια, σε κύκλους ημερήσιους, εβδομαδιαίους ή ετήσιους, διάφορες λειτουργίες (κρατικές, κοινωνικές, αυλικές), τα αθηναϊκά Ανάκτορα είναι ταυτόχρονα το σπιτικό μιας πολυμελούς και αγαπημένης οικογένειας, και μοναδικό σχεδόν σημείο παραμονής και συνεύρεσης –λόγω των συγγενικών δεσμών της Δυναστείας και του κοσμοπολιτισμού του ιδρυτή της– σε ολόκληρη την ανατολική λεκάνη της Μεσογείου, σημαινουσών προσωπικοτήτων του διεθνούς στερεώματος.

Τρία είναι στα Ανάκτορα τα κομβικά σημεία: η Αίθουσα του Θρόνου, ο ναός του Αγίου Γεωργίου και το εικονοστάσι της βασίλισσας Όλγας. Το πρώτο αφορούσε κυρίως στο κράτος, στο πρόσωπο του αρχηγού του, το δεύτερο κυρίως την Αυλή και το τρίτο αποκλειστικά τον εσώτατο κύκλο της βασιλικής οικογένειας.

Τα Ανάκτορα είναι επίσης ένας μικρόκοσμος με απαιτήσεις αυτάρκειας, τον οποίο ιεραρχημένα απαρτίζουν, περιβάλλοντας τη βασιλική οικογένεια, αυλικοί και υπηρέτες. Είναι ακόμη –στην περίοδο κατά την οποία ο βασιλεύς παίζει πρωτεύοντα ρόλο στη διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής, όπως άλλωστε ασκεί τον συνταγματικό του ρόλο ως ρυθμιστής του πολιτεύματος– ο χώρος σημαντικών εθνικών και πολιτικών διεργασιών. Επί πλέον πολιτιστικά, με την έννοια του εκδυτικισμού, είναι χώρος με αδιαμφισβήτητη επίδραση στην Ελλάδα της εποχής. Είναι, τέλος, το σημείο στο οποίο προσβλέπει η κοινωνία, έτοιμη άλλοτε μεν να συμμετάσχει στη χαρά του βασιλικού οίκου ή να του συμπαρασταθεί σε δύσκολες στιγμές, άλλοτε δε να μετατρέψει την προσμονή της σε καταφορά και οργή και να διαδηλώσει στην πλατεία μπροστά από το Παλάτι.

Το επισημότερο τμήμα του Ανακτόρου καταστρέφεται στη μεγάλη πυρκαγιά της 24/25ης Δεκεμβρίου 1909. Οι πολιτικές και οι εθνικές συγκυρίες εμποδίζουν την ταχεία αποκατάσταση: μισοκατεστραμμένα, τα Ανάκτορα περιθωριοποιούνται. Η δολοφονία του Γεωργίου το 1913 τα μετατρέπει σε «Παλαιά», ενώ ο αρχηγός του κράτους κατοικεί, πλέον, σε εκείνα της οδού Ηρώδου του Αττικού. Οι σύντομες αναταραχές δεν μεταβάλλουν τη φθίνουσα κατάσταση, στην οποία θα δώσει τέλος η Μικρασιατική Καταστροφή, το 1922, και η επακολουθήσασα, το 1924, μεταβολή του πολιτεύματος.

Σχέδιο του σιδηρού σκελετού της οροφής της Αίθουσας Συνεδριάσεων της Ολομέλειας της Βουλής, 28 Αυγούστου 1931.

Τομή κατά πλάτος της Αίθουσας Συνεδριάσεων της Ολομέλειας, Φεβρουάριος 1930.

Από τα Παλαιά Ανάκτορα των Αθηνών στο Κτήριο της Βουλής των Ελλήνων (1909-2008)

Δήμητρα Κασώτα

Αρχιτέκτων – Λέκτωρ της Σχολής Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου Πατρών

Από τις εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης του ζωγραφικού διάκοσμου της Αίθουσας Συνεδριάσεων της Ολομέλειας της Βουλής, 2008-2009.

Ανάκτορα των Αθηνών, Παλαιά Ανάκτορα, Κτήριο Βουλής και Γερουσίας και εν τέλει Κτήριο Βουλής των Ελλήνων. Υπό το πρίσμα των κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών εξελίξεων οι προγραμματικοί μετασχηματισμοί που συνέθεσαν την ιστορία του Κτηρίου της Βουλής των Ελλήνων κατά τη διάρκεια της τελευταίας εκατονταετίας, προκλήθηκαν είτε ως αποτέλεσμα ιστορικών συμβάντων (η πυρκαγιά του 1909), πολιτικών αλλαγών (εγκαθίδρυση Προεδρευόμενης Δημοκρατίας), στρατιωτικών γεγονότων (Μικρασιατική Καταστροφή), κυβερνητικών αποφάσεων (μετατροπή των Ανακτόρων σε Μέγαρο Βουλής και Γερουσίας), αναγκαστικών επιβολών (γερμανική Κατοχή και δικτατορικά καθεστώτα), αναπτυξιακών στρατηγικών (μεταστέγαση υπηρεσιών σε νέα κτήρια), τεχνολογικού εκσυγχρονισμού (εισαγωγή ψηφιακής τεχνολογίας και αναβαθμίσεις ηλεκτρομηχανολογικών δικτύων) και τέλος ως αποτέλεσμα της φθοράς που επέρχεται από τη χρήση και τον χρόνο.

Οι αλλαγές που υπέστη αφορούν σε απλές επισκευές φθορών στο εσωτερικό ή το εξωτερικό του, ενέργειες εξωραϊσμού και βελτίωσης της εικόνας του κτηρίου, εργασίες διαρρύθμισης και διακόσμησης, επιτακτικές αναβαθμίσεις της τεχνολογικής υποδομής, στατικές επεμβάσεις και προσθήκες. Αδιαμφισβήτητα η κλίμακα, η ποιότητα και η συχνότητα των επεμβάσεων συναρτώνται με το ενδιαφέρον, τη δέσμευση και το όραμα της εκάστοτε διαχειριστικής Αρχής του κτηρίου και τη γενικότερη οικονομική και πολιτική κατάσταση της εποχής.

Συγκριτικά η επέμβαση με τις μεγαλύτερες αλλαγές ήταν η εφαρμογή της μελέτης Κριεζή για τη μετατροπή των Ανακτόρων σε κτήριο Βουλής και Γερουσίας το 1930, κατά την οποία η δομή και η φυσιογνωμία του κτηρίου επαναπροσδιορίστηκαν μέσα σε σταθερό κέλυφος. Αντίστοιχης σημασίας ήταν η κατασκευή υπογείου σταθμού αυτοκινήτων κατά την περίοδο 1994-2000, η οποία έλυσε το χρόνιο αυτό πρόβλημα, παρέσχε επιπλέον βοηθητικούς χώρους ενώ απελευθέρωσε δημόσιο χώρο. Και οι δύο επεμβάσεις υπήρξαν καινοτομικές και ριζικές. Η πρώτη, σε τεχνικό επίπεδο, εισήγαγε τεχνολογικές καινοτομίες ενώ σε θεωρητικό και συμβολικό επίπεδο αποπειράθηκε να εισαγάγει την εκδοχή της «ελληνικότητας», κατά τις επικρατούσες τάσεις της εποχής. Η δεύτερη, ανταποκρινόμενη σ' ένα χρόνιο πρακτικό πρόβλημα, περιορίστηκε στην τεχνοκρατική προσέγγιση σε βάρος της αρχιτεκτονικής αξιώσεων.

Τα τελευταία οκτώ χρόνια, με την υλοποίηση στρατηγικής αποσυμφόρησης και διασποράς υπηρεσιών σε νέα κτήρια, οι επεμβάσεις και οι αλλαγές στο Κτήριο της Βουλής των Ελλήνων είναι μικρότερης κλίμακας και αφορούν στη γενικότερη συστηματική προσπάθεια αναβάθμισης και ορθής οργάνωσης χώρων. Όλες καθοδηγούνται από συγκεκριμένο πρόβλημα, το οποίο προσεγγίζεται σημειακά και με έκδηλη την αποφυγή συνολικής αντιμετώπισης. Σήμερα είναι πλέον σαφής η ανάγκη ενιαίας στρατηγικής διαχείρισης των χώρων και των επεμβάσεων σε αυτούς. Το ενδιαφέρον εστιάζεται στο μέλλον του κτηρίου και στο πώς θα ανταποκριθεί στις προβλεπόμενες ανάγκες ενός σύγχρονου ευρωπαϊκού κοινοβουλίου.

Το κτήριο, ως παρουσία στον δημόσιο χώρο, είχε διαχρονικά εξέχουσα και συμβολική σημασία. Η σχέση του μνημειακού όγκου επάνω σε κατάλληλα διαμορφωμένο φυσικό έδαφος με τον εγγύτερο και ευρύτερο περιβάλλοντα χώρο του, ο εξ αποστάσεως διάλογος με τα σημαντικότερα μνημεία και τις τοπογραφικές παρυφές της πόλης προβλέφθηκαν εξ αρχής από τον Γκαίρτνερ και παραμένουν μέχρι και σήμερα αναγνώσιμοι. Η σχέση, ωστόσο, διαταράχθηκε το 1929 με την κατασκευή του μνημείου του Άγνωστου Στρατιώτη, η οποία επέφερε τομή και ασυνέχεια στη δημόσια πρόσοψη του κτηρίου. Η σχέση αυτή ουδέποτε αποκαταστάθηκε.

Εν τέλει, και παρ' όλες τις επεμβάσεις, τόσο εντός του περιβλήματος όσο και αποκλειστικά στον περίβολο, η τριώροφη νεοκλασική όψη των Ανακτόρων των Αθηνών παραμένει σταθερή. Στο εσωτερικό της ένα δωδεκάωροφο κτήριο, με υπερδιπλάσια επιφάνεια σε σχέση με την αρχική, συνεχώς εξελίσσεται και αναπροσαρμόζεται στις χωρικές απαιτήσεις της κοινοβουλευτικής λειτουργίας. Αρχικά σχεδιασμένο για να στεγάσει την προγραμματικά μονοδιάστατη χρήση του (ένα παλάτι και τις υπηρεσίες του), απέδειξε, κατόπιν, επανειλημμένα τις απεριόριστες δυνατότητες προσαρμογής και ευελιξίας στις ανάγκες μιας πολύπλοκης οργάνωσης. Σήμερα η κοινοβουλευτική Ολομέλεια, οι επιτροπές, τα συμβούλια, οι υπηρεσίες και οι βοηθητικές λειτουργίες τους συνθέτουν το πολυπρογραμματικό ανάγλυφο άσκησης της νομοθετικής εξουσίας εντός του κτηρίου, μιας εξουσίας που οφείλει να ασκείται με τον πλέον διαφανή τρόπο μέσα σε ένα εξ ίσου δημόσιο και προσβάσιμο στο κοινό κτήριο. Το κτήριο της Βουλής των Ελλήνων ανέκαθεν υπήρξε ανοικτό, οικείο, αναφορά και σύμβολο της νεότερης ελληνικής ιστορίας, αναπόσπαστο κομμάτι της συλλογικής μας μνήμης.

Το γραφείο του Προέδρου της Βουλής, με τη χαρακτηριστική επένδυση των τοίχων με ροδιακά πλακίδια.

Ο προσωρινός Πρόεδρος της Δημοκρατίας
Μ. Στασινόπουλος υπογράφει το Σύνταγμα του 1975.

Έδρα της Βουλής των Ελλήνων: Το κτήριο του Κοινοβουλίου και οι πολιτικές εξελίξεις από το 1922 έως τις ημέρες μας

Ευάνθης Χατζηβασιλείου

Επίκουρος καθηγητής Σύγχρονης Ιστορίας

στο Τμήμα Ιστορίας - Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών

Το ιστορικό κτήριο των Παλαιών Ανακτόρων, που στεγάζει σήμερα τη Βουλή των Ελλήνων, λειτουργεί ως βασικό σημείο αναφοράς, αναπόσπαστα συνδεδεμένο με την πολιτική ιστορία του τόπου καθώς λειτουργεί ουσιαστικά αλλά και συμβολικά ως κοιτίδα της Δημοκρατίας και των λαϊκών ελευθεριών.

Το έτος 1922 αποτέλεσε σταθμό στη λειτουργία του κτηρίου των Παλαιών Ανακτόρων, όχι μόνο λόγω της οριστικής αναχώρησης της βασίλισσας Όλγας, αλλά περισσότερο επειδή η Μικρασιατική Καταστροφή έφερε στην Ελλάδα πλήθος προσφύγων και δημιούργησε πληθώρα στεγαστικών αναγκών των υπηρεσιών που επιφορτίστηκαν με την αντιμετώπιση του προσφυγικού ζητήματος. Στο κτήριο των Παλαιών Ανακτόρων θα εγκατασταθούν γραφεία εθνικών και διεθνών οργανώσεων, υπηρεσίες περιθαλψής και απασχόλησης προσφύγων, νοσοκομείο, ορφανοτροφείο, εργαστήρια αλλά και υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας. Η λειτουργία του Μεγάρου καθοριζόταν κάθε φορά από τις αποφάσεις των εκάστοτε κυβερνήσεων, όπως π.χ. φάνηκε με την απόφαση Πάγκαλου να εγκαταστήσει στα πρώην διαμερίσματα της βασιλικής οικογένειας, παράρτημα του Εθνολογικού Μουσείου.

Τον Μάρτιο του 1929, ύστερα από πολλές συζητήσεις για τη χρήση του κτηρίου των Παλαιών Ανακτόρων, η κυβέρνηση Βενιζέλου αποφάσισε οριστικά τη στέγαση σε αυτό της Βουλής και της Γερουσίας. Το 1930 το κτήριο εκκενώθηκε προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες εργασίες μετατροπής του σε έδρα του Κοινοβουλίου. Η μεταφορά των κοινοβουλευτικών λειτουργιών στα Παλαιά Ανάκτορα

ξεκίνησε τον Αύγουστο του 1934 με την πρώτη συνεδρίαση της Γερουσίας στις νέες εγκαταστάσεις. Τον Ιούλιο του 1935 συνεκλήθη για πρώτη φορά στη νέα της έδρα η Βουλή των Ελλήνων.

Ακολούθησαν τα δύσκολα χρόνια του καθεστώτος της 4ης Αυγούστου, ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος, η Κατοχή και οι πρώτες φάσεις της εμφύλιας διαμάχης, με αποτέλεσμα να επανέλθει η χώρα στον κοινοβουλευτικό βίο μόλις το 1946. Μετά το 1946 το κτήριο της Βουλής φιλοξενούσε την έδρα του Κοινοβουλίου, του υπουργικού συμβουλίου, το πολιτικό γραφείο του πρωθυπουργού, το Συμβούλιο της Επικρατείας (έως τη μετακίνησή του το 1992), καθώς και ορισμένες πρόσθετες υπηρεσίες –π.χ. το Γενικό Επιτελείο Στρατού, έως τη μετακίνησή του στο Πεντάγωνο, στις αρχές της δεκαετίας του '50.

Στο κτήριο της Βουλής πραγματοποιήθηκε σειρά εκδηλώσεων πολιτειακού και συμβολικού χαρακτήρα, όπως η ορκωμοσία ενώπιον της Ολομέλειας του Σώματος δύο αρχηγών του κράτους, του βασιλιά Παύλου Α΄ το 1947 και του βασιλιά Κωνσταντίνου Β΄ το 1964. Επιπλέον, στο χώρο αυτό έγιναν δεκτοί πολλοί επιφανείς ξένοι επισκέπτες· ενδεικτικά αναφέρονται οι επισκέψεις στην Αθήνα του Προέδρου των Η.Π.Α., Ντουάιτ Αιζενχάουερ, τον Δεκέμβριο του 1959 και του Προέδρου της Γαλλικής Δημοκρατίας, Καρόλου ντε Γκωλ, τον Μάιο του 1963, οι οποίοι μάλιστα εκφώνησαν ομιλίες από το βήμα του Κοινοβουλίου. Στην Αίθουσα των Τροπαίων θα πραγματοποιηθεί, στις 9 Ιουλίου 1961, η υπογραφή της Συμφωνίας Συνδέσεως της Ελλάδας με την Ε.Ο.Κ., πράξη που έμελλε να καθορίσει σε βάθος χρόνου την ιστορική πορεία του έθνους.

Ορκωμοσία της Κυβέρνησης
Εθνικής Ενότητας, 24 Ιουλίου 1974.

Μέχρι το 1967 το κτήριο του Κοινοβουλίου παρέμεινε η καρδιά του πολιτικού συστήματος. Η Βουλή των Ελλήνων ήταν ο θεσμός που όριζε την κυβέρνηση, το Σώμα που παρήγαγε τη νομοθεσία και ο χώρος όπου δόθηκαν οι μεγάλες πολιτικές μάχες της εποχής. Οπωσδήποτε δεν είναι τυχαίο, ότι τα ξημερώματα της 21ης Απριλίου 1967 οι κινηματίες συνταγματάρχες επέδειξαν ιδιαίτερη φροντίδα ώστε να καταλάβουν το Μέγαρο της Βουλής, και μάλιστα να παρατάξουν γύρω του άρματα μάχης. Επρόκειτο για ενέργεια χωρίς κάποια ουσιαστική επιχειρησιακή σκοπιμότητα, αλλά με σημαντικές σημειολογικές προεκτάσεις: η αιχμαλωσία του κτηρίου της Βουλής (οι σχετικές φωτογραφίες έκαναν τον γύρο του κόσμου) ήταν ένα μήνυμα με το οποίο οι δικτάτορες «αποδείκνυαν» ότι είχαν αναλάβει τον έλεγχο της εξουσίας. Οπωσδήποτε, κατά το χρονικό διάστημα 1967-1974, η διακοπή του ελεύθερου βίου και της κοινοβουλευτικής λειτουργίας συντέλεσε στην υποβάθμιση του ρόλου του κτηρίου ως επικέντρου των πολιτικών εξελίξεων.

Στο προσκήνιο επανήλθε το κτήριο, με ιδιαίτερα δραματικό τρόπο, μόλις στις 23 Ιουλίου 1974, κατά την κατάρρευση του τυραννικού καθεστώτος: εκεί πραγματοποιήθηκε η περίφημη σύσκεψη του «Προέδρου της Δημοκρατίας» Φαίδωνα Γκιζίκη και των αρχηγών των Όπλων με τους πολιτικούς, η οποία κατέληξε στην απόφαση της μετάκλησης του Κ. Καραμανλή από το Παρίσι. Στο ίδιο κτήριο έγινε η ορκωμοσία του Κ. Καραμανλή τα ξημερώματα της 24ης Ιουλίου. Εκεί, επιπλέον, ορκίστηκαν τα δύο μεγάλα κλιμάκια της κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας και ελήφθησαν μείζονος σημασίας αποφάσεις, από την κατάργηση του στρατοπέδου εξορίας της Γυάρου και την αμνήστευση των πολιτικών αδικημάτων, έως την επαναφορά σε ισχύ του Συντάγματος του 1952 και την αποκατάσταση της νομιμότητας, την επαναφορά του στρατεύματος υπό πολιτικό έλεγχο, τη νομιμοποίηση του Κ.Κ.Ε. Η διενέργεια των εκλογών του Νοεμβρίου του 1974, του δημοψηφίσματος για το πολιτειακό τον Δεκέμβριο του 1974, η ανάδειξη νέου Προέδρου της Δημοκρατίας (Μιχαήλ Στασινόπουλου) αμέσως μετά, η ψήφιση του νέου Συντάγματος στις αρχές Ιουνίου του 1975 και η ανάδειξη του οριστικού αρχηγού

Η Ολομέλεια της Βουλής,
όπως προέκυψε από τις εκλογές
της 16ης Σεπτεμβρίου 2007

του κράτους, του Κωνσταντίνου Τσάτσου, ολοκλήρωσαν τη διαδικασία και εγκαινίασαν νέα εποχή για την ελληνική δημοκρατία. Στην πορεία αυτή το στοιχείο της συγκρότησης, επιτέλους, μιας πλήρως νομιμοποιημένης δημοκρατίας –με σύμβολό της το κτήριο της Βουλής– υπήρξε καταλυτικό. Οι πολιτικές δυνάμεις της χώρας συνειδητά προσπάθησαν να αναδείξουν το στοιχείο αυτό, ακόμη και στο συμβολικό επίπεδο: η ορκωμοσία των προέδρων της Δημοκρατίας ενώπιον της Ολομέλειας της Βουλής ή η εκφώνηση ομιλιών ξένων ηγετών από το βήμα του Κοινοβουλίου (των Τζωρτζ Μπους το 1991 και Νικολά Σαρκοζί το 2008) είναι μερικά, μόνο, ενδεικτικά παραδείγματα.

Στη σύγχρονη λειτουργία του κτηρίου του Κοινοβουλίου έρχεται να προστεθεί και ένας ακόμη ρόλος, ο πολιτιστικός, εξίσου μεγάλης σημασίας όπως ο καθαυτό πολιτικός. Η διοργάνωση εκθέσεων, η πραγματοποίηση υψηλού επιπέδου δημοσιεύσεων, η υλοποίηση σειράς εκπαιδευτικών προγραμμάτων, η λειτουργία του τηλεοπτικού δικτύου της Βουλής και η εκπομπή υψηλής ποιότητας προγραμμάτων συμβάλλουν ακόμη περισσότερο στην προσέγγιση της Βουλής από το σύνολο του ελληνικού λαού. Στη σύγχρονη ελληνική δημοκρατία ο ρόλος του Κοινοβουλίου και του χώρου του δεν μπορεί παρά να είναι πολύπλευρος.

Ο ναός του Ολυμπίου Διός από τον Βασιλικό Κήπο.

Ο Βασιλικός (Εθνικός) Κήπος

Μάρω Καρδαμίτση-Αδάμη

Αρχιτέκτων – Καθηγήτρια της Σχολής Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π.

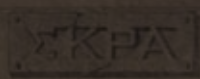
Ο Βασιλικός (Εθνικός) Κήπος είναι αναμφισβήτητα έργο ζωής και αγάπης της πρώτης βασίλισσας της Ελλάδας, Αμαλίας. Άρχισε να δημιουργείται αμέσως σχεδόν μετά τη θεμελίωση των βασιλικών Ανακτόρων (σημερινής Βουλής) κάτω από την προσωπική της επίβλεψη. Το αρχικό σχέδιο προέβλεπε έναν σχετικά μικρό κήπο, που θα ανήκε στο Παλάτι, και έναν μεγαλύτερο που θα αποτελούσε συνέχειά του και στον οποίο θα είχαν πρόσβαση οι πολίτες. Δεν είναι απολύτως τεκμηριωμένο ποιος είναι ο σχεδιαστής του Κήπου. Οπωσδήποτε βασικοί συντελεστές στον σχεδιασμό του υπήρξαν ο αρχιτέκτων Έντουαρντ Ρίντελ (Edward Riedel), ο γάλλος κηπουρός Λουί Φρανσουά Μπαρώ (Louis Francois Bareaud) και ο Γερμανός Φρίντριχ Σμιντ (Friedrich Schmidt). Ο τελευταίος παρέμεινε «φύλακας-άγγελος» και ψυχή του Βασιλικού Κήπου και μετά την απομάκρυνση του Όθωνα και της Αμαλίας, και συνέχισε να τον φροντίζει.

Το 1917, μετά την παραίτηση του βασιλιά Κωνσταντίνου, ο Κήπος εκ των πραγμάτων παύει να είναι «βασιλικός», ήδη όμως, και πριν ακόμη παραιτηθεί, το κτήριο των Παλαιών Ανακτόρων (σημερινό Κοινοβούλιο) έχει πάψει να χρησιμοποιείται ως βασιλικά Ανάκτορα, επειδή όλες οι διοικητικές υπηρεσίες που στεγάζονταν αρχικά εκεί, είχαν μεταφερθεί στο Ανάκτορο του Διαδόχου (σημερινό Προεδρικό Μέγαρο) της οδού Ηρώδου του Αττικού. Έτσι από το 1923 ο Κήπος χαρακτηρίζεται «κρατικός» και τίθεται στη διάθεση του κοινού, παραμένοντας ανοικτός από την ανατολή και μέχρι τη δύση του ηλίου. Μέσα στην πλούσια βλάστησή του μπορεί κανείς να βρει πολλά μικρότερα και μεγαλύτερα καθιστικά, λιμνούλες, μια παιδική χαρά, ένα καφενείο, μια παιδική βιβλιοθήκη, μια μικρή ζωολογική συλλογή και αρκετά γλυπτά. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι από την ίδρυσή του και μέχρι σήμερα ο Εθνικός Κήπος είναι ο πιο όμορφος και ζωντανός κήπος της Αθήνας, ιστορικό και φυσικό μνημείο ταυτόχρονα. Ο κύριος πνεύμονας της πρωτεύουσας.

ΚΑΡΤΑ 1.300

ΑΕΘΦΟΡΟΣ

ΑΘΑΝΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΥΠΗ

Η διαμόρφωση του μνημείου του Άγνωστου Στρατιώτη: μια «τομή» στη σχέση του κτηρίου των Παλαιών Ανακτόρων με την πόλη

Αριάδνη Βοζάνη

Αρχιτέκτων-Μηχανικός,

Λέκτωρ της Σχολής Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π.

Η διαμόρφωση του μνημείου του Άγνωστου Στρατιώτη αποτελεί τη σημαντικότερη επέμβαση που δέχεται ο περιβάλλων χώρος του κτίσματος των Παλαιών Ανακτόρων την περίοδο ακριβώς που αποφασίζεται να στεγάσει τη Βουλή των Ελλήνων. Η επιλογή της θέσης ανέγερσης του μνημείου μπροστά από τα Παλαιά Ανάκτορα θα αλλάξει οριστικά τον χαρακτήρα του χώρου αυτού, μεταλλάσσοντας έκτοτε αποφασιστικά τη σχέση του κτηρίου με την πόλη.

Η ιδέα της κατασκευής ενός μνημείου για τον Άγνωστο Στρατιώτη συνδέεται άμεσα με την ανάγκη τόνωσης της εθνικής ταυτότητας των Ελλήνων στη συγκεκριμένη ιστορική στιγμή. Επιπλέον, όμως, το μνημείο συμβάλλει στην συγκρότηση ενός είδους επιθυμητής συνέχειας του νέου ελληνικού κράτους με το αρχαιοελληνικό παρελθόν του. Η σύλληψη του χρέους απόδοσης τιμής στους άγνωστους πεσόντες των μαχών με τη συμβολική «ταφή» τους, ανάγεται στην κλασική Αθήνα, με γνωστότερη ίσως αναφορά αυτή που γίνεται στον *Επιτάφιο* του Περικλή, όπως μας παραδόθηκε από τον ιστορικό Θουκυδίδη.

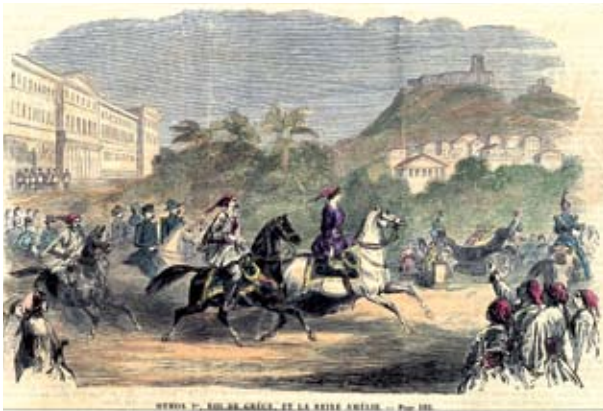
Η ιστορία της ανέγερσης του μνημείου, από την προκήρυξη του σχετικού διαγωνισμού (1926) έως την αποπεράτωση του έργου (1932), χαρακτηρίζεται από την ένταση των συγκρούσεων που λαμβάνουν χώρα στην κοινωνία της εποχής για σειρά ζητημάτων. Οι συγκρούσεις αυτές έχουν κυρίως ιδεολογικό υπόβαθρο και αναπτύσσονται σε τρεις άξονες: α) τη διαμάχη που αφορά στη χωροθέτηση του μνημείου, β) την αμφισβήτηση της βραβευμένης στον σχετικό αρχιτεκτονικό διαγωνισμό πρότασης, αλλά και γ) την καλλιτεχνική αξία της ίδιας της ανάγλυφης παράστασης που τελικά θα φιλοτεχνηθεί.

Η πρόταση που βραβεύεται στον σχετικό διαγωνισμό ανήκει στον αρχιτέκτονα Εμμανουήλ Λαζαρίδη. Η ανάγλυφη, όμως, παράσταση που τελικά κατασκευάζεται, δεν είναι εκείνη που αρχικά είχε προταθεί μέσω του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού. Λόγω διαφωνιών του Εμμανουήλ Λαζαρίδη με τον συνεργάτη του στον διαγωνισμό, γλύπτη Θωμά Θωμόπουλο, το έργο τελικά αναλαμβάνει ο Φωκίωνας Ρωκ. Η σημαντικότερη επέμβαση της πρότασης αφορά στην εκτεταμένη εκσκαφή στο φυσικό πρανάς που εκτείνεται μπροστά από το κτήριο των Παλαιών Ανακτόρων (πλατεία των Ανακτόρων), για τη δημιουργία επίπεδης, σχεδόν, πλατείας στη στάθμη της λεωφόρου Αμαλίας. Η υψομετρική διαφορά που προκύπτει (7 μέτρα) δημιουργεί είδος τεχνητού βάρους για το κτήριο, αλλοιώνοντας τη φυσική τοπογραφία στο σημείο εκείνο της πόλης. Ωστόσο η πρόσληψη του μνημείου ως «μέρους» της κατασκευής του κτίσματος προκαλεί επιθυμητούς συνειρμούς: τη βάση του κτηρίου της Βουλής, βάρους της Δημοκρατίας, αποτελεί η διαμόρφωση ενός ταφικού μνημείου αφιερωμένου στους αγώνες του ελληνικού έθνους.

Αξιολογώντας την πρόταση σήμερα, μπορούμε να διακρίνουμε ότι διεκδίκησε ποιότητες του «σύγχρονου», στην εποχή του, στο πεδίο του σχεδιασμού δημόσιου χώρου, και είχε την πρόθεση να συνομιλήσει με έργα πέρα από τα όρια της Ελλάδας, στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο. Η διαμόρφωση του μνημείου είναι πλέον άρρηκτα δεμένη με το κτήριο της Βουλής και την πλατεία Συντάγματος, επικυρώνοντας τις αρχικές προθέσεις σε συμβολικό, τουλάχιστον, επίπεδο.

ΕΚΘΕΜΑΤΑ

8

1. «Όθων, βασιλεύς της Ελλάδος».

Επιχρωματισμένη λιθογραφία, D. Monten (σχέδιο με βάση ζωγραφικό έργο του G. Bodmer), περ. 1835, 57,1x43 εκ.
Συλλογή Έργων Τέχνης της Βουλής των Ελλήνων.

2. «Το γραφείο του βασιλιά Όθωνα στην Αθήνα».

Υδατογραφία σε χαρτί, A. Haubenschmidt, 24x30,5 εκ.
Συλλογή Έργων Τέχνης της Βουλής των Ελλήνων

3. Ο Όθων σε νεαρή ηλικία.

Ξυλογραφία, Falke, 1833, 23x14,5 εκ.
Ιδιωτική Συλλογή.

4-5. Ο Όθων και η Αμαλία.

Επιζωγραφισμένες λιθογραφίες, 1837, 34,2x24,8 εκ.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

6. Ο Όθων και η Αμαλία με ελληνικές ενδυμασίες.

Επιζωγραφισμένη ξυλογραφία, Le Monde Illustré, 1862, 22x26 εκ.
Ιδιωτική Συλλογή.

7. Ο θυρεός του βασιλιά Όθωνα.

Λιθογραφία, H. Walter, 14x19,5 εκ.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

8. Ο Όθων και η Αμαλία έφιπποι, με την ακολουθία τους.

Επιζωγραφισμένη ξυλογραφία, L'Univers Illustré, 18x28,5 εκ.
Ιδιωτική Συλλογή.

9. Γενική άποψη της Αθήνας από την Ακρόπολη.

Επιζωγραφισμένη λιθογραφία, 18,5x28 εκ.
Ιδιωτική Συλλογή.

9

10. Γενική άποψη της Αθήνας από τον λόφο του Αστεροσκοπείου.

Λιθογραφία, S. Puglia, 14x20 εκ.
Ιδιωτική Συλλογή.

11. Άποψη της Αθήνας. Στο βάθος διακρίνεται το βασιλικό Ανάκτορο.

Ξυλογραφία, L'Illustration, 1863, 18,5x28 εκ.
Ιδιωτική Συλλογή.

13

14

15

21.

18

20

12. Η Αυλή της βασίλισσας Αμαλίας.

Φωτογραφικό αντίτυπο δαγγεροτυπίας, *Philibert Perraud, 1847.*

(ψηφιακή αναπαραγωγή)

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Διακρίνονται από αριστερά οι Κυρίες επί των τιμών, Μαρία Μοναρχίδου, Ελένη Μπότση, Reinen Kampf, W. von Pluskow, Χρυσής Μαυρομικήλη, Φωτεινή Μαυρομικήλη, Κυριακούλα Κριεζή και η Φωτεινή Γ. Κολοκοτρώνη.

13. Δερματόδετο λεύκωμα με φωτογραφίες του βασιλιά Όθωνα, του βασιλιά Γεωργίου Α΄ και άλλων προσωπικοτήτων. 15x12,5x3 εκ.

Συλλογή Κ. Νοταρά.

14. Διακοσμητικό κουτί με την προσωπογραφία του Όθωνα που φορά την επίσημη στολή της Βαυαρίας.

Πεπιεσμένο χαρτί, περ. 1833, διάμετρος 9 εκ.

Συλλογή Κ. Νοταρά.

15. Διακοσμητικό επιζωγραφισμένο κουτί με προσωπογραφία της Αμαλίας με ελληνική ενδυμασία.

Πεπιεσμένο χαρτί, 1846, διάμετρος 9 εκ.

Συλλογή Κ. Νοταρά.

16. Διακοσμητικό κουτί με εγχάρακτη απεικόνιση του βασιλικού ζεύγους.

Ασήμι, 1845, 5,2x3,8x1,4 εκ.

Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών.

17. Μενταγιόν με φωτογραφίες του Όθωνα και της Αμαλίας σε ώριμη ηλικία.

Επισμαλτωμένος χρυσός, περ. 1865, 3x2 εκ.

Συλλογή Κ. Νοταρά.

18. Κέντημα με τα πορτρέτα των νεονύμφων Όθωνα και Αμαλίας.

Μετάξι κεντητό, Μαρία Μπριάκου, περ. 1837, 35,5x38,5 εκ.

Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών.

19. Επιτραπέζια κορνίζα με απεικόνιση του βασιλικού ζεύγους σε ελεφαντόδοντο, περ. 1850-1860, 16x10,5 εκ.

Συλλογή Κ. Νοταρά.

20. Προσωπογραφία του Όθωνα με ελληνική ενδυμασία.

Μικρογραφία σε ελεφαντόδοντο, 18x14,5 εκ.

Συλλογή Κ. Νοταρά.

21. Παλάσκα με επιγραφή που αναφέρεται στον Όθωνα. Είναι διακοσμημένη με παράσταση της θεάς Αθηνάς ανάμεσα σε αγωνιστές της Επανάστασης.

Ασήμι με εγχαράξεις του Δαβαρούκα, 1833, 14x12x4 εκ.

Συλλογή Κ. Νοταρά.

23

22. Τάσι με τις μορφές του Όθωνα και της Αμαλίας. Εικονίζονται επίσης οι Ρήγας Φεραίος, Αδ. Κοραΐς, Δημ. Υψηλάντης, Ιω. Καποδίστριας. Ασήμι με εγχαράξεις του Δαβαρούκα, περ. 1838-1840, διάμετρος 12,5 εκ., ύψος 5,5 εκ. Συλλογή Κ. Νοταρά.

23. Έμμετρος ύμνος προς τον βασιλιά Όθωνα. Άμφισσα, 11 Σεπτεμβρίου 1834. 23x18 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

24. Κατάλογος των παριστάμενων προσκεκλημένων στο γεύμα της 27ης Ιανουαρίου 1858. 29,5x21 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

25. Ονομαστικός κατάλογος των κυριών που γνωρίζουν χορό, προκειμένου να παραστούν στη χοροεσπερίδα της 1ης Φεβρουαρίου 1858. Η απαρίθμηση των ονομάτων γίνεται ιεραρχικά και ανάλογα με το αξίωμα του συζύγου. 29,5x21 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

26. Κατάλογος προσκεκλημένων στο γεύμα της 2ας Φεβρουαρίου 1858. 29,5x21 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

27. Επίσημη πρόσκληση στο γεύμα της 2ας Φεβρουαρίου 1858. 29,5x20,5 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

28. Ποίημα τυπωμένο σε ύφασμα, αφιερωμένο στον Όθωνα. Bechta, 22 Δεκεμβρίου 1836. 40x11 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

29. Πρόσκληση στον γάμο της κυρίας της Αυλής Αικατερίνης Μπότζαρη «εντός των ανακτόρων». Προσκαλούνται οι κυρίες της Αυλής, οι υπασπιστές, οι διαγγελίες, οι ιερείς και οι γιατροί των Ανακτόρων. Αθήνα, 13 Οκτωβρίου 1844. 29x20 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων

30. Μενού δείπνου. 21,5x18 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

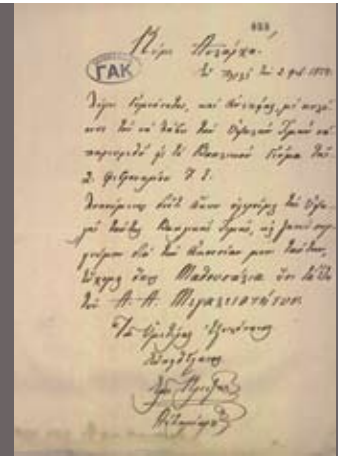
29

28

36

32

31. Επιστολή του Κωνσταντίνου Κανάρη προς τον Αυτάρχη Π. Νοταρά, με την οποία δηλώνει ότι δεν θα παρευρεθεί στο γεύμα της 2ας Φεβρουαρίου λόγω προβλημάτων υγείας.
Αθήνα, 2 Φεβρουαρίου 1858.

20,5x13 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

32. Επιστολή του Εμμ. Κριεζή προς τον Αυτάρχη Π. Νοταρά, με την οποία γνωστοποιεί την απουσία του από το γεύμα της 2ας Φεβρουαρίου λόγω της δύσκολης οικονομικής κατάστασης στην οποία έχει περιέλθει. Πειραιάς, 2 Φεβρουαρίου 1858.

27x21 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

33. Παρτιτούρα εορταστικού εμβατηρίου προς τιμήν του Όθωνα, με την ευκαιρία της ονομαστικής του εορτής.

25x32 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

34. Ονομαστικός κατάλογος των μελών του Διπλωματικού και του Προξενικού Σώματος, ο οποίος έχει συνταχθεί σύμφωνα με τη σειρά βαθμολογίου και αρχαιότητας.

28,5x20,5 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

35. Θυρεός του Όθωνα.

Λάδι σε ξύλο, 60,5x46,5 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής (Δωρεά Φ. Σερπιέρη).

36. «Η νυξ της 3ης Σεπτεμβρίου 1843».

Επιζωγραφισμένη λιθογραφία, H. Martins, 51,5x70,5 εκ.

Συλλογή Έργων Τέχνης της Βουλής των Ελλήνων.

Στη σκηνή, εκτός από τον έφιππο Δημήτριο Καλλέργη, πρωταγωνιστή των γεγονότων, διακρίνεται και το βασιλικό ζεύγος σε παράθυρο του ισογείου των Ανακτόρων.

37

41

37. Καρφίτσα με τρία παράσημα σε μινιατούρα, μέσα 19ου αι.

Μέταλλο, 6,5 εκ. πλάτος

Συλλογή Κ. Νοταρά.

38. «Αστήρ Αθηνών». Αναμνηστικό μετάλλιο που απονεμήθηκε σε όσους έλαβαν ενεργά μέρος στην Επανάσταση της 7ης Σεπτεμβρίου 1843.

Μέταλλο, διάμετρος 3 εκ.

Συλλογή Κ. Νοταρά.

39. «Σταυρός Επαρχιών». Μετάλλιο αναμνηστικό της Επανάστασης της 7ης Σεπτεμβρίου 1843.

Μέταλλο, διάμετρος 2,5 εκ.

Συλλογή Κ. Νοταρά.

40. Η Επανάσταση της 7ης Σεπτεμβρίου 1843.

Λιθογραφία, E. Rey και A. Chenavard, Voyage Pittoresque en Grèce et dans le Levant fait en 1843-1844, 1868, 14,5x25 εκ. (ψηφιακή αναπαραγωγή)

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Το χαρακτηριστικό έχει μεγάλη σπουδαιότητα καθώς έχει σχεδιαστεί από αυτόπτη μάρτυρα των γεγονότων.

41. «Τα Συμβάντα της 3ης Σεπτεμβρίου 1843 εν Αθήναις. Η Ανακήρυξις του Συντάγματος».

Χρωμολιθογραφία, Σ. Χρηστίδη, 47,5x61 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

42. Δίπλωμα απονομής στον υπομοίραρχο Γεώργιο Παπαδόπουλο του σιδηρού αριστείου της 3ης Σεπτεμβρίου. Αθήνα, 29 Ιουνίου 1844.

Έντυπο, 32,5x40 εκ.

Συλλογή Κ. Νοταρά.

43. «Παρατηρήσεις βασιλέως Όθωνος επί Σχεδίου Συντάγματος», 1844.

32x21 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Στις 21 Φεβρουαρίου 1844 επιτροπή της Εθνοσυνέλευσης παρέδωσε στον Όθωνα το κείμενο του Συντάγματος και των Ψηφισμάτων. Στη συνεδρίαση της 28ης Φεβρουαρίου 1844 ο βασιλιάς απέστειλε στο Σώμα τις παρατηρήσεις του, οι οποίες διανεμήθηκαν στους πληρεξουσούς. Από τις είκοσι οκτώ οι δώδεκα απορρίφθηκαν, ενώ από τις υπόλοιπες ορισμένες έγιναν εν μέρει αποδεκτές και έξι ενσωματώθηκαν.

44. Ψήφισμα της Εθνοσυνέλευσης, με το οποίο αποφασίζεται η «γενική καθ' όλην την Ελλάδα πολιτογράφησης» του Δημητρίου Καλλέργη, λόγω της συμμετοχής του στην Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου. 17 Μαρτίου 1844.

Έντυπο, 70x47 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

45. Έγγραφο υπογεγραμμένο από τον Όθωνα, με το οποίο γίνεται αποδεκτή η παραίτηση της Ελένης Ν. Μπότση από τη θέση της ως Κυρίας της Αυλής της βασίλισσας Αμαλίας.

17 Ιουλίου 1848.

29x20,5 εκ.

Συλλογή Κ. Νοταρά.

46. Το κείμενο της ομιλίας της βασίλισσας Αμαλίας, η οποία εκφωνήθηκε κατά την έναρξη της Γ' βουλευτικής περιόδου. 30 Οκτωβρίου 1850.

29x20 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

47. Δίπλωμα διορισμού «διά τον πλοίαρχον Βασ τάξεως Α. Κεφάλα». Διακρίνεται η υπογραφή του Όθωνα και η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους, 21 Σεπτεμβρίου 1838.

Συλλογή Κ. Νοταρά.

48. Το βασιλικό Ανάκτορο από τα νοτιοδυτικά.

Λιθογραφία, Marino P. Vreto, Athènes Moderne, Παρίσι 1861, 36x47,5 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

49. Βιβλίο «παρουσιασθησομένων» των ετών 1845-1855.

32x24,5 εκ.

Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

50. «Βιβλίο Ημερουσίων Διαταγών του Βασιλικού Τελεταρχείου», 1845.

29x21 εκ.

Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

51. «Ο Όθων προπέμπει τους υπασπιστάς του αναχωρούντας προς απελευθέρωσιν των υπόδουλων Ελλήνων».

Χρωμολιθογραφία, 1854, 50,5x70 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Το στιγμιότυπο, τοποθετημένο χρονολογικά στην περίοδο έναρξης του Κριμαϊκού Πολέμου, διαδραματίζεται στην Αίθουσα Υπασπιστών του Ανακτόρου. Όρθιος ο βασιλιάς, στην αριστερή πλευρά, ενθαρρύνει τους αξιωματικούς που πρόκειται να αναχωρήσουν για τη Θεσσαλία, τη Μακεδονία και τη Θράκη, προκειμένου να οργανώσουν επαναστατικά κινήματα. Διακρίνονται επίσης η βασίλισσα Αμαλία και οι Κυρίες επί των τιμών.

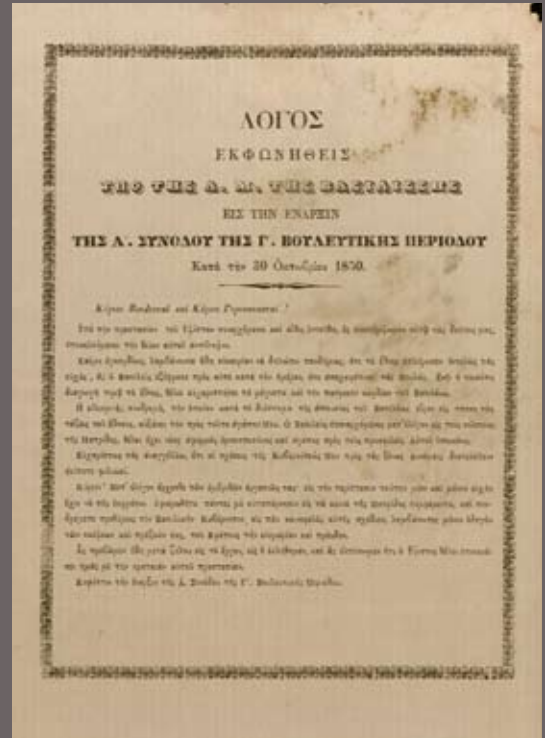
48

44

51

46

52

52. Συγκεντρωμένο πλήθος μπροστά στα Ανάκτορα, κατά την έξωση του Όθωνα.

Επιζωγραφισμένη ξυλογραφία, 18x25,5 εκ.

Ιδιωτική Συλλογή.

Τα γεγονότα που οδήγησαν στην έξωση του Όθωνα, ξεκίνησαν από την Ακαρνανία και την Πελοπόννησο, ενώ τη νύχτα της 10ης Οκτωβρίου 1862 η εξέγερση εκδηλώθηκε και στην Αθήνα. Ο Όθων εγκατέλειψε την Ελλάδα το μεσημέρι της επομένης.

53. Το Γ΄ Ψήφισμα της Β΄ Εθνοσυνέλευσης, με το οποίο αίρεται η εξουσία του Όθωνα.

Σύμφωνα με αυτό «ο ελληνικός θρόνος διατελεί πράγματι και δικαίω χηρεύων από της 10ης Οκτωβρίου 1862».

Χειρόγραφο, 34,5x25,5 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

54. Προσωπογραφία του Όθωνα σε νεαρή ηλικία, με τη στρατιωτική στολή της Βαυαρίας.

Λάδι σε μουσαμά, αντίγραφο έργου του J. Stieler.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο. 94x87,5 εκ.

55. Τραπέζι του υπασπιστηρίου των Ανακτόρων, όπου ο Όθων υπέγραψε το Σύνταγμα του 1844.

Ξύλο και μέταλλο, 73x90/144,7x61 εκ.

Μουσείο Μπενάκη.

56. Το Σύνταγμα του 1844.

Χειρόγραφο, 40x50 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

57. «Πρακτικά της Α΄ εν Αθήναις Εθνικής Συνελεύσεως», Αθήναι 1844.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

58. Σιδερένιο κιβώτιο με ορειχάλκινα κοσμήματα, στο οποίο φυλασσόταν το Σύνταγμα του 1844

49x36,5x56 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

65

62

67

58

63

65

64

59. Τραπεζάκι κεντήματος της βασίλισσας Αμαλίας, 72x70x74 εκ. Πολεμικό Μουσείο.

Πρόκειται για ένα από τα λιγιστά έπιπλα του Ανακτόρου που σώζονται μέχρι σήμερα.

60. Το τηλεσκόπιο της Αμαλίας.

Μήκος 76 εκ., διάμετρος 5 εκ. Πολεμικό Μουσείο.

Η γνωστή για την φυσιολατρία της Αμαλία έπαιρνε στις εξορμήσεις της το πτυσσόμενο αυτό τηλεσκόπιο επίγειας παρατήρησης, το οποίο επέτρεπε και τη μέτρηση της απόστασης ανάμεσα στον παρατηρητή και το παρατηρούμενο.

61. Ο Βασιλικός Κήπος της Αθήνας.

Λιθογραφία, Marino P. Vreto, Athènes Moderne. Παρίσι 1861, 36x47,5 εκ.

Με προσωπική φροντίδα της Αμαλίας διαμορφώθηκε σε άμεση γειτνίαση με το κτήριο ο Βασιλικός Κήπος, η φύτευση του οποίου ανατέθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1840 στον γάλλο κηποτέχνη Φρανσουά Λουί Μπαρώ.

62. Κάπα με κουκούλα του βασιλιά Όθωνα. Εξωτερικά είναι μαύρη, διακοσμημένη με μπλε κορδόνια, και εσωτερικά κόκκινη.

Τσόχα, 135x158 εκ.

Μουσείο Μπενάκη.

63. Σάλι της βασίλισσας Αμαλίας από λευκό μεταξωτό ύφασμα, διακοσμημένο με άνθινα κεντητά θέματα και κρόσσια, μέσα 19ου αι.

100x280 εκ.

Μουσείο Μπενάκη.

64. Εξωτερικός αμάνικος επενδύτης της Αμαλίας (πιρπιρί), διακοσμημένος με χρυσοκεντημένες φυτικές συνθέσεις πάνω σε μαύρο ύφασμα, μέσα 19ου αι.

Μαλλί και χρυσές μεταλλικές κλωστές.

Μουσείο Μπενάκη.

65-66. Στολή του Γενναίου Κολοκοτρώνη (1806-1868),

υπασπιστή του Όθωνα, και της γυναίκας του Φωτεινής (1810-1890) το γένος Τζαβέλα, επίτιμης Κυρίας επί των τιμών της βασίλισσας Αμαλίας.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

67. Διακοσμητικό κιονόκρανο από την Αίθουσα του Θρόνου των Ανακτόρων.

Ξύλο, γύψος και πεπιεσμένο χαρτί, ύψος 30 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Το απέσπασε ο Όθων Μακρυγιάννης, γιος του στρατηγού Ιωάννη Μακρυγιάννη, κατά τη διάρκεια των επεισοδίων που οδήγησαν στην έξωση του Όθωνα (11 Οκτωβρίου 1862).

Le prince Georges de Danemark, roi des Hellènes, arrivé à Paris le 14 octobre 1862.

68

71

Le prince Guillaume-Géorgios de Grèce, prince de Danemark, arrivé à Paris le 14 octobre 1862.

72

68. Ο πρίγκιπας Γεώργιος στο Παρίσι, μετά την εκλογή του ως βασιλιά των Ελλήνων, 1863.

Επιχρωματισμένη ξυλογραφία, 17x14 εκ. Ιδιωτική Συλλογή.

Ο Γεώργιος πριν από την άφιξή του στην Ελλάδα επισκέφθηκε την Πετρούπολη, το Λονδίνο και το Παρίσι (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 1863). Στην Ελλάδα έφθασε στις 30 Οκτωβρίου 1863. Εδώ εικονίζεται με ελληνική ενδυμασία.

69. Η βασίλισσα Όλγα.

Φωτογραφία, A. Baudran, 21,5x13,5 εκ. Ιδιωτική Συλλογή.

Η Όλγα γεννήθηκε στο Πάβλοφσκ της Ρωσίας, στις 3 Σεπτεμβρίου 1851. Παντρεύτηκε τον Γεώργιο Α΄ το 1867 στην Πετρούπολη και απέκτησαν 8 παιδιά. Το 1920 χρημάτισε αντιβασίλισσα. Πέθανε στις 18 Ιουνίου 1926.

70. Διάγγελμα του βασιλιά Φρειδερίκου Ζ΄ της Δανίας για την εκλογή του γιου του, Γεωργίου, ως βασιλιά των Ελλήνων, 10 Ιουνίου 1863. Συνοδεύεται από επιστολή του Γεωργίου Α΄ προς την Εθνική Συνέλευση των Ελλήνων, 11 Ιουνίου 1863.

Μονόφυλλο, δίγλωσσο, 47x31 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Απαράβατος όρος για την αποδοχή από μέρους του Φρειδερίκου Ζ΄ του Θρόνου της Ελλάδας για τον Γεώργιο ήταν η ενσωμάτωση των Ιονίων Νήσων στην Ελλάδα.

71. Γενική άποψη της πόλεως των Αθηνών, 1863.

Ξυλογραφία, L'illustration, Journal Universel, 26x36,5 εκ.

Ιδιωτική Συλλογή.

72. Ο Γεώργιος Α΄ την εποχή της ανακήρυξής του ως βασιλιά των Ελλήνων, 1863.

Χαρακτικό από εφημερίδα της εποχής, 11 Απριλίου 1863, 25x26,5 εκ.

Ιδιωτική Συλλογή.

73. Σατιρική απόδοση της άφιξης του Γεωργίου Α΄, 1863.

Ξυλογραφία, 9,5x26,5 εκ.

Ιδιωτική Συλλογή.

74. Γενική άποψη της πόλης της Αθήνας.
Σέπια, 1876. 21x30 εκ.
Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών.

75. Ο Γεώργιος Α΄ και η Όλγα.
Επιχρωματισμένη ξυλογραφία, Le Monde Illustré, 21x24,5 εκ.
Ιδιωτική Συλλογή.

76. Το Πρωτόκολλο της ορκωμοσίας του Γεωργίου Α΄ στο ΞΗ΄
Ψήφισμα της 19ης Οκτωβρίου 1863 της Β΄ Εθνοσυνέλευσης.
Έγγραφο, 45,5x55 εκ.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

77. Το Σύνταγμα του 1864.
Χειρόγραφο, 38x27 εκ.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.
«Η εν Αθήναις Β΄ Εθνική των Ελλήνων Συνέλευσις» ολοκλήρωσε το έργο της με την ψήφιση του Συντάγματος, στο σύνολό του, στις 17 Οκτωβρίου 1864. Ο Γεώργιος Α΄ ορκίστηκε στο Σύνταγμα ενώπιον των πληρεξουσίων στις 16 Νοεμβρίου 1864 και ο Πρόεδρος της Εθνοσυνέλευσης κήρυξε τη λήξη των εργασιών της. Την επομένη υπέγραψε μαζί με το υπουργικό συμβούλιο το Σύνταγμα, το οποίο αμέσως δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με το Σύνταγμα του 1864 καθιερώθηκε το πολίτευμα της βασιλευόμενης δημοκρατίας.

78. Ο Γεώργιος Α΄.
Ξυλογραφία βασισμένη σε φωτογραφία, L'illustration, Journal Universel, 19 Φεβρουαρίου 1881, 38x28,5 εκ.
Ιδιωτική Συλλογή.

79. Έγγραφο του Γεωργίου Α΄ με το οποίο κοινοποιεί τη λήξη της Η΄ βουλευτικής περιόδου, Αθήνα, 17 Απριλίου 1880.
Χειρόγραφο, 34,5x21εκ.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.
Το έγγραφο φέρει την υπογραφή του Γεωργίου Α΄ και του Χαρίλαου Τρικούπη (1832-1896). Ο Χαρίλαος Τρικούπης διετέλεσε επτά φορές πρωθυπουργός: 1875, 1878, 1880, 1882-1885, 1886-1890, 1892, 1893-1895.

80. Διαδήλωση στον χώρο των Προπυλαίων των Παλαιών Ανακτόρων, μετά τον βομβαρδισμό του Ακρωτηρίου.
Λιθογραφία, The Illustrated London News, 20 Μαρτίου 1897, 40,5x29 εκ.
Συλλογή Αγγελή Παπαγγελή.
Τον Μάιο του 1896 άρχισε η τελευταία επανάσταση στην Κρήτη. Μετά από βίαιες συγκρούσεις και βιαιότητες σε βάρος των χριστιανών, οι επαναστάτες, στις 25 Ιανουαρίου 1897, κήρυξαν στη Χαλέπα την ένωση του νησιού τους με την Ελλάδα. Οι Μεγάλες Δυνάμεις βομβάρδισαν το Ακρωτήριο, κατέλαβαν το

76

77

79

81

νησί και κάλεσαν την Ελλάδα να ανακαλέσει το εκστρατευτικό σώμα που είχε σταλεί υπό τη διοίκηση του Τιμολέοντος Βάσσου. Οι Μεγάλες Δυνάμεις πρότειναν καθεστώς αυτονομίας ενώ η Ελλάδα και η πλειονότητα των Κρητικών επέμεναν στην ένωση. Τελικά η Ελλάδα και η Τουρκία οδηγήθηκαν στον πόλεμο του 1897. Η ήττα των Ελλήνων έδωσε νέα τροπή στα πράγματα. Ο τελικός ειρηνευτικός διακανονισμός επέφερε την αυτονομία της Κρήτης υπό οθωμανική επικυριαρχία και τον διορισμό ως ύπατου αρμοστή του πρίγκιπα Γεωργίου, δευτερότοκου γιου του βασιλιά Γεωργίου Α΄.

81. Ο συνταγματάρχης Τιμολέων Βάσος, διοικητής του ελληνικού στρατού στην Κρήτη, δίνει αναφορά στον βασιλιά Γεώργιο Α΄ μετά την ανάκλησή του από το νησί, 1897. *Επιχρωματισμένη λιθογραφία, La Tribuna Illustrata della Domenica, (ψηφιακή αναπαραγωγή). Γεννάδειος Βιβλιοθήκη.*

Η κακή τροπή των πολεμικών επιχειρήσεων στο θεσσαλικό μέτωπο κατά τον σύντομο πόλεμο της Ελλάδας με την οθωμανική αυτοκρατορία τον Απρίλιο του 1897, οδήγησε στην ανάκληση του Τ. Βάσσου και του ελληνικού στρατού από την Κρήτη.

82

82. Οι διαδηλωτές της 14ης Σεπτεμβρίου 1909 μπροστά στα Ανάκτορα.

Επιχρωματισμένη λιθογραφία, 48x62 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Στις 14 Σεπτεμβρίου 1909 οργανώθηκε στο Πεδίο του Άρεως, από τις συντεχνίες και τους επαγγελματικούς συλλόγους, παλλαϊκό συλλαλητήριο με τη συμμετοχή περίπου 70.000 πολιτών για την υποστήριξη της Επανάστασης στο Γουδί και την προβολή πολιτικών και οικονομικών αιτημάτων. Οι διαδηλωτές έκαναν πορεία προς τα Ανάκτορα, όπου επέδωσαν ψήφισμα στον βασιλιά Γεώργιο Α΄.

83. Τα Ανάκτορα της Αθήνας.

Επιχρωματισμένη ξυλογραφία βασισμένη σε φωτογραφία,

L'Universe Illustré, 1875, 28x40εκ.

Ιδιωτική Συλλογή.

84. Το Σύνταγμα του 1911.

46x29 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Η Β΄ Αναθεωρητική Βουλή ολοκλήρωσε τις εργασίες της με την ψήφιση του Συντάγματος στις 23 Μαΐου 1911.

84

85. «Όλγα, βασίλισσα των Ελλήνων».
Λιθογραφία, περ. 1867, 75,5x54 εκ.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

86. «Γεώργιος Α΄, βασιλεύς των Ελλήνων».
Λιθογραφία, περ. 1867, 75,5x54 εκ.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

87. Βιβλίο επισκεπτών του βασιλιά Γεωργίου Α΄.
Χειρόγραφο, 32,5x21,5 εκ.
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

88-90. Χειρόγραφα βιβλία εντολών της βασίλισσας Όλγας των ετών 1867-1868, 1873 και 1874 (ordonnances).
24x18,5 εκ., 24x18,5 εκ. και 27,5x22 εκ.
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

91. «Ευρετήριο εξερχομένων εγγράφων μηνός Ιουνίου 1865».
Χειρόγραφο, 28,5x20 εκ.
Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

92. «Μερικόν», βιβλίο εξόδων του βασιλιά Γεωργίου Α΄, 1869.
Χειρόγραφο, 28x22 εκ.
Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

93. «Ημερολόγιον Υπασπιστού, αρχόμενον από της 20ής Απριλίου 1886».
Χειρόγραφο, 33x22 εκ.
Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

94. Διάγραμμα της διάταξης των προσκεκλημένων σε δείπνο αυλικών, 12 Δεκεμβρίου 1879.
Χειρόγραφο, 20,5x13εκ.
Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

95. Γνωστοποίηση στις κυρίες της αυλής του δείπνου προς τιμήν των αυλικών, 11 Δεκεμβρίου 1879.
Χειρόγραφο, 20,5x13εκ.
Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

96. Μενού δείπνου στα Ανάκτορα.
15,5x10 εκ.
Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

97. Πρόγραμμα μουσικής εκδήλωσης στα Ανάκτορα κατά τη διάρκεια δείπνου.
19x12,5εκ.
Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

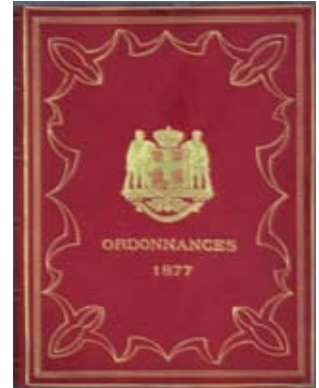
85

86

87

88

96

97

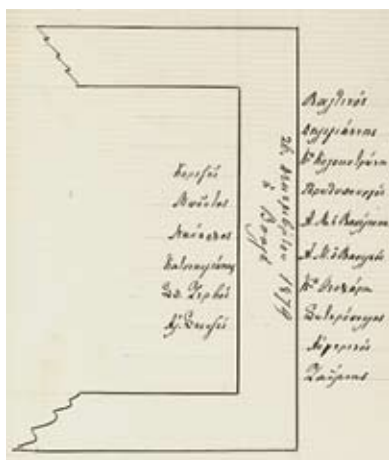
102

103

94

101

98-99. Μενού δείπνου στα Ανάκτορα.
16x10εκ.
Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

100. Γνωστοποίηση στα ελληνικά και γαλλικά, προς τη μεγάλη Κυρία των τιμών, του γεύματος προς τιμήν των βουλευτών, 28 Φεβρουαρίου 1891.
Χειρόγραφο, 22,5x18 εκ.
Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

101. Διάγραμμα της διάταξης των προσκεκλημένων στο τραπέζι κατά το γεύμα της 1ης Μαρτίου 1891 προς τιμήν των βουλευτών.
Χειρόγραφο, 32x40,5 εκ.
Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

102. Αθήνα: Γενική άποψη της πόλης, τέλος 19ου αιώνα.
Τσιγκογραφία, 14,5x22 εκ.
Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών.

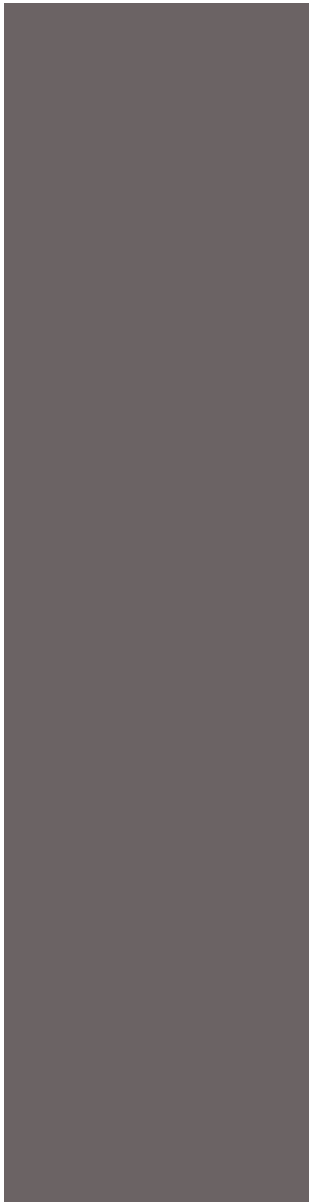
103. «Οι προσκεκλημένοι αναχωρούν από τα Ανάκτορα μετά την Τελετή Χειροφιλήματος».
Επιχρωματισμένη ξυλογραφία, 20x27,5 εκ.
Ιδιωτική Συλλογή.
Η τελετή του χειροφιλήματος γινόταν το πρωί της Πρωτοχρονιάς –λίγο μετά την επιστροφή από τη δοξολογία στη Μητρόπολη– και περιλάμβανε τις ευχές προς τους βασιλείς και το χειροφιλήμα προς τη βασίλισσα από τους προσκεκλημένους.

107

108

109

III

115

104. Άποψη της Αθήνας.

Ξυλογραφία, Europe Illustrated, 23x29,5 εκ.

Ιδιωτική Συλλογή.

105. «Πρακτικόν περί προμηθείας σημαίων, βεγγαλικών, φώτων και διακοσμήσεως της πλατείας των Ανακτόρων», 24 Σεπτεμβρίου 1889.

Έγγραφο, 30x20,5 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Πρόκειται για τη διακόσμηση και τη φωταγώγηση της πλατείας των Ανακτόρων, εν όψει των γάμων του διαδόχου Κωνσταντίνου τον Οκτώβριο του 1889.

106. «Πρακτικόν περί των προμηθευθησομένων διά τας εορτάς των γάμων του Διαδόχου πυροτεχνημάτων», 30 Αυγούστου 1889.

Έγγραφο, 30x20,5 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

107. Έγγραφο σχετικό με τη φωταγώγηση της πλατείας των Ανακτόρων με φωταέριο, 20 Σεπτεμβρίου 1889.

Έγγραφο, 30x20,5 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

108. Ο γάμος του διαδόχου Κωνσταντίνου, 1889.

Επιχρωματισμένη λιθογραφία, 23x30,5 εκ.

Ιδιωτική Συλλογή.

109. Άμαξα με μέλη της βασιλικής οικογένειας την ημέρα του γάμου του πρίγκιπα Γεωργίου με τη Μαρία Βοναπάρτη, 29 Νοεμβρίου/12 Δεκεμβρίου 1907.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Αρχείο Ιπποκράτη Παπαβασιλείου, Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

110. Η Μαρία Βοναπάρτη στον εξώστη των Ανακτόρων την ημέρα του γάμου της.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Ιδιωτική Συλλογή.

111-112. Μέλη της βασιλικής οικογένειας στον εξώστη της νότιας πλευράς των Ανακτόρων, 1904.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Ιδιωτική Συλλογή.

113. Ο πρίγκιπας Ανδρέας με τη σύζυγό του, πριγκίπισσα Αλίκη.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Ιδιωτική Συλλογή.

114. Ο πρίγκιπας Νικόλαος με τη σύζυγό του, πριγκίπισσα Ελένη.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Ιδιωτική Συλλογή.

115. Η βασίλισσα Όλγα και οι κυρίες της Αυλής με αυλικές ενδυμασίες.

Φωτογραφία, περ. 1895 (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

119

123

124

116. Η ιδιαίτερα γραμματέας της Όλγας, Ιουλία Σωμάκη-Καρόλου.
Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Ιδιωτική Συλλογή.

117. Ευαγγέλιο της Όλγας με αφιέρωση στην Ιουλία Σωμάκη-Καρόλου.
Ιστορικά Αρχεία Μουσείου Μπενάκη.

118. Κοριτσάκι πάνω σε γαϊδουράκι στον προαύλιο χώρο των Ανακτόρων.
Φωτογραφία, περ. 1915 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Αρχείο Μαρίας Καρατζά, Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

119. Η Ανακτορική Φρουρά.
Φωτογραφία, δεκ. 1910 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Αρχείο Ιπποκράτη Παπαβασιλείου, Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

120-121. Ο γάμος του Γεωργίου Α΄ με την Όλγα, 15 Οκτωβρίου 1867.
Διακοσμητικά πιάτα, διάμετρος 24 εκ.
Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών.

122. Γεώργιος Α΄ και Όλγα.
Διακοσμητικό πιάτο, διάμετρος 24 εκ.
Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών.

123. Ο Γεώργιος Α΄ και η μεγάλη δούκισσα Βλαδιμήρου της Ρωσίας στην κλίμακα των Ανακτόρων.
Φωτογραφία, 1903 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

124. Ο βασιλιάς Εδουάρδος Ζ΄ της Αγγλίας στα Ανάκτορα της Αθήνας.
Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Ιδιωτική Συλλογή.

125. Ο Γεώργιος Α΄ με την αδελφή του, βασίλισσα Αλεξάνδρα της Αγγλίας, στον προαύλιο χώρο των Ανακτόρων της Αθήνας.
Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Ιδιωτική Συλλογή.

125

126

126. Ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄ και ο διάδοχος Κωνσταντίνος, έφιπποι μπροστά στα Ανάκτορα.
Φωτογραφία, 1907 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Αρχείο Ιπποκράτη Παπαβασιλείου, Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

127. Οι πρίγκιπες Κωνσταντίνος, Γεώργιος, Αλεξάνδρα, Νικόλαος και Μαρία σε παιδική ηλικία.
Φωτογραφία Π. Μωραΐτη (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

128. Η βασιλική οικογένεια.
Χρωμολιθογραφία, περ. 1905, 42x32,5 εκ.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

129. Ο Γεώργιος Α΄ και η Όλγα με τέσσερα από τα παιδιά τους.
Φωτογραφία Π. Μωραΐτη (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

130. Ο Γεώργιος Α΄ και η Όλγα.
Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

131. Οι πρίγκιπες Κωνσταντίνος, Νικόλαος και Γεώργιος σε παιδική ηλικία.
Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

132. Λεύκωμα με ζωγραφιές της πριγκίπισσας Μαρίας.
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

133-141. Τετράδια των βασιλοπαίδων.
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

128

132

I42. Λεύκωμα Μουσείου Ενθυμίων Γεωργίου Α΄, 1931.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

I43. Οδηγός του Μουσείου Ενθυμίων Γεωργίου Α΄ από τη δεύτερη περίοδο λειτουργίας του στο κτήριο (1936-1941), 1938.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

I44-I45. Πινακίδες λειτουργίας του Μουσείου Ενθυμίων Γεωργίου Α΄.

12x22 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

I46. Η κολυμπήθρα στην οποία βαφτίστηκαν οι πρίγκιπες.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

I47. Άποψη της Αίθουσας Συμβουλίου του Γεωργίου Α΄.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

I48. Η βιβλιοθήκη του Γεωργίου Α΄ στην Αίθουσα Συμβουλίου, μέσα στην οποία είχαν εκτεθεί οι στολές του.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

I49. Το γραφείο και η καρέκλα του Γεωργίου Α΄, όπως είχαν εκτεθεί στο Μουσείο Ενθυμίων Γεωργίου Α΄.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

I50-I51. Αντικείμενα της Αίθουσας Συμβουλίου που είχαν εκτεθεί στο Μουσείο Ενθυμίων Γεωργίου Α΄ και η συνολική εικόνα της Αίθουσας.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

I52. Η Αίθουσα του Θρόνου.

Φωτογραφία. Ν. Μακρυγιάννης, Η ιστορία του Μεγάρου της Βουλής, Αθήνα 1979 (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

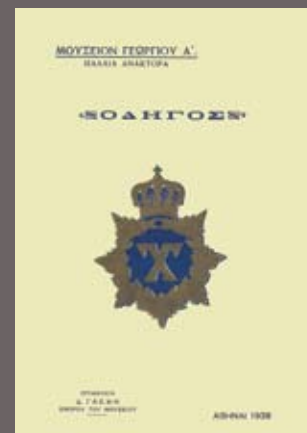
I53. Η Αίθουσα Χορού των Ανακτόρων.

Φωτογραφία, Η Εικονογραφημένη, Δεκέμβριος 1909 (ψηφιακή αναπαραγωγή).

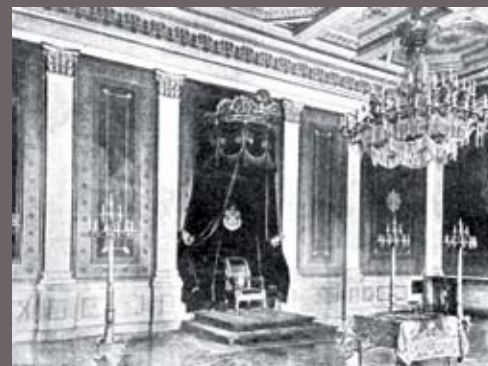
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

I42

I43

I52

155

156

158

154. Η επίπλωση των αιθουσών υποδοχής, όπως είχε εκτεθεί στο Μουσείο Ενθυμίων Γεωργίου Α΄.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

155. Ο κοιτώνας της Όλγας.

Χαρακτικό βασισμένο σε φωτογραφία, L'illustration, 29 Οκτωβρίου 1892 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Συλλογή Κ. Σταματόπουλου.

156. Το ιδιαίτερο γραφείο του Γεωργίου Α΄.

Χαρακτικό βασισμένο σε φωτογραφία, L'illustration, 29 Οκτωβρίου 1892 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Συλλογή Κ. Σταματόπουλου.

157. Η τριανταφυλλιά κάμαρα του διαμερίσματος της Όλγας.

Φωτογραφία. Ι. Καρόλου, Όλγα η βασίλισσα των Ελλήνων..., Αθήνα [1934] (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

158. Το ιδιαίτερο γραφείο της Όλγας.

Σχέδιο. Ν. Μακρυγιάννης, Η ιστορία του Μεγάρου της Βουλής, Αθήνα 1979 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

159. Άποψη του δωματίου της Όλγας.

Σχέδιο. Ν. Μακρυγιάννης, Η ιστορία του Μεγάρου της Βουλής, Αθήνα 1979 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

160. Μια γωνιά του κοιτώνα της Όλγας.

Φωτογραφία. Ι. Καρόλου, Όλγα η βασίλισσα των Ελλήνων..., Αθήνα [1934] (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

161. Έγγραφο του 2ου Πεζικού Συντάγματος προς το Βασιλικό Φρουραρχείο Πρωτεύουσας για τη χορήγηση άδειας σε έξι μουσικούς λόγω ασθένειας, εξ αιτίας των μεταβολών της θερμοκρασίας στην πλατεία των Ανακτόρων, 13 Αυγούστου 1859. 29x20,5 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

162. Αίτημα του αρχίατρου της Ιατρικής Υπηρεσίας των Ανακτόρων για τη διενέργεια ιατρικής επιθεώρησης στους υπαλλήλους και τους υπηρέτες της Αυλής, σχετικά με τον εμβολιασμό τους κατά της ευλογιάς, 16 Σεπτεμβρίου 1845. 29,5x21 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

163. Προτάσεις του αρχιάτρου της Ιατρικής Υπηρεσίας των Ανακτόρων προς το βασιλικό μαγειρείο, σχετικά με την κατανάλωση συγκεκριμένων τροφίμων και τον τρόπο παρασκευής τους [χ.χ.].

30x20 εκ. Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

164. Ονομαστικός κατάλογος του προσωπικού που εργάζεται στις υπηρεσίες των Ανακτόρων βάσει της ειδικότητας [χ.χ.].

29x20,5 εκ. Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

165. Ονομαστικός κατάλογος του προσωπικού που εργάζεται στον Βασιλικό Κήπο και τα κτήματα [χ.χ.].

29,5x21 εκ. Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

166. Ονομαστικός κατάλογος του προσωπικού όπως αυτό κατατάσσεται στις υπηρεσίες των Ανακτόρων [χ.χ.].

29x20 εκ. Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

167. Καταγραφή του απαιτούμενου προσωπικού ανά ειδικότητα, με σκοπό την κάλυψη κενών θέσεων [χ.χ.].

30x21 εκ. Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

168. Ονομαστικός κατάλογος ανά ειδικότητα της Υπηρεσίας των Αυλικών [χ.χ.].

20,5x29,5 εκ. Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

169. Αλφαβητικός κατάλογος του προσωπικού των Ανακτόρων [χ.χ.].

29x20,5 εκ. Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

170. Ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄.

Φωτογραφία, 66x50 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

171. Η βασίλισσα Όλγα.

Φωτογραφία, 66x50 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

172-173. Ανθοστήλες από επίχρυσο σκαλιστό ξύλο και λευκό μάρμαρο.

90x57x57 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

174-175. Φωτιστικά δαπέδου από επίχρυσο κράμα χαλκού και λευκό μάρμαρο.

190x82x82 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

176. Ξύλινο ερμάριο του βασιλιά Γεωργίου Α΄.

160x80x50 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

177. Τραπέζι με το μονόγραμμα του βασιλιά Γεωργίου Α΄.

75x140x81 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

163

165

167

178. Αντικείμενο γραφείου του Γεωργίου Α΄ (γκονγκ).

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

179. Ξύλινο κιβώτιο που κατασκευάστηκε ειδικά για τη φύλαξη των πρωτότυπων ψηφισμάτων της βασιλείας του Γεωργίου Α΄.

20x58 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

180. Ξύλινη καρτέκλα γραφείου του Γεωργίου Α΄ με το μαξιλάρι της.

Υ: 108 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

181. Φοντανιέρα εποχής του Γεωργίου Α΄.

Συλλογή Α. Παπαγγελή.

182. Ρολόι γραφείου του Γεωργίου Α΄ με πολεμική σκηνή.

Μέταλλο και μαύρη πέτρα. 91x65x40 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

183. Ρολόι κονσόλας του Γεωργίου Α΄ με παράσταση της θεάς Αθηνάς, από μέταλλο και μαύρη πέτρα.

103x60x25 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

184-185. Πολύφωτα με μαρμάρινη βάση, όπου πατούν ορειχάλκινα αγαλματίδια γυμνών παιδιών που κρατούν μαρμάρινο αμφορέα.

Υ: 93 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

186-187. Μεταλλικά κηροπήγια.

Υ: 100 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

188-189. Καντηλιέρα που στηρίζονται σε αγάλματα πολεμιστών, από κράμα μετάλλων.

Υ: 96 εκ.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

190. Τραπεζάκι και καρτέκλες με το μονόγραμμα του Γεωργίου Α΄.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

191. Καναπές και скаμνάκι της βασιλικής οικογένειας.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

192. Στρατιωτική στολή του βασιλιά Γεωργίου Α΄, την οποία φορούσε κατά την είσοδό του στην Αθήνα το 1863.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

193. Επίσημη ενδυμασία που είχε καθιερώσει η βασίλισσα Όλγα για τις Κυρίες επί των τιμών. Ανήκε στην Ευφροσύνη Κορομηλά.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

194-214. Το κτήριο και η πόλη.
Φωτογραφίες (ψηφιακές αναπαραγωγές).

194. Δεκ. 1840.

195. Μέσα 19ου αι.

196. Δεκ. 1850.

197. Δεκ. 1850.
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

198. H. Beck, 1864.
Γεννάδειος Βιβλιοθήκη.

199. P. Baron des Granges, περ. 1865.
Φωτογραφικά Αρχεία Μουσείου Μπενάκη.

200. Δ. Κωνσταντίνου, περ. 1865.
Φωτογραφικά Αρχεία Μουσείου Μπενάκη.

201. 1873.

202. Περ. 1890.
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

203. Τέλος 19ου αι.

204. Fr. Boissonnas, δεκ. 1910.
Μουσείο Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης.

205. Fr. Boissonnas, δεκ. 1910.
Μουσείο Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης.

194

195

196

197

198

199

206. 1920.
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

207. Περ. 1930.

208. Ηνωμένων Φωτορεπόρτερ, 1934.
Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

209. 25 Μαρτίου 1945.
Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

210. 1955.
Ιστορικό Αρχείο Ιδρύματος «Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής».

211. Περ. 1960.

212. 1976.
Φωτογραφικά Αρχεία Μουσείου Μπενάκη.

213. Δ. Αργυρόπουλου, 2002.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

214. Χ. Λουιζίδη, 2008.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

200

201

202

203

204

205

206

207

208

211

212

213

214

215-255: Σχέδια για το βασιλικό Ανάκτορο της Αθήνας. Ανήκουν στη συλλογή σχεδίων του Friedrich Gaertner που εναπόκεινται στο Αρχιτεκτονικό Μουσείο του Πολυτεχνείου του Μονάχου (Architekturmuseum der Technischen Universität München).
(ψηφιακές αναπαραγωγές).

215. Λεπτομέρεια.
Πενάκι, 39,2x23,2 εκ.

216. Λεπτομέρεια γωνιακού ακροκέραμου.
Πενάκι, 15,9x21,6 εκ.

217. Μελέτη διακόσμησης της οροφής στην Αίθουσα Δεξιόσεων και τον προθάλαμο.
Μολύβι και ακουαρέλα, 1844, 42,6x35,7 εκ.

218. Πρώτα σκίτσα του Fr. Gaertner για το κτήριο των Ανακτόρων.
Μολύβι, 1840, 31,7x20,4 εκ.

219. Σχέδιο της εξέδρας για την τελετή θεμελίωσης του κτηρίου, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 25 Ιανουαρίου 1836.
Μολύβι, 21,2x33,9 εκ.

220. Σχέδιο για το κεντρικό ακρωτήριο της ανατολικής όψης.
31,3x54,4 εκ.

221. Μελέτη διακόσμησης των τοίχων.
Μολύβι, πενάκι και ακουαρέλα, 22,2x31,5 εκ.

222. Σχέδιο διακόσμησης με φιγούρα νεαρής γυναίκας.
Πενάκι, 9,2x10,3 εκ.

223α-β. Προτάσεις διακόσμησης.
Μολύβι και ακουαρέλα.
10,2x9,9 εκ., 7,4x10,3 εκ.

224. Μελέτη διακόσμησης τοίχων.
Πενάκι, 25,8x18,7 εκ.

225. Διακόσμηση τοίχου για το υπνοδωμάτιο της βασίλισσας.
Μολύβι, ακουαρέλα και τέμπερα, 1840, 19,8x13,7 εκ.

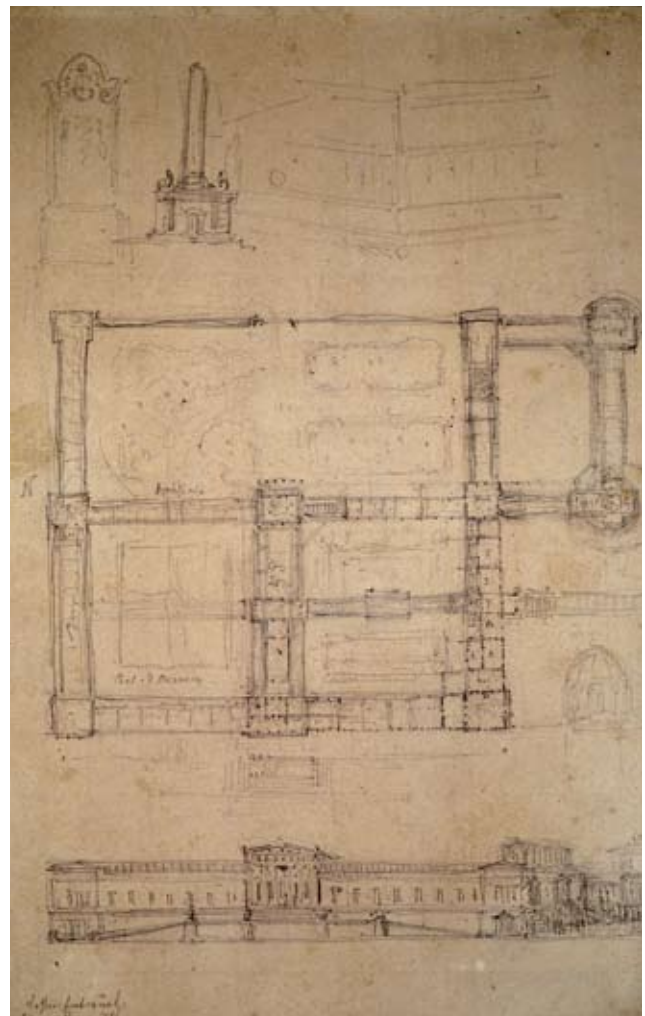
226. Διακόσμηση τοίχων.
Μολύβι, πενάκι και ακουαρέλα, 23,9x28,6 εκ.

227. Κάτοψη, τομή και πλάγια όψη πέργκολας.
Πενάκι και ακουαρέλα, 35,5x56,3 εκ.

228. Σχέδια ακροκεράμων.
Πενάκι, 17,7x33,7 εκ.

220

218

215

228

223a

222

225

221

217

229α-β. Διακόσμηση τοίχων.

Πενάκι.

31,6x42,6 εκ., 18,7x25,8 εκ.

230. Διακόσμηση τοίχων.

Μολύβι και πενάκι, 25,2x32,3 εκ.

231. Διακοσμητικά μοτίβα.

Μολύβι, 32,2x46,1 εκ.

232. Διακόσμηση τοίχου στο δωμάτιο εργασίας του βασιλιά.

Μολύβι, ακουαρέλα και τέμπερα, 25,4x24,2 εκ.

233. Διακόσμηση τοίχου της Αίθουσας Ακροάσεων.

Μολύβι, ακουαρέλα και τέμπερα, 24x29 εκ.

234. Ξύλινο κιονόκρανο των κιονίσκων των κυκλικών

κλιμακοστασιών της μεσημβρινής πτέρυγας.

Πενάκι, 45,6x70,6 εκ.

235. Διακοσμητική λεπτομέρεια.**236.** Διακόσμηση τοίχων.

Πενάκι μολύβι και ακουαρέλα, 57,5x37,3 εκ.

237. Πρόταση οροφωγραφίας και τοιχογραφίας για την Αίθουσα Δεξιώσεων (λεπτομέρεια).

Πενάκι, 61,5x43,3 εκ.

238. Λεπτομέρεια διακόσμησης.

Μολύβι, 26,9x38,9 εκ.

239. Μελέτη ζωγραφικής διακόσμησης.

Μολύβι, 15,3x17,5 εκ.

240. Τομή κατά μήκος της Αίθουσας Χορού.

Μολύβι, πενάκι και ακουαρέλα, 1842, 36,2x53 εκ.

241. Τομή κατά μήκος της Αίθουσας Παιγνίων.

Μολύβι, πενάκι και ακουαρέλα, 1843, 31,6x42,6 εκ.

242. Τομή κατά μήκος της μεγάλης Αίθουσας Δεξιώσεων.

Μολύβι, πενάκι και ακουαρέλα, 1844, 35,7x42,8 εκ.

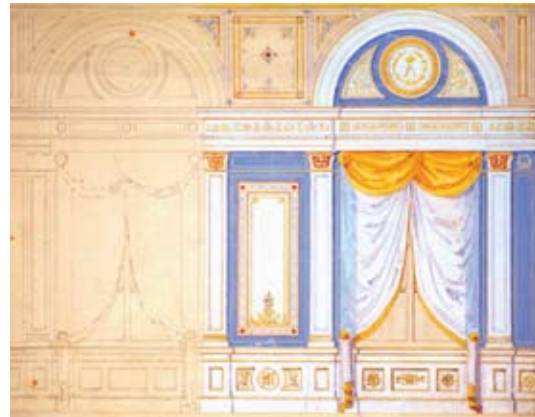
243. Λεπτομέρειες διακόσμησης.

31,6x46,4 εκ.

244. Μελέτη ξύλινου δαπέδου για τις αίθουσες Χορού-

Παιγνίων-Τραπεζαρίας και τους προθαλάμους.

65,4x43,2 εκ.

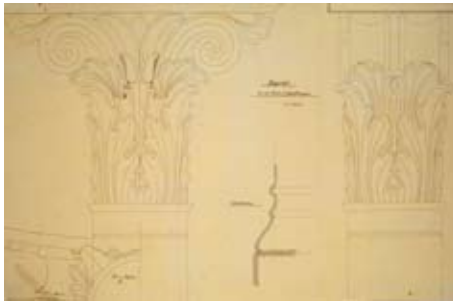
230

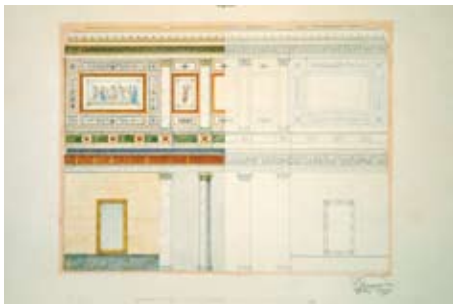
232

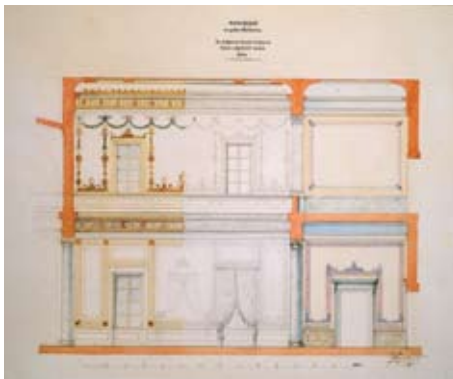
233

234

240

242

245

248

245. Πρόσοψη του βασιλικού Ανακτόρου.
Μολύβι και πενάκι, 1836, 33,7x60 εκ.

246. Η νότια όψη του βασιλικού Ανακτόρου.
Μολύβι και πενάκι, 1836, 31,9x57,6 εκ.

247. Γωνιακό ακροκέραμο (λεπτομέρεια).
Μολύβι, 20,2x26,5 εκ.

248. Πρόταση για το βασιλικό Ανάκτορο (νοτιοδυτική γωνία).
Πενάκι, μολύβι και ακουαρέλα, 1836, 42x28,4 εκ.

249. Κατασκευαστικά σχέδια για τις θύρες εισόδων των προτύλων του κτηρίου.
Πενάκι, 44,6x61,6 εκ.

250α-β. Λεπτομέρειες πλαισίων.
Πενάκι, 90,4x59,5 εκ., 85,3x56 εκ.

251. Λεπτομέρεια οροφωγραφίας.
Πενάκι, 43,9x32,4 εκ.

252. Σχέδιο χειρολαβής.

Μολύβι, 13,8x7,8 εκ.

253. Διακόσμηση κλείθρου.

Μολύβι, 26,6x14,5 εκ.

254α-β. Λεπτομέρειες διακόσμησης.

Μολύβι και ακουαρέλα, 16,5x10,3 εκ., 16,5x10 εκ.

255. Ο Fr. Gaertner σχεδιάζει στο δωμάτιό του, κατά τη διάρκεια της πρώτης παραμονής του στην Αθήνα (Δεκ. 1835 - Μάρτ. 1836).

Μολύβι, 1836, 29,1x41 εκ.

256. «Αθήνα, Η πύλη της Μπουμπουνίστρας».

Λάδι σε ξύλο, F. Millez, 29,7x38,7 εκ.

Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών.

257. Διαταγή του βασιλιά Όθωνα προς την «επί των Εξωτερικών Γραμματεία», σχετικά με την παραγγελία ξυλείας για το βασιλικό Ανάκτορο. Αθήνα, 25 Μαρτίου 1837.

28,7x20,1 εκ.

Ιστορικό και Διπλωματικό Αρχείο Υπουργείου Εξωτερικών.

258. Έγγραφο της «επί των Εσωτερικών Γραμματείας» προς το βασιλικό Αυλαρχείο, σχετικά με την αποζημίωση ιδιοκτητών οικοπέδων στην περιοχή ανέγερσης των Ανακτόρων [1837].

29x21 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

259. Τοπογραφικό διάγραμμα με το οποίο καθορίζονται τα ακριβή όρια των όμορων με τον χώρο οικοδόμησης των Ανακτόρων ιδιοκτησιών [1846].

27x22 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Σχεδίων Πόλεων.

260. Τοπογραφικό διάγραμμα στο οποίο αποτυπώνεται ιδιοκτησία που απαλλοτριώνεται για την ανοικοδόμηση των Ανακτόρων. Σεπτέμβριος 1843.

22,5x21 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Σχεδίων Πόλεων.

261. Τοπογραφικό διάγραμμα.

20,5x41,5 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Σχεδίων Πόλεων.

262. Έγγραφο της «Επί των Εσωτερικών Γραμματείας της Επικρατείας» προς την Επαρχιακή Διεύθυνση Αττικής, με το οποίο προσδιορίζονται οι ακριβείς περιοχές κοντά στην πόλη των Αθηνών όπου μπορούν να ανοιχθούν λιθοτομεία. Ζητείται επίσης να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα για την προστασία του λόφου του Λυκαβηττού και των αρχαιοτήτων, από παράνομες εργασίες λιθοτόμησης. Αθήνα, 1 Μαΐου 1835.

31,5x22 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

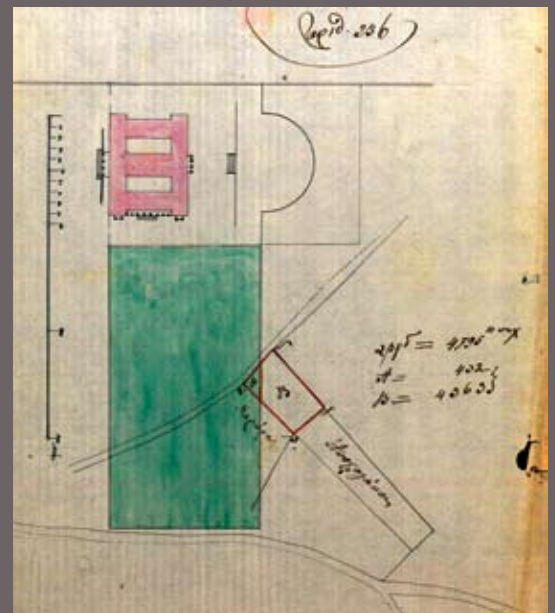
254α

254β

255

260

- 263.** Αίτηση αποζημίωσης του εργολάβου προμήθειας και παράδοσης μεγάλων λίθων, λόγω μη παραλαβής από τον επιστάτη των βασιλικών Ανακτόρων μέρους της συμφωνημένης ποσότητας. Αθήνα, 2 Οκτωβρίου 1839.
29x20,5 εκ
Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.
- 264.** Κατάλογος όπου καταγράφονται πληροφορίες για τις ποσότητες μαρμάρων που χρησιμοποιήθηκαν για την ανέγερση των Ανακτόρων. 12 Σεπτεμβρίου 1840.
29x21 εκ.
Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.
- 265.** Αναφορά του αρχιτέκτονα Σ. Κλεάνθη προς τον Αυλάρχη, σχετικά με την πορεία της εργολαβίας των μαρμάρων. Συνοδεύεται από αίτημα προπληρωμής.
Αθήνα, 28 Ιανουαρίου 1843.
28,5x20 εκ.
Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.
- 266.** Συμφωνητικό εργολαβίας για τη μεταφορά «5.000 κανταρίων» γύψου από τον Πειραιά στον χώρο της οικοδομής των Ανακτόρων. Αθήνα, 6 Φεβρουαρίου 1841.
29,5x21 εκ.
Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.
- 267.** Αναγγελία δημοπρασίας για την ανάληψη επιμέρους έργων στην οικοδομή των Ανακτόρων (τοποθέτηση θυρών, ξυλουργικές εργασίες, κατασκευή παραθύρων).
Αθήνα, 7 Μαΐου 1842.
29,5x21 εκ.
Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.
- 268.** Κατάστιχο των δαπανών για την οικοδόμηση των Ανακτόρων. Οι επιμέρους εργασίες καταγράφονται ανά όροφο [αχρονολόγητο].
36,5x25 εκ.
Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.
- 269.** Συγκεντρωτικός προϋπολογισμός για την κατασκευή αντικειμένων από χαλκό και πορσελάνη σε χώρους των Ανακτόρων [αχρονολόγητο].
27x21 εκ.
Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

270. Επιστολή της χήρας του Γιαννούλη Βιδάλη, με την οποία διαμαρτύρεται για τη μη καταβολή χρέους προς τον σύζυγό της, ο οποίος τραυματίστηκε θανάσιμα κατά τη διάρκεια της μεταφοράς μαρμάρου για την κατασκευή της μεγάλης κλίμακας των Ανακτόρων. Αθήνα, 9 Οκτωβρίου 1846

29x20,5 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

271. Κατάλογος των προτεινόμενων, από τους αδελφούς Γ. και Φ. Μαργαρίτη, θεμάτων για την εικονογράφηση χώρων των Ανακτόρων, με τη χρήση της εγκαυστικής μεθόδου [1843].

31x21,5 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

272. Φορτωτική μεταφοράς 615 κιβωτίων με έπιπλα, συνολικού βάρους 27.072 κιλών. Μασσαλία, 8 Ιουλίου 1843.

20,5x26,5 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

273-277. Σχέδια στοιχείων του εσωτερικού διακόσμου των Ανακτόρων.

21x27 εκ., 21,5x25 εκ., 26,5x20 εκ., 28,5x19 εκ., 30x19,5 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

278-279. Σχέδια κατασκευής φωτιστικών οροφής.

27,5x17 εκ., 28x17 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

280-282. Σχέδια στοιχείων του εσωτερικού διακόσμου των Ανακτόρων.

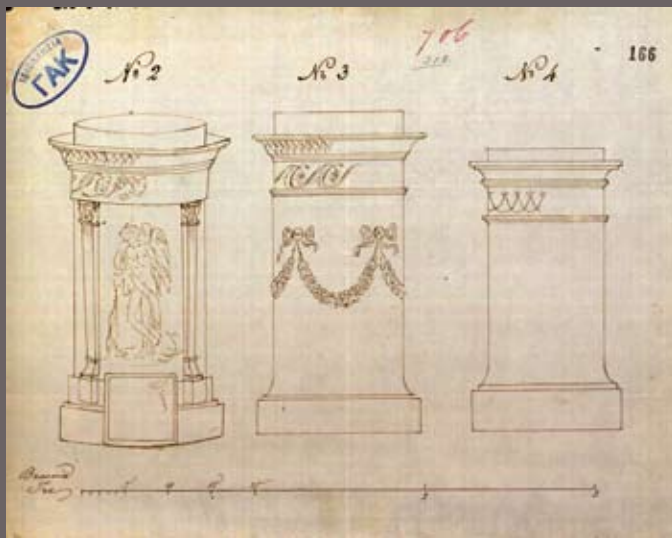
26x13,5 εκ., 28x12 εκ., 26,5x16 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

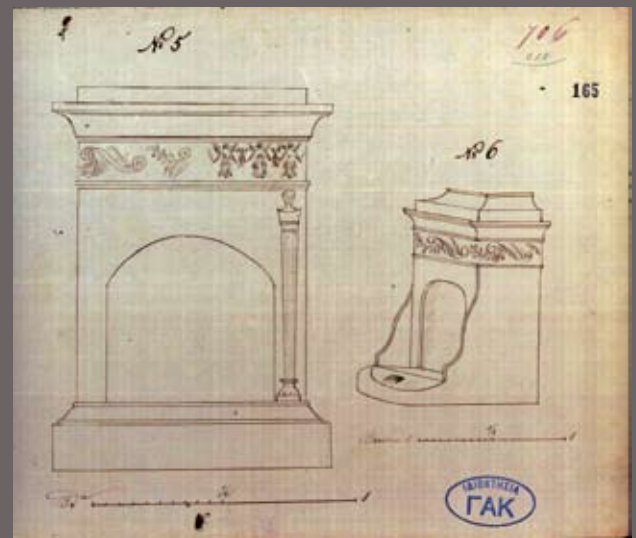
283α. Έγγραφο με πληροφορίες για τα πλεονεκτήματα των αυστριακής προέλευσης οχημάτων (αμαξών) Universal Wagen [αχρονολόγητο].

34,5x21 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

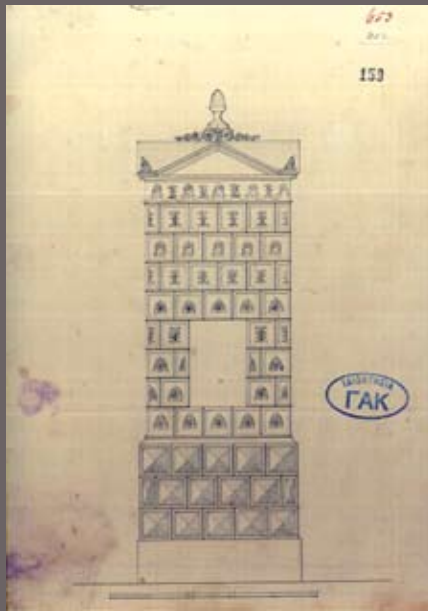
273

274

275

276

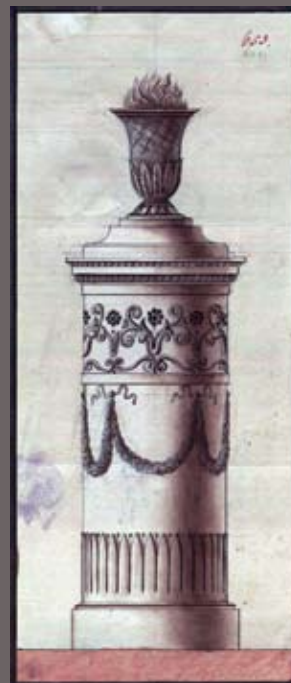
278

279

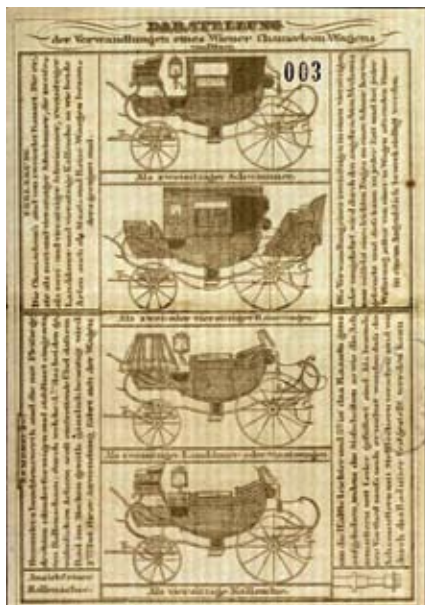
280

281

282

283β

283β. Απεικόνιση των παραλλαγών των οχημάτων Universal Wagen (άμαξα τύπου «χαμαιλέον») [αχρονολόγητο].

12x16,5 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

284. Σχέδιο προτεινόμενης επίπλωσης [αχρονολόγητο].

19x24,5 εκ.

Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρική υπηρεσία), Αρχείο Ανακτόρων.

285. «Η Μεταρρύθμιση των Παλαιών Ανακτόρων εις Βουλήν και Γερουσίαν». Το κείμενο της αγόρευσης του καθηγητή Νικ. Κιτσίκη κατά τη συνεδρίαση της 29ης Ιανουαρίου 1930 της Γερουσίας, όπως δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Έργα, τχ.113, 15.2.1930.

Αρχεία Νεοελληνικής Αρχιτεκτονικής, Μουσείο Μπενάκη.

286-301: Σχέδια του αρχιτέκτονα Ανδρέα Κριεζή για τη μετατροπή του κτηρίου των Παλαιών Ανακτόρων σε Κτήριο Βουλής και Γερουσίας.

Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, Βουλή των Ελλήνων.

286. Η νότια πλευρά του κτηρίου.

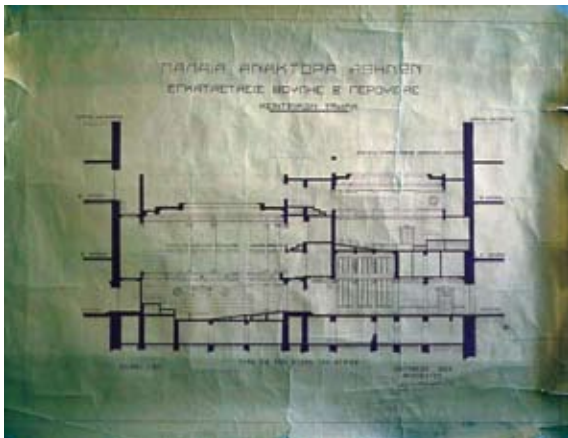
Μελάνι, διαφανές, Απρίλιος 1931, 28,5x31 εκ.

284

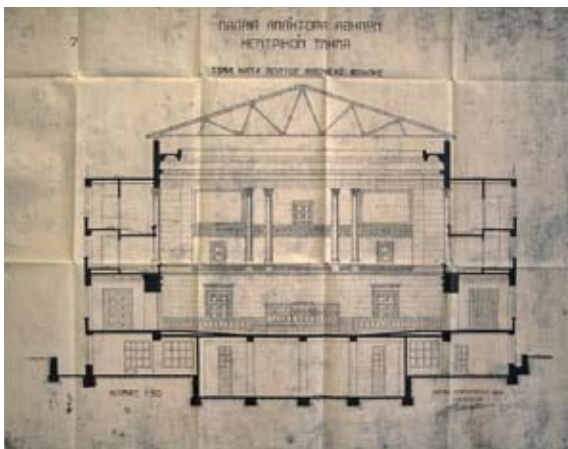

286

287

287. Τομή στον άξονα του κτηρίου.
Φωτοτυπία εποχής, Οκτώβριος 1929.
68x51 εκ.

293

288. Κάτοψη της πρώτης σειράς των θεωρείων στον ημιώροφο του ισογείου.
Φωτοτυπία εποχής, Μάρτιος 1930.
60x60εκ.

289. Τοπογραφικό διάγραμμα για τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.
Μελάνι, διαφανές, Φεβρουάριος 1932.
55,8x74 εκ.

290. Κάτοψη του δεύτερου ορόφου.
Φωτοτυπία εποχής, Μάρτιος 1930.
60x60εκ.

291. Κάτοψη του πρώτου ορόφου.
Φωτοτυπία εποχής, Μάρτιος 1930.
60x60 εκ.

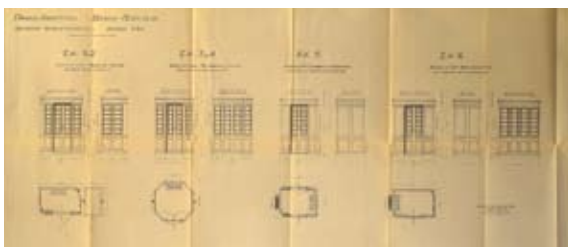

295

292. Κάτοψη του ισογείου.
Φωτοτυπία εποχής, Μάρτιος 1930.
60x60 εκ.

293. Τομή κατά πλάτος της Αίθουσας Συνεδριάσεων της Ολομέλειας.
Φωτοτυπία εποχής, Φεβρουάριος 1930.
74x92 εκ.

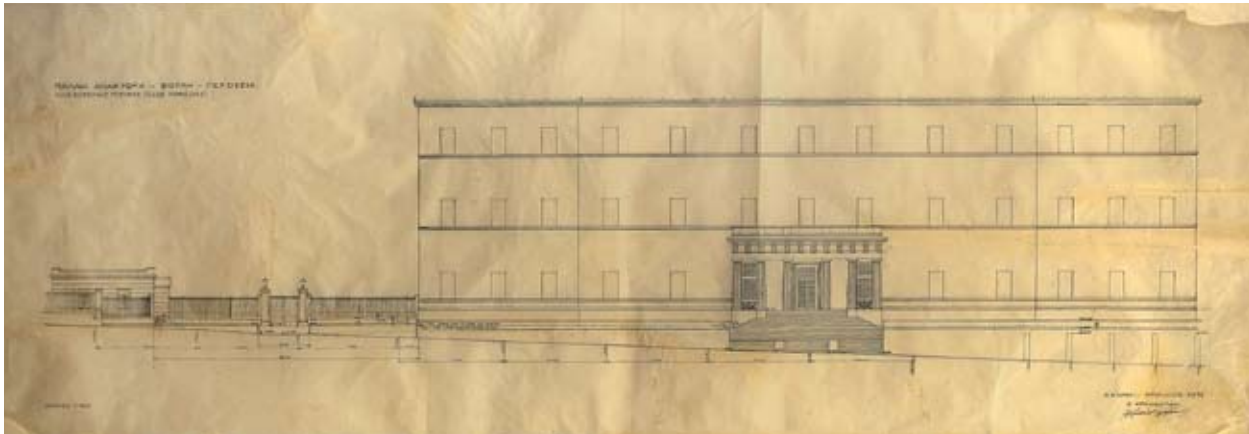
294. Τομή κατά μήκος του άξονα της αυλής.
Φωτοτυπία εποχής, Φεβρουάριος 1930.
74x102 εκ.

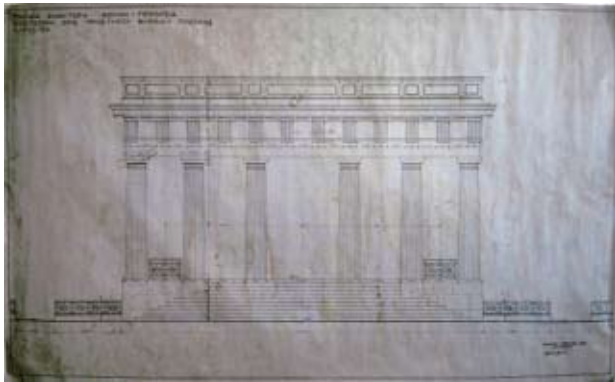
296

295. Τομή κατά μήκος του κτηρίου.
Φωτοτυπία εποχής, Μάρτιος 1930.
36,5x64 εκ.

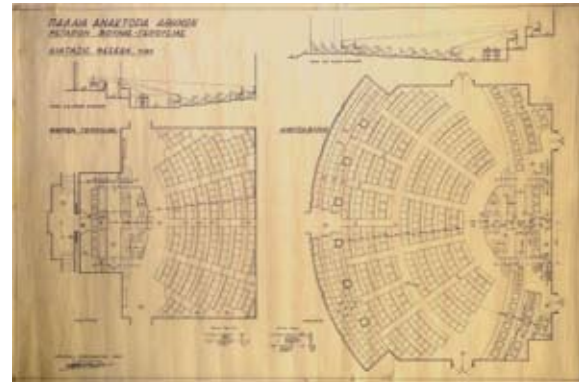
296. Θάλαμοι ανελκυστήρων.
Φωτοτυπία εποχής, Οκτώβριος 1931.
57,5x125,5 εκ.

298

297

299

297. Εξωτερική όψη του προστύλου της βόρειας πλευράς.
Μελάνι, αδιαβροχοποιημένο ύφασμα. Απρίλιος 1931.
77x125 εκ.

298. Όψη της βορεινής πλευράς.
Μελάνι, διαφανές, Απρίλιος 1931.
44x128 εκ.

299. Διάταξη των θέσεων στις Αίθουσες Βουλής και Γερουσίας.
Φωτοτυπία εποχής, Νοέμβριος 1931.
64x96 εκ.

300. Πλάγια όψη του προστύλου της βόρειας πλευράς.
Μελάνι, αδιαβροχοποιημένο ύφασμα. Απρίλιος 1931.
83,5x49,5 εκ.

301. Φωτογραφίες από τη φάση των εργασιών ανακατασκευής του κτηρίου (1929-1934).
(ψηφιακή αναπαραγωγή).
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

302

303

304

305

302. Το κτήριο μετά την πυρκαγιά του 1909.
 Φωτογραφία Θ. Παπαϊωάννου, Ενθύμιον Αθηνών, Αθήνα 1990.
 (ψηφιακή αναπαραγωγή).

303. Προσπάθειες κατάσβεσης της πυρκαγιάς από την πυροσβεστική υπηρεσία.
 Φωτογραφία, Η Εικονογραφημένη, Δεκέμβριος 1909 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
 Βιβλιοθήκη της Βουλής.

304. Ο διάδρομος απ' όπου ξεκίνησε η φωτιά στις 24 Δεκεμβρίου 1909.
 Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
 Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

305. Σχέδιο του νομομηχανικού Γ. Βουγιούκα, για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν στο κτήριο από την πυρκαγιά του 1909. 5 Οκτωβρίου 1911.
 Φωτοτυπία εποχής, 54x127 εκ.
 Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

306. Κάτοψη του δευτέρου ορόφου του κτηρίου. Σημειώνεται με μεταγενέστερη γραφή η χρήση των χώρων κατά τη δεκαετία του 1920.
 Ηλιοτυπία, 5 Οκτωβρίου 1911, 50x66 εκ.
 Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

307

308

310

307. Το κτήριο και η πλατεία των Παλαιών Ανακτόρων την περίοδο κατά την οποία πλήθος κόσμου (πρόσφυγες, μέλη υπηρεσιών και οργανώσεων) στεγάζονταν εκεί.
Φωτογραφία Σ. Ντ. Μόρις, National Geographic, Νοέμβριος 1925 (ψηφιακή αναπαραγωγή).

308. Ψάχνοντας σε καταλόγους τοιχοκολλημένους στα Παλαιά Ανάκτορα, τα ονόματα προσφύγων που είχαν εξαφανιστεί και εκείνων που είχαν μόλις βρεθεί.
Φωτογραφία Σ. Ντ. Μόρις, National Geographic, Νοέμβριος 1925 (ψηφιακή αναπαραγωγή).

309. Προσφυγόπουλα με τα μέλη της αμερικανικής φιλανθρωπικής οργάνωσης Near East Relief.
Φωτογραφία, 1924 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Συλλογή Π. Πουλίδη, ΕΡΤ Α.Ε.

310. Πρόσφυγες περιμένουν την είσπραξη του καθημερινού κρατικού επιδόματος.
Φωτογραφία Σ. Ντ. Μόρις, National Geographic, Νοέμβριος 1925 (ψηφιακή αναπαραγωγή).

311. Προσφυγόπουλα, κυρίως ορφανά, που είχαν εγκατασταθεί προσωρινά σε πτέρυγες του κτηρίου.
Φωτογραφία, 1922 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Συλλογή Π. Πουλίδη, ΕΡΤ Α.Ε.

312-314. Κοπέλες της Χ.Ε.Ν. στο κεντρικό κλιμακοστάσιο και τα προπύλαια των Παλαιών Ανακτόρων.
Φωτογραφίες, 1924 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Αρχείο Χ.Ε.Ν.

315. Εύζωνος με μικρή προσφυγοπούλα.
Φωτογραφία Σ. Ντ. Μόρις, National Geographic, Νοέμβριος 1925 (ψηφιακή αναπαραγωγή).

311

313

315

316

316. Παραδοσιακοί οργανοπαίκτες και εύζωνοι, πιθανόν κατά τον εορτασμό του Πάσχα, την περίοδο κατά την οποία στο κτήριο στεγαζόταν η Αστυνομία Πόλεων.
Φωτογραφία, 1925-1927 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Συλλογή Π. Πουλίδη, ΕΡΤ Α.Ε.

317. Μέλη οργανώσεων και εργαστηρίων που στεγάζονταν στα Παλαιά Ανάκτορα χαλαρώνουν παίζοντας βόλεϊ στον προαύλιο χώρο του κτηρίου.
Φωτογραφία, 1925-1926 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Συλλογή Π. Πουλίδη, ΕΡΤ Α.Ε.

319

318. Απόφοιτοι της Σχολής Αστυφυλάκων σε αναμνηστική φωτογραφία έξω από το κτήριο.
Φωτογραφία, 1924 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Συλλογή Π. Πουλίδη, ΕΡΤ Α.Ε.

319. Άνδρες και γυναίκες που υποδέχονται τους πρώτους βασιλείς της Ελλάδας και την ακολουθία τους φωτογραφίζονται στην είσοδο των Παλαιών Ανακτόρων. Σύμφωνα με τον Π. Πουλίδη πρόκειται για στιγμιότυπο από τα γυρίσματα της ταινίας *Μαρία Πενταγιώτισσα*.
Φωτογραφία, 1926-1927 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Συλλογή Π. Πουλίδη, ΕΡΤ Α.Ε.

321

320. Η κυβέρνηση Αλ. Παπαναστασίου έξω από το κτήριο των Παλαιών Ανακτόρων κατά τον εορτασμό της 25ης Μαρτίου 1924, που συνέπεσε με την ανακήρυξη της δημοκρατίας.
Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Συλλογή Π. Πουλίδη, ΕΡΤ Α.Ε.

321. Στρατιώτες επάνω σε άρμα μάχης μπροστά στο κτήριο.
Φωτογραφία, 1926 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

322. Πανηγυρική συνεδρίαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά τη μεταστέγασή του στα Παλαιά Ανάκτορα, 17 Σεπτεμβρίου 1934.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Αρχειό του Συμβουλίου της Επικρατείας.

323. Εγκαίνια της νέας αίθουσας συνεδριάσεων της Ολομέλειας της Βουλής στο κτήριο, Ιούλιος 1935.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Συλλογή Π. Πουλίδη, EPT A.E.

324. Ορκωμοσία της πρώτης βουλής που συνεδρίασε στο κτήριο, 1η Ιουλίου 1935.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Συλλογή Π. Πουλίδη, EPT A.E.

325. Πλήθος μπροστά στο κτήριο, 28 Οκτωβρίου 1940.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Βιβλιοθήκη της Βουλής. Αρχείο Μ. Τσάγκαρη.

326. Χαιρετισμός των γερμανικών στρατευμάτων Κατοχής μπροστά στο Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη, Μάιος 1941.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Αρχειό Φαφαλιού-Χατζηπατέρα, Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

327. Το ιταλικό ιππικό επιτίθεται εναντίον διαδηλωτών στην πλατεία Συντάγματος, 25 Μαρτίου 1943.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Πολεμικό Μουσείο.

328. Βίαιη διάλυση ειρηνικής διαδήλωσης από τα στρατεύματα Κατοχής, στην πλατεία Συντάγματος και το Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη, 25 Μαρτίου 1943.

Ακουαρέλα, Σ. Κεφάλα (ψηφιακή αναπαραγωγή).

329. Τα τελευταία γερμανικά στρατεύματα Κατοχής καταθέτουν στεφάνι στο Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη πριν εγκαταλείψουν την Αθήνα, 12 Οκτωβρίου 1944.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

330. Νεαρά κορίτσια με τοπικές ελληνικές ενδυμασίες στον Άγνωστο Στρατιώτη αναμένουν να υποδεχθούν τον πρωθυπουργό της Απελευθέρωσης, Γεώργιο Παπανδρέου, 18 Οκτωβρίου 1944.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Πολεμικό Μουσείο, Συλλογή Imperial War Museum.

322

324

327

330

331

335

331. Προσκύνημα στο μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη κατά τον εορτασμό για την Απελευθέρωση, Οκτώβριος 1944.
Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

332. Άφιξη του πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου στο Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη, 18 Οκτωβρίου 1944.
Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Πολεμικό Μουσείο, Συλλογή Imperial War Museum.

333. Η πρώτη μεταπολεμική κυβέρνηση Κωνσταντίνου Τσαλδάρη έξω από το πρωθυπουργικό γραφείο στο κτήριο της Βουλής, 18 Απριλίου 1946.
Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Ιστορικό Αρχείο Ιδρύματος «Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής».

334. Η κυβέρνηση Θεμιστοκλή Σοφούλη, που ορκίστηκε στις 7 Σεπτεμβρίου 1947, στην αίθουσα του υπουργικού συμβουλίου.
Φωτογραφία Ηνωμένων Φωτορεπόρτερ (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Συλλογή Ν. Ε. Τόλη.

335. Η πρώτη κοινοβουλευτική κυβέρνηση Νικολάου Πλαστήρα, 16 Απριλίου 1950.
Φωτογραφία Ηνωμένων Φωτορεπόρτερ (ψηφιακή αναπαραγωγή).

336

336. Η κυβέρνηση Αλέξανδρου Παπάγου, 12 Δεκεμβρίου 1952.
 Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).
 Βιβλιοθήκη της Βουλής.

337

337. Η πρώτη κυβέρνηση της Ε.Ρ.Ε. του Κωνσταντίνου Καραμανλή που προέκυψε από τις εκλογές της 19ης Φεβρουαρίου 1956.
 Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
 Ιστορικό Αρχείο Ιδρύματος «Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής».

338

338. Μέλη της κοινοβουλευτικής ομάδας της Ε.Δ.Α., που αναδείχθηκε σε αξιωματική αντιπολίτευση μετά τις εκλογές του 1958.
 Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
 Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας.

339. Ο πρόεδρος των Η.Π.Α., Ντουάιτ Αϊζενχάουερ, κατά την επίσκεψή του στη Βουλή, μαζί με τον πρωθυπουργό, Κ. Καραμανλή και τον Πρόεδρο της Βουλής, Κ. Ροδόπουλο, 15 Δεκεμβρίου 1959.
 Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).
 Βιβλιοθήκη της Βουλής.

340. Ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, Παναγιώτης Κανελλόπουλος, κατά την υπογραφή της Συμφωνίας Συνδέσεως της Ελλάδος με την Ε.Ο.Κ. στην Αίθουσα Τροπαίων, 9 Ιουλίου 1961.
 Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
 Συλλογή Εταιρείας Φίλων Παναγιώτη Κανελλόπουλου.

341. Χαιρετισμός του Προέδρου της Γαλλικής Δημοκρατίας, Σαρλ ντε Γκωλ, προς τους έλληνες βουλευτές στην αίθουσα της Ολομέλειας, 17 Μαΐου 1963.
 Φωτογραφία Αθηνάϊκού Πρακτορείου Ειδήσεων (ψηφιακή αναπαραγωγή).

342. Η πρώτη κυβέρνηση της Ενώσεως Κέντρου του Γεωργίου Παπανδρέου, που προέκυψε από τις εκλογές του.
 Φωτογραφία Α. Σαρρηκώστα (ψηφιακή αναπαραγωγή).

343. Ο Ανδρέας Παπανδρέου στα υπουργικά έδρανα, ως υπουργός Προεδρίας στην κυβέρνηση της Ενώσεως Κέντρου του 1964.
 Φωτογραφία Ν. Φλώρου (ψηφιακή αναπαραγωγή).
 Βιβλιοθήκη της Βουλής.

339

342

341

344. Η κυβέρνηση Παναγιώτη Κανελλόπουλου λίγο πριν από την κατάλυση του κοινοβουλευτικού καθεστώτος από τη δικτατορία των συνταγματαρχών, Απρίλιος 1967. Φωτογραφία Α. Σαρρηκώστα (ψηφιακή αναπαραγωγή).

345. Ο φρούραρχος της Βουλής των Ελλήνων θυροκολλεί το διάταγμα διάλυσης της Βουλής και προκήρυξης των εκλογών, οι οποίες δεν πραγματοποιήθηκαν ποτέ λόγω επιβολής της δικτατορίας, Απρίλιος 1967. Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

346. Το κτήριο της Βουλής περικυκλωμένο από τα τανκς της χούντας των συνταγματαρχών, το πρωί της 21ης Απριλίου 1967. Φωτογραφία Α. Σαρρηκώστα (ψηφιακή αναπαραγωγή).

347. Η σύσκεψη των πολιτικών αρχηγών με τον Φαίδωνα Γκιζίκη και τους αρχηγούς των Όπλων, 23 Ιουλίου 1974. Φωτογραφία Α. Σαρρηκώστα (ψηφιακή αναπαραγωγή).

348. Ορκωμοσία της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, 24 Ιουλίου 1974. Φωτογραφία Α. Σαρρηκώστα (ψηφιακή αναπαραγωγή).

349. Η πρώτη μεταπολιτευτική κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας του Κωνσταντίνου Καραμανλή, μετά τις εκλογές της 17ης Νοεμβρίου 1974. Φωτογραφία Α. Σαρρηκώστα (ψηφιακή αναπαραγωγή).

350. Ορκωμοσία του προσωρινού Προέδρου της Δημοκρατίας, Μιχαήλ Στασινόπουλου, 17 Δεκεμβρίου 1974. Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

351. Ορκωμοσία του Κωνσταντίνου Τσάτσου ως Προέδρου της Δημοκρατίας, 20 Ιουνίου 1975. Φωτογραφία Α. Σαρρηκώστα (ψηφιακή αναπαραγωγή).

352. Επανέναρξη των εργασιών της Μικτής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελλάδος-Ε.Ο.Κ. μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας, στην Αίθουσα Τροπαίων, 25-27 Ιουνίου 1975. Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή). Βιβλιοθήκη της Βουλής.

353. Προεκλογική συγκέντρωση της Ε.ΔΗ.Κ. στην πλατεία Συντάγματος, 17 Νοεμβρίου 1977. Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

354. Ορκωμοσία του Προέδρου της Δημοκρατίας, Κωνσταντίνου Καραμανλή, 15 Μαΐου 1980. Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

349

351

350

352

354

356

355. Προεκλογική συγκέντρωση του Κ.Κ.Ε. στην πλατεία Συντάγματος, 13 Οκτωβρίου 1981.

Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Στις 23 Σεπτεμβρίου 1974 το Κ.Κ.Ε. νομιμοποιείται, μετά από 27 χρόνια, με διάταγμα της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας και μετέχει στις εκλογές ως ανεξάρτητη πολιτική ομάδα από το 1977.

356. Η πρώτη κυβέρνηση του Ανδρέα Παπανδρέου, που προέκυψε από τις εκλογές της 18ης Οκτωβρίου 1981.

Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

357. Η κοινοβουλευτική ομάδα του Κ.Κ.Ε. μετά τις εκλογές της 18ης Οκτωβρίου 1981.

Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

359

363

358. Προεκλογική συγκέντρωση του Κ.Κ.Ε. εσ. στην πλατεία Συντάγματος για τις ευρωεκλογές, 13 Ιουνίου 1984.

Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

359. Ορκωμοσία του Προέδρου της Δημοκρατίας, Χρήστου Σαρτζετάκη, 30 Μαρτίου 1985.

Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή). Βιβλιοθήκη της Βουλής.

360. Προεκλογική συγκέντρωση του Συνασπισμού στην πλατεία Συντάγματος, 14 Ιουνίου 1989.

Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

361. Προεκλογική συγκέντρωση της Ν.Δ. στην πλατεία Συντάγματος, 15 Ιουνίου 1989.

Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

362. Προεκλογική συγκέντρωση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην πλατεία Συντάγματος, 16 Ιουνίου 1989.

Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

363. Η κυβέρνηση συνεργασίας Νέας Δημοκρατίας-Συνασπισμού, με πρωθυπουργό τον Τζαννή Τζαννετάκη, στην αίθουσα του υπουργικού συμβουλίου, 2 Ιουλίου 1989.

Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

364. Συνάντηση των πολιτικών αρχηγών με τον πρωθυπουργό της οικουμενικής κυβέρνησης Ξενοφώντα Ζολώτα, 6 Δεκεμβρίου 1989.

Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

365. Ορκωμοσία του Προέδρου της Δημοκρατίας, Κωνσταντίνου Καραμανλή, 5 Μαΐου 1990.

Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

366. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Κωνσταντίνος Καραμανλής και ο Πρόεδρος της Βουλής, Αθανάσιος Τσαλδάρης, με τον Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών, Τζωρτζ Μπους, κατά τον χαιρετισμό του στο ελληνικό Κοινοβούλιο, 18 Ιουλίου 1991.

Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

364

366

368

370

367. Ορκωμοσία του Προέδρου της Δημοκρατίας, Κωστή Στεφανόπουλου, 10 Μαρτίου 1995.

Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

368. Ορκωμοσία του Προέδρου της Δημοκρατίας, Κωστή Στεφανόπουλου, 11 Μαρτίου 2000.

Φωτογραφία Δ. Αργυρόπουλου (ψηφιακή αναπαραγωγή).

369. Ορκωμοσία του Προέδρου της Δημοκρατίας, Κάρου Παπούλια, 12 Μαρτίου 2005.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Βουλή των Ελλήνων.

370. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Κάρλος Παπούλιας και ο Πρόεδρος της Βουλής, Δημήτριος Σιούφας, με τον Πρόεδρο της Γαλλικής Δημοκρατίας, Νικολά Σαρκοζί, κατά την επίσημη επίσκεψή του στην Ελλάδα, 6 Ιουνίου 2008.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Βουλή των Ελλήνων.

371. Η Βουλή που προέκυψε από τις εκλογές της 16ης Σεπτεμβρίου 2007.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Βουλή των Ελλήνων.

372. Ψήφισμα εκπτώσεως της Δυναστείας και ανακηρύξεως της Δημοκρατίας, 25 Μαρτίου 1924.

49x39,7 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

373. Πρωτόκολλο ορκωμοσίας του Προέδρου της Δημοκρατίας Παύλου Κουντουριώτη, 5 Ιουνίου 1929.

48,5x39,2 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

374. Το Σύνταγμα της Ελλάδος, όπως τέθηκε σε ισχύ με το Ψήφισμα ΙΒ΄ της 9ης Ιουνίου 1975.

31x23 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

375. Πρωτόκολλο ορκωμοσίας του Προέδρου της Δημοκρατίας Κωνσταντίνου Τσάτσου, 20 Ιουνίου 1975.

50x35 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

376. Πρωτόκολλο ορκωμοσίας του Προέδρου της Δημοκρατίας Κωνσταντίνου Καραμανλή, 15 Μαΐου 1980.

49,8x43,6 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

377. Πρωτόκολλο ορκωμοσίας του Προέδρου της Δημοκρατίας Χρήστου Σαρτζετάκη, 30 Μαρτίου 1985.

50x34,8 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

378. Πρωτόκολλο ορκωμοσίας του Προέδρου της Δημοκρατίας Κωνσταντίνου Στεφανόπουλου, 10 Μαρτίου 1995.

49,5x34,5 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

379. Πρωτόκολλο ορκωμοσίας του Προέδρου της Δημοκρατίας Κάρου Παπούλια, 12 Μαρτίου 2005.

49,7x35 εκ.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

380. Έπιπλα που χρησιμοποιήθηκαν σε χώρους του κτηρίου μετά τη μετατροπή του σε κτήριο Βουλής και Γερουσίας.

Βουλή των Ελλήνων.

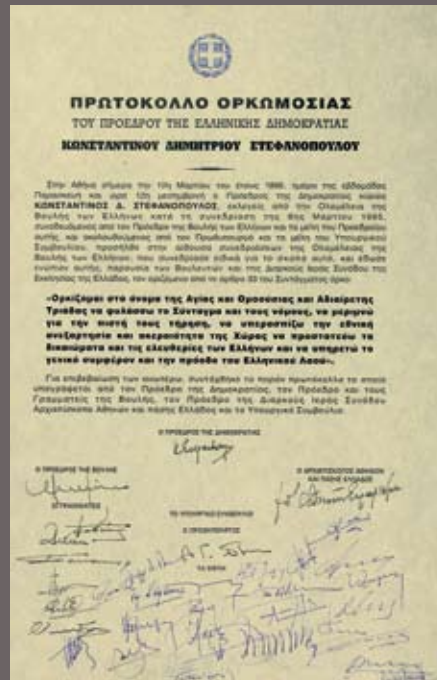
375

376

377

378

379

Η Έκθεση «Το Κτήριο της Βουλής των Ελλήνων» εμπλουτίζεται και με οπτικοακουστικό υλικό που αναφέρεται στην χρήση του κτηρίου ως Κοινοβουλίου και παρουσιάζεται στο Περιστύλιο της Βουλής. Στον χώρο του Περιστυλίου λειτουργούν τέσσερις θόνοι με εικόνες, στιγμιότυπα και κινηματογραφικό υλικό που υποστηρίζουν δυναμικά την Έκθεση:

- εικονίζονται πρωθυπουργοί, πρόεδροι της Βουλής και αρχηγοί κομμάτων από το 1935 έως τις ημέρες μας. Πρόσωπα που συνέδεσαν το όνομά τους με την λειτουργία του πολιτεύματος και την ιστορία του κτηρίου
- παρουσιάζονται στιγμιότυπα από την ζωή του κτηρίου, στιγμές από την καθημερινότητα, πιο χαλαρές και ανθρώπινες, καθώς και στιγμές έντασης μέσα από τον κοινοβουλευτικό διάλογο και τις διαφορετικές απόψεις που αναπτύσσονται και συνυπάρχουν.
- προβάλλεται οκτάλεπτο video που αναφέρεται σε κινηματογραφικό αρχειακό υλικό από 1924 έως και το 1944 και αποτυπώνει γεγονότα που συνδέθηκαν άμεσα με την ιστορία του κτηρίου.
- προβάλλεται δεκάλεπτο video που αναφέρεται σε κινηματογραφικό αρχειακό υλικό από 1944 έως και τις μέρες μας, με τις ορκωμοσίες των πρωθυπουργών στην Αίθουσα των Συνεδριάσεων. Το υλικό αυτό προήλθε από τα κινηματογραφικά αρχεία: ΕΡΤ (Διεύθυνση Αρχείου-Μουσείου, Αρχείο Ειδήσεων, Ταινιοθήκη Προγράμματος, ΕΡΑ), Εθνικό Οπτικοακουστικό Αρχείο, Αρχείο του Πολεμικού Μουσείου.

Concept: Μαιρίνα Ματθαιοπούλου
Σχεδιάστηκε και σελιδοποιήθηκε
από την Ιλεάνα Ζώη και τον Παύλο Ξενικουδάκη
για την εταιρεία Μαιρίνα Ματθαιοπούλου Μον. Ε.Π.Ε.

Ανατυπώθηκε με διορθώσεις και βιβλιοδετήθηκε
από την εταιρεία Μ. Ρωμανός Ε.Π.Ε.
τον Ιούνιο του 2009
σε χαρτί Velvet 135gr και εξώφυλλο 300gr
σε 3.000 αντίτυπα.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ